A

462

III.

* A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA *

MIKROFILMTÁR

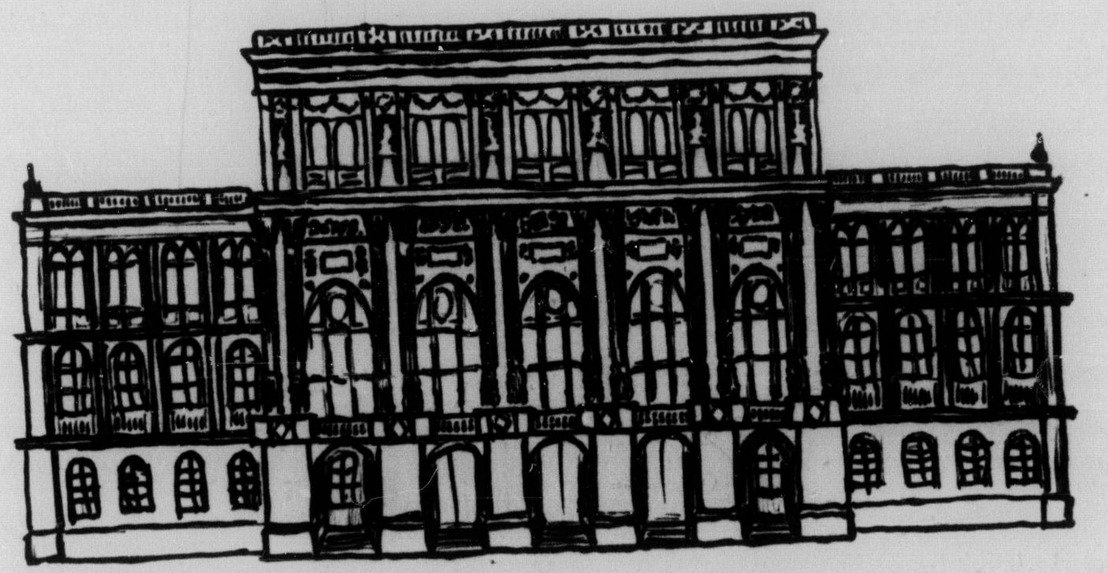

BUDAPEST

* BIBLIOTHECA ACADEMIAE SCIENTIARUM HUNGARICAE *

1959

FOTO
Sz. T.

MTAK – KÉZIRATTÁR

MAGYAR IRODALOM

LEVELEZÉS

4° 112. SZ.

TOLDY FERENC

LEVÉLTÁRCÁJA

LVII. „R-S"

M. Irod.
[Levelezés]
4 dr
112 szám.

[Levelezés.] [I – LIX Köt.]

Toldy F. levél tárczája.

LVII. Kötet.

Rácz —	1 levele.
Rajos Károly	1 "
Rákosi Jenő	5 "
Rakovics Lajos	5 "
Rassy József	1 "
Ráth Károly	2 "
" Mór	5 "
Rameta József	1 "
Réfrágyly József	2 "
Réfrégyi Imre	2 "
Réviczky Sándor	5 "
Ribáry Ferencz	1 "
Ribossy József	1 "
Richter Ferencz	1 "
Riedl Juli	1 "
" Szende	5 "
Riegler Henrik	1 "
Rimely Károly	1 "
Dr Ristel	4 "
Roder Alajos	9 "
Romanecz János	1 "
Romer Floris	16 " (2 zárattal)
Ronay Jóczint	5 " (1 zárattal)
Rohrbach Antal	1 "
" Katalin	1 "
Rosty Kálmán	1 "
id. Rosty Zsigmond	1 "
Rotschbiller Sipot	1 "
Rózsa Péter	1 "

Rozsnyai

M. Irod.
[Levelezés]
4 dr
112 Szám.

Ronnyai Károly 1 levele.
b. Rudics Jónef id. 1 "
Rupp J. 4 "
Ruff J. 1 "

33 egyéztöt 90 levél.

Sághy Dániel 1 levele.
Sailer Armin 2 "
Sallay Imre 2 "
" Pál 1 "
Scharles J. 1 "
Sárváry Ferencz 1 "
" Pál 2 "
Say Mór 3 "
Sayous Ede 3 "
Szarkovics Szvetozár 2 "
Sáda Ernő 1 "
Scheuthauer 1 "
Schikl J. 1 "
Simay István 1 "
Simon István 8 " (zárdokkal)
" Vincze 2 "
Simonyi Antal 2 "
" Ernő 1 "
Schlott Gyula 1 "
Schmidt Ágoston 2 "
Somhegyi Ferencz 5 "
Schopper 1 "
Schossberger Armin 1 "
Spittkó Lujos 1 "
Sréter Kálmán 3 "
Stáhly 1 "

Staub

Staub Mór 1 levele.
Steinacker Karolin 1 "
" Aurelia 2 "
" Gaptáv 11 "
Steiner Sámuel 1 "
Stetina János 1 "
Stunfalvy Pál 1 "
Stettner 5 "
Sulcz Fügyes 1 "
Stockinger 2 "
Stöhr Szilárd 1 "
Dr. Stoy Jakab 1 "
Schultz Ferencz 1 "

39 levelezőtöt 79 levél.

Régi jelzés: 207. Szám.

16.468. szám

Toldy Ferenczy úrnak
kir. tanácsos Ő nagyméltóságának
helyben.

Folyó év julius 25én Ő nagyméltóságának a kereskedelmi minister úrhoz intézett és ide leküldött két rendbeli panasza folytán, hogy t. i. egy Bécsben f. év julius 3án feladott és más nap Pestre érkezett correcturát tartalmazó küldemény még csak julius 25én délután kézbesittetett, és másodszor, hogy egy helyben julius 12én Gróf Apponyi Sándorhoz Bonyhádra feladott küldemény csak julius 22én jött legyen kezéhez, holott az általa julius 22én Bonyhádon feladott Nagyságodnak ezímzett küldemény julius 25én kézbesittetett, van szerencsém az ebbeli nyomozásnak eredményét következőkben közölni.

A levélhordó mely házához és becses személyéhez intézett levél postai küldeményeket kihordja, óda nyilatkozik, hogy rendeser és haladék nélkül minden küldeményt kézbesit, de hogy gyakran történik, miszerint Nagyságadot hon nem találja, és akkor az átadandókat a kisasszonyok kézbesiti, és igy talán megeshetett,

hogy a kérdésben forgó küldemény talán félretétetvén csak 25én jutthatott kezeihez.

Ő Apponyinek poló küldeménye feladatása után azonnal elindittatott, azonban a Gróf úr Lengyelen lákván, saját záros táskát tart, melyet Bonyhádról a küldeményeket hozatja, ámtán ama táskának kulcsát magána tartja, és az nem ritkán el is pokott tévedni, a táska sokszor huzamosb ideig sem küldetik Bonyhádra, mire aztán pekérpostai küldemények sem érkezhetnek Lengyelibe, igy történt a dolog alighanem akkoriban is, mert az avisót a kérdéses küldeményről a Gróf úrnak már julius 15én átküldötte volt a bonyhádi postahivatal.

Kelt pesten 1868 november 3án

a hivatal ideiglenes vezetője.

Ráiz

Miskolc Január 1. 1864

Vett. 6

4

Mélyentisztelt Nagyságos Úr!

Rosánatot kérek késő válaszomért, mellyel Nagyságod-
nak a reám ismert pénzes levél vételi iránt
tartozom, s melynek oka az hogy a levelet
csak ma vehetem át a postán. Mintán
pedig Hermine ezen pénzoperátiójába magam
át bevagyok avatva, s igy ezeránt Nagyságod-
hoz ezeket kérelme az én kérelmemhez is
tekinthető: szerek Nagyságodnak szives
fáradozásáért magam részéről is hálás ko-
szönetemet nyilvánítani.

Jól esik e kedvező alkalmat megragad-
nom, hogy Nagyságodnak, és Herminem
által már ismert mélyentisztelt kedves családjának,
az új év alkalmából üdvözletemet
s jókivánatomat kifejezhessem. Nagyság-
god, annyi nemes jó-karatot, s kegyeletes
részvétet tanúsítat mindenkor szenvedő

Herminem iránt, s mindkettőnk házi boldog-
sága iránt, hogy lehetetlen legmélyebb há-
mel nem nyilváttetnem, abbeli fohgó imá-
mat, hogy Isten annyi boldogságot arasz-
Nagyságodra kedves családja körében, mi-
mennyire Nagyságod, mások boldogság-
iránt szerelettelyes nemes szive érdemes. Leg-
meggyőrödve Nagyságod, hogy élénken
érzek halámnál, csak Nagyságod nemes
keblűsége lehet nagyobb, azt tanusítni, é-
megérdemleni lesz életem egyik szebb fela-

Herminnel ma jöttünk Miskolczra,
holnap dél előt már visszamegyünk.

Fötiszt Szókacs Sup. ter rám-egykor
tanitványára való szives visszaemlékezé-
felett sól esett. A hálás tanitvány örömm-
emlékszik vissza az emelkedet orákra, m-
kes a legihletettebb ajku tanitó körébe

töltött. Bátor vagyok Fötisztelendőségének viszon-
tiszteletemes nyilvánitni.

Herminem kézcsókját jelentve, legmélyebb
tisztelettel vagyok

Nagyságod

alázatos szolgája
Rajos Károly

Herminem által, oly kedvezőleg ismert Ittes Bártfay
Mari Urhölgynek mindkettőnk részéről kérjük
új évi jó- és szerencse kivánatunkat Nagyszen-
átadni.

5

3

6

5

6

11

Igen tisztelt Uram!

A kívánt helyreigazítások meg fognak té-
tetni. A mi azt illeti, hogy a két közle-
ményt egy egész két választ ja el egymás-
tól, az nem a véletlen, annál kevésbé-
bar mely indokolatlan kicsinylés volt.
Egyszerű szerkesztői egoismus. Ilyen tár-
czákat nem adhatok ki hétköznapon,
midőn a Kávéházi Közönség egyátalán
nem, egyéb olvasóinknak pedig csak fele
olvassa el a tárczát. Ennek vasárnapon
kell jönnie, midőn mindenki ráér olvas-
ni. A másik oldala a kérdésnek pedig
az, hogy oly napon, midőn mindenki rá-
ér olvasni, ránk nézve nem lehet közö-
nyös, hogy milyen tárczát és kinek a
tollából közlünk? – Ezt pedig távolról
se vagye nagyságod hizelgésnek; se ne sér-
tésnek azt, hogy fellemével – mint látni mél-
tóztatik – ily kalmári számítással, hogy
ugy mondjam, lapunk érdekében kereskedem.
Őszinte vallomás ez, mely hivatva van arra,
hogy neláni nehezteletét – sorainat bocsá-
nat kéréssel megtoldva – magamról elhá-
ritsam. Kiváló tisztelettel lévén

nagyságodigaz tisztelője

Rákosi Jenő.

Pesten 870. márcz. 24.

7

11

Nagyságos Ur!

Engedje Nagyságod, hogy azon fiveszégre kérjem, miszerint a Kisfaludy-társaság legközelebbi ülésén tartandó felolvasását a „Reform" tárczája számára átengedni méltóztassék. Szivesvalaszát kérném vagy jelen postám, vagy István által megküldenie, mely kérésemmel vagyok Pesten ~~XII.~~ május 28án Nagyságodnak mindenkor kész folgája és tisztelője

Károsi J. Sen.

Köszönettel veszem Magod szíves figelmét.
minden bizonynyal lehetséges nek kell lenni.
Kérem csak, hogy a kérivat hétfőn a délelőtti
órákban kezeim közé kerülhessen. Ha nagy
fordulna, hogy a tárcsába nem férne, akkor
a lap első oldalán fogom kiadni, termé-
letesen, ha ebbe Magod bele fog egyezni.
Kitünő tisztelettel maradtam Magadnak
Pesten 8ft september 30
mindenkor hiszt. szolgája
Szárosi Lenő.

Igen tisztelt uram!

Engedje meg, hogy igaz vonzalmam és
teletem jeleként ezen idetest Könyvvel
nek szolgálhassak. Tudom, hogy értéke
upán a törekvésben van, melyről a benne
glalt mundrák tanuságot tesznek. Sem
m szerénység, sem nem kacérság mon-
tja ezt velem. Lehet, a mit írok, egyben
ásban figyelemre méltó; hogy törekvés-
n érdemes és értékes mindenik, azt elmon-
m magam s elfogják mondani mások,
többé senkinek sem lesz oka engemet
nem objektiv mértékkel mérni s tudni
gják, hogy a dicséret, melyet mondanak,
bbé senkinek sem esik jól. Van énne-
m ideálom, tudom mit óhajtanék meg-
tesiteni; ele erre annyi Körülmény
dvezése szükséges, a mennyi nem Könyvben
alálkozik. Az irótól, a poetai irót értem,
m függ, hogy sükerrel irjon. Tőle csak
nnyi függ, hogy a kidolgozásban bizo-
gos gondos tisztaságon és nemességen
ul ne maradjon. A findarab sükere
l van döntve abban a pillanatban,

a melyben valamely tárgy megragad
az írót, a ki, ha belebocsájtkozik egy csom
ember lelki rajzának labirynthusaibu
csak ittasan tántorog; járása bizo
sága szerencsés öszlönétől függ, nem akár
ratától s tudományától. Ha a tüzokan
dó megszünt vajudni, a láva kihül
akkor belátjuk s képesek vagyunk mér
legelni a kép mundrát; a míg írjuk
csak izlésünk és öszlönünk vezen. Érzem
hogy kissé homályosan beszélek s in
kább abban hagyom. Meglehet nem fo
gok oly művet alkotni, minő szemem
előtt lebeg; de máris látom, hogy mun
kálkodásom kárba nem veszett. Máso
nálammal hivatottabbak jönnek s
állanak az én buzásom romjaira
s onnan épitenek biztosabban. Többe
vannak, a kik én tőlem vettek impul
zust s máris előmbe vágtak. Nincs
tehát mért csüggednem és szomorkod
nom s azt gondolom nem sértem meg
önt, hogy egy pillanatig magamra
vontam e sorokban figelmét, mi

kérem, fogadja szeszen e még
faragatlan köveit a magyar
drámairodalom emelkedő épü-
letének, ezen az alapba illő durva
anyagot s méltasson becsülésére,
„ki mindig igaz hódolattal
vagyok Budapesten 873. febr. 14

kép szolgája
Rákosi Jenő.

10 11

Nagyságos Úr!

Van szerencsém Gregusz Ágost
ur értesítéséhez képest, melyet egy
lélórával ez előtt vettem, a
pályázó mesérket ide csatolva
Nagyságodnak tisztelettel meg-
küldenia két első biráló ur
véleményével együtt.

Három van Köte, melyet
mint szerkesztő ismerek, minde-
nik régebben Közlés végett Kül-
detvén be hozzám. Maradok
kitünő tisztelettel
Budapesten 874 január 26
Nagyságod alázatos polgája
Szárosi Jenő

5

3

6

5

12

Nagyságos Elnök Úr!

A budai főreáltanodánál megürült a magyar-
nyelv és irodalmi tanszék.

A munka vágy mely vidéken a könyvtárak
hiánya miatt csak puszta vagy marad, engem is
pályázatra int.

E miatt alázattal fordulok Nagyságos Elnök
Urhoz, méltóztassék ügyemet felkarolni és párt-
fogását rám kiterjeszteni, hogy vágyam teljesüljön.

Miután pedig a szóbeli vizsgálatot csak Oksober
4re tüzött határnapon állhatom ki, kérem Nagy-
ságos Elnök urat méltóztassék nekem a házi-
dolgozatokrol szóló birálatot s egy félbizonyitványt

küldem hogy ezzel is támogatlassam beadt
folyamodványomat.
Kérésem ismételt megujitása mellett
gyok Reszsercebányán 873 évi Május 20

Nagyságos Elnök Urnak

alázatos szolgája

Kalovich Lajos
h. sanár

Nagyságos Úr!

A jövőévi iskolai kantoros megállapításánál az eddig használt Szvorényi „Irodalmi vár" helyett Nagyságos Úr „Irodalom története rövid előadásban" lett szótöbbséggel elfogadva.

Azonban a tanárkar azon kérdésére kapható-e az még a könyvkereskedésben? Határozott választ adni nem tudtam.

E miatt és hogy a később kiszöbben megjelent mű ellen, mely könyvtárunkban nincs meg s így a tanárkar előtt ösmeretlen felhozott ellenvetésekre, hogy az sokkal bővebb, hogy egy év alatt be nem fejezhető stb. stb. elvszlacha ssam, s mert ha amaz nem volna már kapható, az utóbbit szeretném behozatni.

Tisztelettel fordulok Nagyságos Úrhoz, méltóztas sék nekem felvilágosítást adni kapható-e az egy kötetes

s ha nem, mimő módhere ajánl Nagyságos-tér
bi kezelésénél.

Azért fordulok Nagyságos Úrhoz, mert attól
hogy ujabb akadályokat gördítenek ezeknek ellen
embere könnyű leszavazni még akkor is, ha k
ti, miléja a Szovényfelé vár, nem istoláb

Becses válaszár, várva vagyok Bessere
nyán 873 Junius 23 n.

alázatos szolgája

Halovich Lajos

t. tanár

Vitt. jún. 30/73.

Ralovich

14

Nagyságos Elnök Úr!

Mély tisztelettel fordulok Nagyságos Elnök Úrhoz, hogy a vizsgálat letételéről szóló okmányomat megküldeni kegyesen méltóztassék, miután kapott ideiglenes bizonyítványom alapján, rendes tanárrá való kinevezetésem, a pályázók ellenében nem eszközölhető.

Kérésem ismételt megujítása mellett kegyeibe ajánlva magam, vagyok Besztercebányán 873 évi November 15.én

Nagyságos Elnök Úrnak

alázatos szolgája

Ralovich Lajos

h. tanár

15

Nagyságos Elnök Úr!

Midőn rendezetlen ügyem saz ebből kifolyó mostoha helyzetem miatt, másod izben alhalmatlankodnám Nagyságos Elnök Úrnak, kérvén okmányom megküldetését, van szerencsém ez alhalommal egy 1696ból kelt levelet ide mellékelni, ha avval valami szolgálatot tehetnék az irodalomnak.

Okmányom megküldetéséért ismételten esdve vagyok Besztercebányán 873én December 2án.

Nagyságos Elnök Úrnak

alázatos szolgája

Kalovich Lajos

h. tanár.

Nagyságos Elnök úr!

A nagylelkűség melyet Nagyságod a hozzá fordultak irányában tanusítani szokott bátorít engem is azon kérés előterjesztésére, hogy pártfogásába venni s folyamodványom alapján a beszercebányai gymnasiumhoz rendes tanárrá való kinevezetésem ügyében, mellettem szót emelni kegyesen méltóztassék.

Már három éve tanárkodom, két évet az említett gymnasiumnál töltvén s habár zempléni születésű létemre a tót nyelvet tudom is, ellenem szeretik felhasználni az itt divó panslav dialectusban való járatlanságomat, holott nekem az irodalom és magyarnyelv előadásánál erre szükségem nincs, mint nem volt eddig sem.

Ezeknél s annál fogva, mert e gymnasiumnál maradni fővágyam, már a magyarosítás szempontjából is; mély tiszte-

tettel kérem Nagyságodat, hogy ügyemet pártfogása által kegyeskedjék előmozdítani.

Kérésem ismétlése után, van szerencsém négy darab régi levelet is ide zárni, maradván Besztercebányán 874 február 26án

Nagyságos Elnök úrnak

alázatos szolgája

Kalovich Lajos
h. sonár.

17

Veszprém, 1873ik évi Martius 1ben

18

Nagyságos Ur!

Ez év elején egy Schema vagyi „Széchenyi Istvánra" irányzott, hexameter verse, Művet megbirálás, vé[illegible] küldöttem posta útján Nagyságához, azonban nem vagyok megnyugodva bizéhezi juttatásáról.—

Könyörgöm: Méltortassék a tek tetben — ugy birálás alatti ramingen mennyiben ákhatweg, — pár kedve[illegible] [illegible] mielőbb megnyugtatni, me[illegible]

Szomjuhozik lelkem: Sürgök forrásza találn[illegible] Csak Te segíts, Nagyság! — enyhülök öble körül[illegible] A nagy Munka alatt kimerült a szív is erő[illegible] Szörnyü Sulz a Szivem, Szörnyü morajú[illegible]

— „

„Szent emlék! ne boszuld élő testvéredet itt lenn,
Mert faragott márvány csak düledékeny íma, —
Ám egy munka alatt élet bár törtet előre
S utja kitárja kezét, utja kiönti szivét." —

Engedjél Nagyság! az üre, koponyába sok elfér,
S míg ide fér, addig nincs nyugodalma sehol
Majd akkor Nagyság, ha bevégzi körutja sorompja
Munkám, tán nyugalom és pihenére talál? —

üdvözlője
Rassy Ká[illegible]

19

20

Tisztelt Tekintetes Ur!

Ezeminél nem lévén az 1818k évi folyama a Tudományos Gyüjteménynek, hol a Sopronyi idegen tudósok már közöltettek, csak az ezekhez jegyzetteket közlöm Gamauf gyüjteményéből. Menyiben forozhatók és mi által érdemelték a Gamauf által nekik adott tudós erimet a hozzáragasztott kevés jegyzetekből mindéniknél nem tünik ki. Azonban tán mégis közölhető lesz,

mit egészen t. Tekintete
Urra hagyok, ki egyé
iránt tiszteletem nyilv
nítása mellett maradok

tisztelője
Ráth Károly

Győr, Jul. 13. 854.

21

Méltóságos Báró 's
Magyar Tud. Academiai Elnök Ur!

Gróf Zsinyi Miklósnak ide csatolt két oklevelét Győr Megye levéltárából kijegyezvén, tisztelettel nyujtom azt át a Tek. Academiának.

Miután pedig köztudomásu dolog, hogy a T. Academia az Arpádházbeli királyok okleveleit kiadni szándékozik, a már közlötteken kivel az ide csatolt kettővel szolgálok, az általam ismert – de másoknak birtokában levőkre nézve – pedig tisztelettel teszem jelentésemet. Tökéletesen tiszem, hogy mind Torma Károly, mind Nagy Imre urak, ugy Nagyságos Szalay Ágoston ur is a Tek. Academia felszólítására hü másolatokkal szolgálni fognak.

Tellyes tisztelettel maradván

Méltóságodnak

alázatos szolgája
Ráth Károly
könyvtárnok.

Győr, April 20. 1857.

5 Γ.

72

Tisztelt Nagyságos Uram!

három irben benyújtott, mindössze 600 darab, regestáim helyett tegnap t. Arany János titkár úrtól egy oly csomagot kaptam, mely már 8 év óta elfogadva a magyar történelmi tár keretei között nyugodott s a mellyet én nem kértem visszra.

Méltóztatik tudni Nagyságodnak, hogy mily akadályra talál, ha én az akademia gyüjteményes kiadásaiba akarok valamit közzétenni. A hazai okmánytár czután felveszi azokat is az én 600 regestám között vagy 200 okmány egész terjedelmében van leírva, így ha azokat visszanyerem, roppant fáradság, tol tenném megkíméltve. Segítsen rajtam tisztelt Nagyságos uram kérem, én igérem, hogy czután soha egy betüvel sem fogok a tek. Akademiánál al-

kalmatlankodni. Székfoglaló érteke
azért nem jöhetett ki igéret szeri
tüstint, hanem másfél év mulva,
Salamon urnak szüksége volt reá,
is tán valaki azért vette pártfoga
alá.

Még egyszer igen kérem Nagys
dat, sziveskedjék kieszközölni, h
600 regestám kezem közé juthass
és ígéretemet megtartom.

Mély tisztelettel maradván
Nagyságodnak

alázatos szolga
Ráth Károly

Győr, aug. 18. 1865.

5

3

23

6

RÁTH MOR

könyvkereskedése PESTEN a „vastuskó"-hoz.

24

PEST, Dec. 23. 1869

Igen tisztelt Nagyrjos úr!

Bátorkodom a Tegnapi tárczaczikk díjában
5 forintot köszönettel küldeni
Nem lehetne a tolnaputám kazáczonja
[illegible] becsez tollából tárczát nyerni.
Talán a sajtó alatt lévő kötetből
[illegible] mutatvány?
Részvétéirt szíves köszönetet mondva
becsez közreműködését jövőre is
[illegible]kérve, maradok
öszinte tisztelettel

alázatos szolgája
Ráth Mór

RÁTH MÓR

KÖNYVKIADÓ HIVATALA

PESTEN

Háznégyszög. Német szinháztér, **Kugler** czukrász mellett.

25

Pest Sept. 28 1872

Nagyrajos K. Tanácsos úr!

Rovásron meg, ha a jelen kérésel alkalmatlankodni bátorkodom. Egy minden tekintetben jóravaló kis fiam van, kit az egyetem minta – Gymnasiumunk 1ső osztályába szeretnék bevételni.

Minthan azt hallom, hogy igen sokan relentkernek, bátorkodom azon kegyeszéjet felkérni, lenne kegyes illető helyen fölvételét kieszközölni.

Ht. 1én el fogom 9 orakor reggel kütvem az illető helyre – ha jelen kérésem szerencsés lehetne szivés partfogására találni, kérem szivésen az illető tanár urat informálni.

Nivés tisztelettel

Nagyrajodnak

alázatos szolgája

Ráthmór

26

Mélyen tisztelt Nagyrajos úr!

Mellékelve vo szerencsém a revideált számlákat elküldeni. Remiglem, most mir nem lesz bennük sok hiba.

Tegnapi szivis sorai valóban igen megindítottak. Nagyrajos irodalmuk iránt való enthusiasmusában nagyon is túlbecsült tevékenységemet. Csak egy igaz, hogy mindig a jót akartam. Megtudtam kürdeni a szeginyer kezdet gondjaival, az ezer bajjal, és munkával-de egyel nem tudok megkürdeni, a garrággal. Az üzleti életben a becsületer ember mai nap jobban teszi, ha félrevonul, ha nincs elég ereje, és ügyessége, a gazemberek támadásainak ellentállani.

Fogadja még egyszer legmélyebb köszönetemet szivis bátorító sorairt.

Valódi őszinte tisztelettel

Nagyrajodnak alázatos szolgája

Pest Jan. 26. 1873. Ruhlmann

Igen tisztelt Nagyrája úr

Szerencsém van tudósítani, hogy tervezett nyomdánk alakuló gyülése a holnapután vasárnap ertve 6 órákor lesz a földhitelintézet gyüléstermében. Igen szivesen kérem nagyrájodat, ezen gyülésünkben részt venni.

A szanitás kivonatokat holnap lesz szerencsém elküldem.

Őszinte szivés tisztelettel

Nagyrájodnak

alázata szolgája

Rathmann

Pest Febr 28. 73

57

RÁTH MÓR

KÖNYVKIADÓ HIVATALA ÉS KÖNYVKERESKEDÉSE

(Háznégyszög Kugler czukrász mellett.)

RÁTH MÓR

némely irodalmi vállalatai.

A magyar nemzet jutányos családi könyvtára.

Fáy Zsigmond **minden munkái.** 6 kötet. Füzve 6 frt. Hat kötetben kötve 10 frt. 50 kr., három kötetben 9 frt.

Horváth Mihály. **Magyarország függetlenségi harczának története.** 3 kötet. Füzve 6 frt. Kötve 8 frt. 80 kr.

Báró Eötvös József. **A Karthausi.** Füzve 1 frt. 20 kr. Kötve 2 frt.

Arany János **minden költeményei.** 3 kötet. Füzve 5 frt. Kötve 7 frt. 60 kr.

II-ik Rákóczi Ferencz fejedelem: Emlékiratai a magyarországi háborúról 1703-tól végig. Füzve 1 frt. 20 kr. Kötve 2 frt.

Páris Amerikában. irta parisi doctor Lefebvre Rene *(Laboulaye Eduard)*. Füzve 1 frt. Kötve 1 frt. 80 kr.

Washington élete. *Sparks* után *Czuczor Gergely.* Füzve 1 frt. Kötve 1 frt. 80 kr.

Boz Dickens. **Oliwér Twist.** Ford. Gondol Dániel. Füzve 1 frt. 40 kr. Kötve 2 frt. 20 kr.

Feuillet Octáv. **Egy szegény ifju története.** Ford. Salamon Ferencz. **A kis grófnő.** Füzve 1 frt. Kötve 1 frt. 80 kr.

Göthe **Faust.** Ford. Döczy Lajos. Népszerű bevezetéssel. Füzve 1 frt. Kötve 1 frt. 80 kr.

Utyeszenich Frater György (Martinuzzi bibornok) **élete.** Irta *Horváth Mihály.* Füzve 1 frt. 20 kr. Kötve 2 frt.

Petőfi Sándor. **A hóhér kötele. James. Robin Hood.** Ford. Petőfi Sándor. Füzve 1 frt. 40 kr. Kötve 2 frt.

Kazinczy Ferencz **utazásai.** Füzve 1 frt. Kötve 1 frt. 80 kr.

Cooper J. F. **Az utolsó Mohikán.** Ford. Gondol Dániel. Füzve 1 frt. 40 kr. Kötve 2 frt.

Kelети Károly. **Hazánk és népe.** A m. t. akad. által a nagy díjjal koszorúzott mű. Füzve 2 frt. 80 kr. Kötve 3 frt. 60 kr.

Macaulay B. T. **Anglia története.** Ford. Csengery Antal.

Kölcsey Ferencz **válogatott prózai munkái.** 2 kötet. Füzve 2 frt. Kötve 3 frt. 60 kr.

B. Eötvös József. **Magyarország 1514-ben.** Regény. 2-ik kiadás. 2 kötet. Füzve 3 frt. Kötve 4 frt. 60 kr.

Cserei historiája. Uj teljes kiadás. Sajtó alá rendezi Szilágyi Sándor.

Mészáros Lőrincz **emlékiratai.**

Scott Walter. **A Lammermoori menyasszony.** Forditotta Palóczy. Füzve 1 frt. 40 kr. Kötve 2 frt. 20 kr.

Szász Károly. **Kisebb müfordításai vegyes költőkből.** Füzve 1 frt. Kötve 1 frt. 80 kr.

De Foë. **Robinson Crusoe.** (Maga az eredeti híres regény.) Angolból forditva. Füzve 1 frt. Kötve 1 frt. 80 kr.

Manzoni. **A jegyesek.** Regény, Olaszból forditva. Füzve 1 frt. 60 kr. Kötve 2 frt. 40 kr.

Szemere Bertalan. **Utazás keleten a világosi napok után.** 2-ik kiadás. 2 kötet. Füzve 2 frt. Kötve 3 frt. 60 kr.

— — **Levelei** (1849—1862), **szépirodalmi dolgozatai és beszédei** a forradalom előtt és után. 2 kötet. Füzve 2 frt. Kötve 3 frt. 60 kr.

Arany János **kisebb költeményei.** Füzve 2 frt. Kötve 2 frt. 80 kr.

— — **Nagyobb költeményei.** Füzve 2 frt. Kötve 2 frt. 80 kr.

— — **Furesa és vegyes költeményei.** Füzve 2 frt. Kötve 2 frt. 80 kr.

28

BUDAPEST. Dec. 22. 1874.

73

Mélyen tisztelt nagyrajzi ur.

Fogadja legopintebb köszönetemet azon buzgó figyelmeért a melyben népszerűsíteni kegyeskedett. A kiküldött buzgó uri mindenfelé magán kajtatásom egyik diszét fogja képezni, és magamnak is hasznos és kedves ohajtomány lesz.

Ez alkalommal bátorkodom felemlíteni, hogy Hotzhausen tor most a 8-ik kötet kéziratát elkészíteni lenne - kevés a hátra, és hogy újonnan kiküldött munkatársaimnak ugyanezt kötelességül fogom tenni. Folytathatom még tisztelt példányokkal, ha nagyrajzi czéljaimhoz hasznáihatja.

Nagyrajzinek őszinte buzgó tisztelője

ahitatos hívője

Rákóczy

Az irodalom-barát cabinet-kiadásai.

Toldy Ferencz **összegyüjtött munkái** tiz kötetben.

Magyar államférfiak és irók. Életrajzi emlékek. 2 kötet. Füzve 3 frt. 60 kr. Kötve 4 frt. 50 kr.

Magyar költők élete. Két kötet. Füzve 4 frt. Kötve 5 frt. 60 kr.

Irodalmi beszédek. Két kötet Füzve 4 frt. Kötve 5 frt. 60 kr.

Irodalmi arczképek és szakaszok. Füzve 2 frt. 40 kr. Kötve 3 frt.

Greguss Ágost **tanulmányai.** Két kötet. 4 frt. 50 kr. Kötve 6 frt.

Csengery Antal. **Történelmi tanulmányok és jellemrajzok.** 2 kötet. Füzve 4 frt. 40 kr. Kötve 6 frt.

Hunfalvy Pál. **Utazás a Balttenger vidékein.** 2 kötet. 4 frt. 60 kr. Kötve 6 frt.

Vörösmarty **minden munkái.** 12 kötetben. A Gyulai által irt életrajzzal, jegyzetekkel és arczképével. Füzve 14 frt. 7 pompás kötésben 21, 11 kötetben 21 frt., 11 pompás kötésben 24 frt.

Laboulaye Eduard. **Az egyesült államok története.** A 3-ik kiadás után francziából fordítva. 7 frt. Kötve 9 frt.

Hunfalvy Pál. **Tanulmányok.** 2 kötet (sajtó alatt).

Szemere Bertalan **összegyüjtött munkái.** Hat kötet. Füzve 13 frt. Kötve 17 frt.

B. Eötvös József **összes munkái,** 18 kötetben.

A 19. század uralkodó eszméinek befolyása az államra. 2 kötet. Füzve 6 frt. 80 kr. Kötve 8 frt.

Politikai beszédek. Először összegyüjtve. 3 kötet.

Gondolatok. Második, bővített kiadás. Füzve 2 frt. Kötve 2 frt. 80 kr.

A karthausi. 6-ik kiadás. Füzve 2 frt. Kötve 2 frt. 80 kr.

Magyarország 1514-ben. Regény. 2-dik kiadás. Két kötet. Füzve 4 frt. 60 kr. Kötve 7 frt.

Emlékbeszédek, költemények, kisebb beszélyek és szinművek. (Sajtó alá rendeztetnek.)

☞ B. Eötvös összes többi művei a nagy iró özvegyének megbizásából általam a legközelebbi években szinte kiadatnak.

Szabó Károly **kisebb történelmi munkái.** 2 kötet. Füzve 5 frt. Kötve 6 frt 60 kr.

Kemény Zsigmond **tanulmányai.** 2 kötet. Füzve 4 frt. 60 kr. Kötve 6 frt.

Ipolyi Arnold **kisebb és vegyes munkái.** 2 kötet. Füzve 4 frt. Kötve 5 frt. 60 kr.

Thaly Kálmán. **Adalékok a Thökölyi- és Rákóczi kor irodalomtörténetéhez.** 2 kötet. 4 frt. 40 kr. Kötve 6 frt.

A 17. és 18. század emlékiről Uj teljes kritikai kiadás. Sajtó alá rendezi ***Szilágyi Sándor.*** 2 kötet.

Curtius Ernő. **A görögök története.**

Mommsen. **A rómaiak története.**

Duncker Miksa. **Az ókor története.**

Mill J. Stuart. **Logika.**

Lewes. **Göthe élete.**

Müller Miksa. **Előadások a nyelvtudományról.**

Vámbéry Ármin. **Bokhara története.** Füzve 3 frt.

Bluntschli. **Az államtudományok története.**

A magy. tud. Akadémia megbizásából fordittatnak.

A magyar hölgy diszterének könyvtára.

Szász Károly **műfordításai.** Teljes kiadás. Három kötetben. 5 frt. Pompás diszkötésben 8 frt.

Tompa Mihály **összegyüjtött költeményei, életrajzzal és jegyzetekkel.** 6 kötetben, a költő arczképével. Füzve 7 frt. 20 kr. 6 diszkötésben 10 frt. 50 kr.

— — **lyrai költeményei.** 3 kötet. Füzve 3 frt. 60 kr. diszkötésben 6 frt. 60 kr.

— — **elbeszélő költeményei.** 3 kötet. Füzve 3 frt. 60 kr. diszkötésben 6 frt. 60 kr.

Arany János **összes költeményei.** Album-kiadás egy kötetben. Pompás diszkötésben, Than és Lotz 8 fényképivel. 16 frt. 50 kr.

— — **összes költeményei.** Hat kötetben. Füzve 7 frt. 20 kr. 6 diszkötésben 12 frt., 3 diszkötésben 10 frt. 50 kr.

— — **kisebb költeményei.** 2 kötet. Füzve 2 frt. 50 kr., diszkötésben 4 frt. 50 kr.

— — **nagyobb költői elbeszélései.** Füzve 2 frt. 50 kr., diszkötésben 4 frt. 50 kr.

Vörösmarty **kisebb költeményei.** Teljes gyémántkiadás. Füzve 2 frt. 40 kr., diszkötésben 3 frt. 60 kr.

— — **minden költeményei.** 4 kötetben. Füzve 4 frt., diszkötésben 8 frt.

Gyulai Pál **költeményei.** A költő arczképével. Füzve 2 frt., diszkötésben 3 frt.

Rákosi Jenő **szinművei.** 2 kötet. Ára 3 frt., diszkötésben 4 frt. 40 kr.

A magyar hölgy diszterének könyvtára.

A **délibábok hőse.** A Kisfaludy-társaság által jutalmazott pályamű. Füzve 2 frt., diszkötésben 3 frt. 20 kr.

Göthe. **Faust.** Forditotta Dóczy Lajos. Füzve 2 frt., diszkötésben 3 frt. 20 kr. Diszkötésben, Kaulbach fényképeivel 4 frt.

B. Eötvös József **összes költeményei.** Székely Bertalan és Keleti Gusztáv rajzaival. Pompás Album-kiadás. Gyönyörü körrajzokkal. Angol diszkötésben 8 frt.

— — **A karthausi.** Ajándék-kiadás diszkötésben 3 frt. 50 kr.

— — **Gondolatok.** Uj bővitett emlék-kiadás pompás diszkötésben. 8 frt.

Az Ezterházy-képtár eredeti fényképekben. Szövegét irta Keleti Gusztáv. Nagy ivréten, diszkötésben. Ára 22 frt. Cartonban, melyből az egyes képek kivehetők ára 21 frt. Negyedrétben, diszkötésben 12 frt.

Arany-Album. Than Mór és Lotz Károly fényképezett rajzai Arany János költeményeihez. Második kiadás. Ára 10 frt.

A Nibelung-Ének. Ó-német hőskölteméný. Forditotta Szász Károly, Karolsfeldi Schnorr Gyula rajzaival. Füzve 7 frt. Götizlesü, a rajzokhoz illő pompás diszkötésben 9 frt.

Horváth Mihály. **Zrinyi Ilona története.** Füzve: Ára 1 frt. 20 kr. Angol diszkötésben. Zrinyi-Ilona egykoru arczképével és Tokajból ferjéhez, Thökölyi Imréhez irt levelének 3 lapra fényképezett hasonmásával, 2 frt. 80 kr.

Imakönyv a keresztény katholikusok használatára. Báró Orczy Tekla rajzaival. 100 szinnyomatu képpel, 450 aranyszegélyes lapon. Füzve 16 frt., diszkötésben 24 frttól 50 frtig.

Történelmi és politikai könyvtár.

Budapesti szemle. Szerkeszti ***Gyulai Pál.*** Egy évre 12 frt., félévre 6 frt.

Horváth Mihály.* **Huszonöt év Magyarország történelméből.** 3 kötet. Ötöt. Kötve 12 frt. 50 kr.

— — **Magyarország függetlenségi harczának története 1848/49-ben.** 3 kötet. 12 frt., diszkötésben 15 frt.

— — **kisebb történelmi munkái.** 4 kötet. 13 frt. 60 kr. Kötve 16 frt.

Salamon Ferencz. **Két magyar diplomata a 17-ik századból.** Toldalagi Mihály és Tassy Gáspár követségi naplója 2 frt. 80 kr

— — **A magyar királyi szék betöltése, és a Pragmatica Sanctio története.** 2 frt.

— — **Magyarország 1849-ben és 1866 után.** 1 frt. 80 kr.

B. Eötvös József. **Magyar irók és államférfiak.** Emlékbeszédek. 2 frt. Kötve 2 frt. 80 kr.

— — **Reform.** 2-ik kiadás. Ára 2 frt.

Nagy Iván. **Magyarország családai, czimerekkel és leszármazási táblákkal.** 24 kötet leszállitott ára csak 25 frt.

Kronika **Magyarország polgári és egyházi közéletéből a 15-ik század végén.** Kerczatosi József egykoru eredeti naplója. 2 frt.

Szabó Károly. **A magyar vezérek kora Árpádtól szent Istvánig.** 4 frt. Kötve 4 frt. 80 kr.

Thierry Amadé. **Attila, Attila fiai és utódai történelme a magyarok Európába telepedésig.** Ford. Szabó Károly. 4 frt. 50 kr. Kötve 5 frt. 40 kr.

Dr. Frankl Vilmos. **Pázmány Péter és kora.** Három kötet. 10 frt. Kötve 12 frt. 80 kr.

Kautz Gyula. **A társulási intézmények a nemzetgazdaságban.** A m. tud. akadémia által koszorúzott pályamű. Füzve 3 frt. 60 kr. Kötve 4 frt. 50 kr.

Stein Lőrincz. **Az államigazgatás és igazgatási jogalapvonalai.** Áthidgozta Kautz Gusztáv. 5 frt. Kötve 5 frt. 80 kr.

Mill Stuart János. **A szabadságról.** Ford. Kállai Béni. 2 frt.

Mészáros Lázár **emlékiratai, külföldi levelezései és életirata.** Közreboosátja Szokoly Victor. 8 frt. 40 kr.

III. Napoleon. **Julius Cäsar története.** I. és II. kötet. 4 frt. Atlas, 36 térkep 3 frt.

Stb. stb. stb.

Ráth Mór **többi történelmi és politikai,**

— — **törvénykezési és közigazgatási,**

— — **iskolai és honvédelmi,**

— — **szépirodalmi, gazdasági és egyéb nagymérvü és tervszerüleg fejlődő kiadásairól**

☞ **részletes és kimeritő jegyzékek ingyen küldetnek szét.**

32.

Sopron Aug 21en 1851

20

Tekintetes ur!

Kötelességemnek tartom ezen levelem által értesíteni, hogy noha Pest-
ről ide toprontba költözködtem is, azért nálan levő könyvei veszede-
lemben nem forognak 's annak idejében köszönettel visszafogom
őket szolgáltatni. — A másik ok, melly e levélírásra ösztönzött
az, hogy miután tudom milly érdekkel méltátatott még eddig vis-
tetni Oneisen irányában, annak egészen elkészültét jelentsem.
Az első éneket azért bátorkodtam egészen átdolgozva idecsatolni, hogy
megbiráltassa a' T. ur, vallyon az 1847ben elölmutatott 's részint king-
matottnál jobb e valamivel? Ha annyi ödöt engednének fontos foglalatos-
ságai, hogy itéletét velem tudatkatná, nagy hálára kötelezne, a'ki egyébbe-
ránt különös tisztelettel maradok a'

Tekintetes urnak

alázatos szolgája

Remete Jós aff.

T. Toldy Ferencz academiai titkár urnak Pesta.

*) Italföld-nek, Italiának azért neveztem az olaszföldet, Olasz-
mert mégis egészen mások voltak az itt elő forduló itali a mai olasz-
nál s a régiség bélyege is hivebben meglátszik igy a művön. Külön-
ben is az 533 ik sorban ez áll: „minores Italiam dixisse ducis de nomine gentem"
s tehát tulajdon néstől vette nevezetét, mellyet forditani nem szabad s nem lehet

Vett. apr. 22. 1870.

Sehr geehrter herr professor!

Da mein ehemaliger lehrer herr gymnasialprofessor Kolmár in Pressburg, welchen ich über die unten folgenden fragen interpellirte, mir keine auskunft geben konnte, so wage ich es durch ihn ermuntert mich an sie geehrtester herr professor zu wenden mit der bitte mir wenn möglich über folgende fragen auskunft erteilen zu wollen:

I. Hat Kaspar Heltai eine „sammlung" der historischen gesänge der Magyaren veranstaltet? und im bejahungsfalle ist dieselbe und durch wen edirt worden?

II. Existiren neuere „sammlungen" der historischen gesänge der Magyaren? und wer hat solche veranstaltet?

III. Hat niemand eine solche „sammlung" der historischen gesänge der Magyaren in irgend eine der occidentalischen sprachen übersetzt?

Sollte keine übersetzung existiren, so wage ich es sie geehrtester herr professor zu bitten vielleicht einen ihrer schüler mit der übersetzung einiger besonders prägnanter stellen wie zum beispiele „die zeichnung des lebens der magyarischen haiduken" bei dem „falle Szegedins" von Sebastian Tinódi oder andere fragmente die das volksleben besonders charakterisiren natürlich gegen eine entsprechende bezahlung beauftragen zu wollen. natürlich würde ich dann bitten mich durch ein paar zeilen vom preise ver-

ständigen zu wollen, damit ich das geld flüssig machen kann.
Trotz der so freundlichen aufmunterung die ich, wie oben erwähnt, bei meinem letzten aufenthalte in Pressburg durch herrn gymnasialprofessor Kolmár erhielt, würde ich es nicht gewagt haben mich an sie geehrtester herr professor direcle zu wenden, wenn ich nicht überzeugt zu sein glaubte, dass sie herr professor diesem meinem ersuchen gewiss so weit als möglich willfahren werden, wenn ich ihnen zugleich mitteile, dass sich eine dame – die bekannte schriftstellerin Dora d'Istria (fürstin Koltzoff Massalsky) – für diese fragen interessirt und mich, da ich mit ihr in brieflichem verkehre zu stehen die ehre habe, ersucht hat mir über dieselben bei einem magyarischen gelehrten aufklärung zu verschaffen. Da mir nun herr gymnasialprofessor Kolmár – der lehrer der ungarischen spracke am pressburger gymnasium – keine aufklärung geben konnte, so blieb mir nichts anderes übrig als fremde hilfe in anspruch zu nehmen und da werden es herr professor wol entschuldbar finden, wenn ich mich am liebsten gleich an die hervorragende leuchte der speciell magyarischen wissenschaft: an sie geehrtester herr professor wende und sie bitte mir so bald als möglich aufklärung über die oben berührten fragen zukommen lassen zu wollen.
So weit meine schwachen kräfte reichen bin ich gerne und mit ganzer kraft zu gegendiensten bereit.

Ihr

Wien den 20. April 1870.
II. Circusgasse N. 35. 1. stock.
bei N.g.

ergebenster
Dr. Victor v. Remer
Mitglied des institutes für österreichische geschichtsforschung.

77

Vett. s válaszoltam nov 10.

Nagyságos Ur!

Kegyes Uram!

Alólirott, a felvidék egy kis tót mezővárosának igénytelen lelkésze, bátorkodom jelen soraimmal Nagyságodnál bekopogtatni. Teszem pedig ezt a hódolat azon nemével, melylyel minden szellemi nagyság előtt önkénytelenül is meghajolunk; azon alázattal, melylyel jogosulatlan kérélmeket előterjesztenünk illik; végre azon bizalommal, minővel egy igénytelen bár, de nemes törekvésü s önérzettel biró férfiú a tudós és minden jó igyekezetet méltányló ünnepelt hazafi előtt nyilt homlokkal, megjelenhet.

Kettős kérésem van: mindkettőnek kegyes meghallgatását kérem.

Az első ez: méltoztassék az ide mellékelt, általam csak mult Septemberhóban, a magyar nyelvnek, felvidéki tót népünk közti sikeresebb terjesztése végett, kiadott tót-magyar nyelvtant - melyből nevezett hó 25ike óta mai napig már 2263 példány elkelt - hódoló tiszteletem jeléül elfogadni.

A másik, nagy kürdelmembe és nehéz elhatározásomba került aláratos kérésem következő: méltoztassék nekem a gymnasiumi tanári vizsgákát illető nyomtatott szabályzatot - melyet más úton megszerezni nem tudok - mielőbb kegyesen megküldeni s egyszersmind tanácsot adni: mely taneszközökhöz nyúljak, hogy czélt érhessek?

Én t.i. szivemből megelégelvén, gazdászatra alapított lelkészi csekély javadalmamnak nyolcz inséges évét és többféle elemi csapásait; továbbá 70 éves anyámnak bekövetkezett végelgyengülésével/

egyetlen megbírható anyagi támaszamtól megfosztatva
hogy a már most aggasztóvá vált földmivelői viszonyo
tiam elől menekülhessek, - külömben is, mint a párá
ria körmában tartja „on revient toujours à ses premi
ers amours" - elvonhatlan a karakterem belképi pályám
tól, mely erőmnyiebb lelkülhetemen számos sebet ejtett
végkép megváltni és hogy kizárólagosan csak tudomá
nak élhessek, gymnasiumi tanárrá lenni. Legkább óha
tásom a magyar nyelv és irodalom tanszékeire megnye
ri a képesítést. De a studium maggyát tekintve e
nem titkolhatom aggodalmamat, hogy valjon képes
lesznek-e 38éves korommban becsülettel kiállani a ve
gát? A. Mda-perti körlányiben épen most kivívott
pályázat az egyetemi polgymnasiumban megürült ma
gyar nyelv és irodalmi tanszékre (ex nobili consistorio) on, helyettes tan
ri minőségben alkalmaztatni nem akarok, mert ez
tiltja azon bizonyos repugnantia, mely egy hármegyésnek
adhigelé esetleg személyemet elnyújasan körülövedzi. E
tejes tanképesítést remélnek nyerni e vak aratási
lépni tanári pályára. Ez okból mély tisztelettel
bátor vagyok egyenesen Nagyságodhoz fordulni, az
zatosan kérven, méltóztassék nekem tanácsot adni
minő műveket tanulmányozzak, hogy a siker rem
nyével tanári vizsgára vállalkozhassam? Sőt tudom
miszerint irodalmunk történetére vonatkozólag Nag
ságod műveinél alig léteznek valami figyelemre mél
más könyv; de mi mindezen egyébb szükségeltetik
még egy ily tanári vizsgához? arról fogalmam sin
Ezért legkedvesebb nekem a legbiztosabb forrásból
menteni, hakogy Nagyságod alázatos kérésemet
teljesíteni kegyes lend.

Nem vagyok egészen járatlan az oktatás terén, p
radalom után 9 évig nevelőskedtem gróf Nyáry és Gyi
Béky Manó (Zsilvölgyi erdélyi kir. birtok) hánál, er
bének oktatójával (a boldogult grófnő betegessége miatt) ha
rom évet töltöttem angol-, franczia-, német- és olasz
ban. Mielőtt lelkészzé lettem volna 1861 ben a Nagya
főgymnasiumban helyettes tanári minőségben ta

V.

nítottam a magyarnyelvet és földleírást, e csak is az
ért hagytam el a tanári pályát, mivel a gymnasiumot
prémantréiek vették újra át, minthogy már tanárt kívá
rítottak. Theologiai tanulmányaimat Nagyszeben
barátaimmal együtt végzém a pesti egyetemen végeztem.
Mindezekre legjobb bizonyítványaim vannak. Egyéb
másból vannak némi esetleg encyclopaediai ismeretei
im. Meglehetősen terjedelmes nyelvismerettel bírok.
Magyarul, anyanyelvemen tótul (16éves koromban még mit
sem tudtam magyarul) - most beszélek magyarul, néme
tül, franciául, olaszul, valaha tudtam meglehetősen
latinul és valami keveset görögül. Sőt néha a magyar
irodalom terén is adeptusoskodtam egy kissé, különösen
utóbbi években, a Kisfaludy művészet körüli komoly
tanulmányaimmal a Nagyszeben „Kisfaludy Társa
ság" hasábjain, körülbelül 6 ívnyi terjedelemben kí
vánt napvilágot. Herzenstein még magyarul Nazianzi
Gerzely és szyriai Ephrem költeményeinek nagy
részét általam magyarra fordítva és kritikai jegy
zetekkel kísérve.

Mindezeket csak azért voltam bátor alázatosan előhozni, hogy Nagyságod tőlem alaposabb ké
tetet kaphasson s én részemre tárgyilagosabb tanú
csot nyerhessek.

Ezek után bocsánatot kérve hosszas levelemért
s alázatos kérésem meghallgatásáért vagyok, mély tisz
teletem kifejezése mellett maradok Enyicskén Novem
ber 8án 1869

Nagyságodnak

utolsó pénta: Vassa

alázatos szolgája
Bejáczky Józsefné
enyicskei lelkész

Nagyságos Tanárvizsgáló Bizottmányi Elnök Ur!

Legöszintébb hálám kifejezése mellett visszaküldöm Nagy-
ságod „Szabály" példányát s forró köszönetet mondok
az általam nagybecsü ereklyeként megörzendö kegyes
levelében foglalt tanácsért. Igyekerni fogom azt
javamra értékesíteni, ha-isten segedelmével-sikerü-
lend vizsgára való bocsáttatásomat megnyernem.

Maga a szabályzat, megvallom, leverö hatást
gyakorolt reám: mert, fájdalom! én a Nagytekintetü
vizsgáló bizottmánynak csak is legszélesb körü engedé-
kenysége alapján nyerhetem meg az engedélyt. Ugyanis
gymnasiumi és bölcsészeti tanulmányaimat közvet-
lenül a forradalom elött bevégezvén, ámbár kitünö
iskolai bizonyitványaim vannak, az akkor még nem
ismert érettségi vizsgán át nem mentem s eszerint
a Szabályzat 2ik §ának 2ik pontja leend reám al-
kalmazandó.

De mindezen nehézségek daczára, mihelyt a szük-
séges csatolmányokat össze szerzem, bátor leszek alára-
tos kérvényemet benyujtani, reméllvén: miszerint a Nagy-
tekintetü Bizottmány magas bölcsesége méltányosan ité-
lendi meg egy elöbbi - a szabályzat által kissé túlszi-
gorúan sujtott - kor embereit.

Ha tehát az akadályok szerencsésen lekürdhe-
tök lesznek, akkor azután éltem fö feladatául
tekintendem oda törekedni, hogy Nagyságod, becses
levelének végsoraiban, kifejezett reménye - amennyire

./.

gyenge tehetségeimtől telni fog-megvalósíttassék.

Minthogy Nagyságod kiváló kegyeinek és iránt ami jóakaratának oly félremagyarázhatlan bizonyitékait adá nekem, tiszteletteljesen kérem: méltoztassék az ide zárt két rendbeli nyomtatványkát is tőlem kegyesen elfogadni. Mindkettő gyarló, de az egyiknek úgy mint a másiknak meg van a maga érdeme. Az „Emlény" segítségével sikerülé háromezer forintba került népiskolát épitenem. Az „Emlékbeszéd" pedig lerövja tiszteletem adóját, a korán elhúnyt Déchy Gráfnő, azna magas erényű hölgy iránt, kinél tiszteletreméltóbb nőt ez életben nem ismerten. E füzetke csak a családtagok és a grófi ház rokonai számára, kéziratként, nyomatott s humanus tartalmánál fogva talán érdemel Nagyságod könyvtárában egy kis szerény helyet.

Ismételve legforróbb köszönetemet nagy kegyességeért, mély tisztelettel maradok Enyszkén Nov. 15-én 18[illegible]

Nagyságodnak

alázatos szolgája
Rejáfky Jónesz

26

~~u. Jaica Péter~~ ~~Debrecen, 1868. Február 7.~~

~~Irodalmi Napló.~~

~~tár.~~

LEVÉLTÖREDÉK.

~~Töredék kézirathoz!~~

~~Tiszteletes uram,~~ Épen most forgatván Melanchthon fülepnek, az egykori nagy tekintélyű wittenbergi tanárnak ünnepélyes akadémiai beszédeit, a mint azok „Corpus reformatorum" edidit Carolus Gottlieb Bretschneider. Halis Saxonum. 1843. Volum. XI. XII. kézirások, 1-dik kötetében 818–820. lapjain, a dicső Hunyadi Mátyás halhatatlan érdemű fiunk korából előttünk magyarok előtt is fokozott ismeretes Regiomontanusnak mint nemzetünk fényes ékeit irták: Királyhegyi – Müller – János ólcznyomású találkozási cím alatt: No 103. an. 1849. Oratio de Joanne Regiomontano Mathematico, in renunciatione gradus Magisterii philosophici recitata ab Erasmo Schmidt, Calvendensi, Mathematum professore. Ekkép minden, Mátyás királyunkról és az ő korára vonatkozólag alig ismeretest találtam, a melyeket, ha emlékezetem nem csal, még eddig közöttünk senki fel nem használt, s nagyrészt, miről fogva ide igtatom okokat, a mint következnek:

Regiomontanus „peregrinatus Italia redit Viennam, ubi etsi docere perat, tamen vocatus a Rege Matthia, et ab Episcopo Strigoniensi, magnis utrosque praemiis lacessens Gr. Rex etiam pensionem ei annuam decrevit, florenos Hungaricos 200. Hic et regi et Episcopo instrumenta fabricavit ad observandos motus. Nam Episcopi magna erat curiositas in hoc disciplinis. Et Rex, quamvis nemo Principum ipso aetatis bellicosior erat, tamen non erat rudis doctrinae de motibus coelestibus. Narrant et gravissimo morbo fervam ejus Mathematici consilio. Nam cum Medici multam in humoribus eam morbi deprehenderent, ac animadvertissent tantum mirificum langorem cordis, Mathematicus monuit, propter Eclipsin, quae nata fuerat Regis vitae, hanc imbecillitatem virtutum vitalium exstitisse: ac causam in humoribus (vajcsiba lett „humoribus" telyes) gravescendam esse, id tamen cordis vires redire fortibus favendo. – Eo tempore Regiomontanus et Episcopo illi tabulas directionum conscripsit, quarum initia etiamsi ab aliis fluxisse, tamen magna pars laudis hujus Gr. ipsius propria. Et haec laborum communicatio justa et laude dignissima Gr, priores artium semina tradere posteris, et posteros ea fideliter conservare et illustrare. – Eo ipso tempore Rex Pannoniae Matthias bellum movit adversus Bohemos, quae res multarum vicinarum regionum tranquillitatem turbavit. Bohemi partim Casimirum Poloniae Regem accersebant, partim Regnum Duci Saxoniae Alberto tradere conabantur, partim invitabant Matthiam, qui, ut erat acerrimus,

Debrecen 1850. febr. 15.
Vita — 16

Tisztelt Kerkovits Úr!

Ezt ide mellékelt okleveimnek hiteles másolatában jelen-
tem alázatosan alul Tekintetes Hugonyi Károly úrnak is: mind-
ezekben mélyen meggyőződtem arról, mint nyelvészeti
mind történelmi értekeimnél fogva, hogy nagyságos
Hugonyi úr nemcsak tudós, hanem igen szíves pártfogója is
a magyar irodalomnak. Kívánom tehát e célból akként közleked-
ni vele, hogy méltóztassék ezt, ha lehetséges, az
Uj Magyar Museumban közölni velem.

Ez által bátorkodtam egyszersmind felszólí-
tani akarni is, hogy nálam, az Uj Magyar Museum
1848-ik évi VIII és IX füzeti két példányban
megmaradt, mert kettőt kaptam őket postán;
a folytatásokat még nem átadtam Hugonyi
úrnak, hogy ezt ő, vagy a könyvtár példányá-
ban netalán, jóe kéziratával levő hiányokat
pótolja ezekkel, ha lehet; ő ha nem lehet küld-
jön nekem. Mire akkorban meg nekem,
mert nem küldetett meg az 1850-ik évi
folyam I és II-ik füzete. Ezért nyom,
annak

Örömmel értettem a minap Tisztelt Kerkovits Úrnak Hugonyi úrhoz intézett leveléből a felől, hogy a Wittenbergi magyar történelmi körlevelem a Történelmi Tárban világot lásand. Vagy hogy ezt is, vagy

annak idejében kellett volna reclamálni; de elh
gattam. Ha a körülmények megengedik: méltóztat
e reclamatiot elfogadni, s a nálam hiányzó
kijelölt két füzetet (1856. X, XI.) az én költ
gemre megküldeni.

Fogadja Milyentisztelt Titoknok Ur legj
nesebb tiszteletem nyilvánitását, s minden
áldás kivánasomat!

alázatos szolg
Révészbm

Tiz

Érkezett nov. 10/87.

Tekintetes Ur!

Ide zárván 7 f 30 kr, mint az
/. hj Magyar Muzeum és egyel egyesitett
magyar akademia érsesiő folyó 857 k
évi előfizetése: tisztelettel kérem a
Tekintetes Urat az eddig megjelent
füzetek megküldésére.

Nagy Sáradon Novemb. 6. 857

R. Reviczky Sándor
helyszerűségi fogalmazó.

41

Tekintetes Ur!

f. e. Oktober havában meghaprán a mult 856ki uj magyar muzeum, s magyar akademiai értesítő utolsó füzetét: Szettem még November 4én az 1857.ki folyamra előfizetési összegemet beküldeni.

Minthogy azonban az idei folyamból még egy füzetet se kaptam meg: bátorkodom Tekintetes Urat tisztelettel kérni, hogy az eddig megjelent uj magyar muzeum s akademiai értesítő füzeteit mentől előbb megküldetni szivesk-kedjek. Nagyvárad 25/12 857. Megkülömböztetett tisztelettel maradtam

Tekintetes Urnak

alázatos szolgja
R. Revitzky Sándor

Tekintetes,

Toldy Ferenc Urnak mint az ny magyar muzeum szerkesztőjének kisztelettel

Pesten.

42

Az ny magyar muzeum
ennek folyóirat igen tisz-
telt Szerkesztőségének.

Mintsem az 1857ik évi előfi-
zetési pénzt 7 f 30 pkban
még a mult November
elején felküldöttem, s az
illető füzetek, mik mint
hirlapokból értesülök
már teljesen megjelentek:

dacará tobbszöri rec
mativimnak mind ez
édeig kezeimhez nem
jutottak: ezvélfogva
ujolag fölkérem á t.
Szerkesztőséget, hogy a
nevezett füzetek men
előbbi megküldése vég
intézkedni, vagy nesal
akadályok esetére enge

erről bérmentetlen
levélben tudósítani szivés-
kedjék.

Megkülönböztetéssel
maradván

Nagy Váradon Februar 28. 1858

R. Reviczky Sándor

47

Tekintetes Ur!

Jobb izben voltam bátor alkalmatlankodni á mult 1857. iki új magyar muzeum füzeteinek elküldetésért, mellyek előfizetési árát mult November hávában fölküldeni szerencsém volt.

Tekintetes ur méltoztatott ebbéli fölkérésemre f. évi: Januar 18án á cs. posta utján válaszolni, hogy á könyvcsomagot ugyanusak azon napon elküldötte.

Minthogy azonban én a nevezett könyvek
mindez ideig megnem kaptam: tehát ujjolag
bátorkodom Tekintetes, Uz. türelmét igenybe
venni; s megkérni, a végett intézkedni, hogy a hobbszőr nevezett
nyomtatt muzeumi füzetek a mult 857 évi
mentől előbb kezeimhez jussanak; annál is-
inkább, mert a folyó évről, megjelent 2 első
füzetet már több nap óta megkaptam, mi
az előfizetést, a kiadóhivatalhoz már beis ko
dőttem.

Bocsánatáért esdve – szívi hálamai-
ba ajánlott – Nagy Várad 19/3 858.

A
tálo Urnak
b

kész szolgája
R. Reviczky Sámb
előfizető
Nagyva.
ha ezt ta

44

Nagyságos Kir. Tanácsos ur!

A multkor, midőn gf. Lonyay ő eszőjával
találkozni szerencsém volt, emlitettem,
hogy az „Epistolarium turcicum"
neve alatt ismeretes kézirat gyűjteménye
visszanyerünk sikerült.

Bátor vagyok Nagyságodat fi-
gyelmeztetni, hogy ha ezt tán még
nem ismerné, – méltoztatsék a kinés-
tari levéltárban azt megtekinteni,
hol az deponáltatott, – pénzügyminteri
2692/P.M. számu rendelettel Juny 8.

Kiváló tisztelettel Levéczky Sándor

Pekintetes
Andr. Tolly Ferenc Kir.
mint az Magyar Magyar Szekely Tájnak
igazgatnak Putnok
v. Banfalva [illegible]
[illegible]

PUTNOK 26 3

[illegible] tisztelettel

45

P

PETAOK
26
3

[illegible]
r. Banfa[illegible]
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~

[illegible]

46

Nagyságos Rector úr!

Nagyságod kívánatához képest van perencsém az 1870/1-ki tanéoben megjelent, sajtó alatt vagy munkában levő dolgozataim czímét czinnel bemutatni.

Megjelentek:

1. Világtörténelem tanodai és magánhasználatra III rész, Újkor. Pest 1871.
2. Egyetemes földirat középtanodai használatra I és II rész. Pest 1871
3. Magyarország története világtörténelmi beszeretéssel Középtanodák pármára, némileg kivonat nagyobb művemből. I füzet. ~~a Hunyadiak Koráig~~ Pest 1871.
4. Welter-Füssy Világtörténelmének bírálata. Tanári közlöny 1871-iki évfolyam

Sajtó alatt van:

Magyarország története II füzet

35

Munkában vannak:

1. A Clientela Rómában, monographia
2. Magyarország földirata.

Egyébiránt kiválo tisztelettel maradván
Nagyságodnak
Budán 1871 Nov 4én

alázatos polgája
Ribáry Ferenc
magán tanár

47

Kis Szebenben Februarius 21ᵗᵉⁿ 1870
Vtt. — 24.

Mélyen tisztelt kedves Uram Bátyám!

Szen hét éve már annak, midőn 1843 évben, Pozsonyba való átutazásom közben, szerencsém volt kedves Uram Bátyámát Pesten felkeresni és mély tiszteletemet személyesen megtenni. Valóban hosszu időszak melly fejünk fölött elvi-harzott. — Illy huzamos idő eltelte után, abban a véleményben voltam, hogy kedves Uram Bátyám roppant sok — életjének minden perczeit igény-be vevő-tudományos foglalatosságai közben, ró-lam már is meg feljtkezett; ellenkezőről azonban meggyőződtem, midőn gyermekeimtől nagy örömömre megértettem, hogy milly ke-gyes szivélyeséggel őket fogadni, és hatályos pártfogásában őket részesiteni méltozta-tott, miért is a tartozozó háladatosság érzelmeimtől áthatva, kötelességeim közzé számitem, kedves Uram Bátyámnak ugyan ezen kegyeségéért, tartozó hálás köszönetemet mondani, és valamint magamat, úgy szivemen

fekvő

családomat szivébe kegyességébe ajánlani
En ezen áldott hosszú időszakaban, kedves Uram
Bányámnak életjének minden mozzanatait, a
nagyobb részvéttel is érdekelvéggel kisérték
de kiváltképen is, mert az újságokban főkép
a legújabb, hazánkra nézve kedvezőbb nagy
kedve, és az egész Nemzetnél közszeretetnek
álló nevével, számalanszor öpretalálkozás
minden megtiszteltetésben, melyben K. Uram
Bányám, akár felöl, akár polgártársai
mar háladatosságából részesülé, leg nagyobb
örömöm vólte, úgy ellenben ha K. Uram
lyam irányában igazságtalan háladatla
ság, és kövelkezésre - mint a leg újabbi Nagy
akademiai ofstaly Elnöki választásnál tör
tonandottam), de K. Uram Bányámnak végte
lással szolgálhat, hozzászavazat ellenében
Uram Bányám veszén, hazánk összes érdek
séga áll, és mindenki velem együtt K. Uram
Bányámnak csak azt kivánja, hogy é
denkato drága életjének fonalát lehető
a leg hosszabbra sorjeszsze. -

Mi engem illet, én 26 évtől óta - a kar
ron uralmi más félévi időszakot kivéve
rosunknál folytonosan vagyok alkalmazva
1848 évig voltam főjegyző, az évinek epocha

ébe

ivben, Polgármesternek választatván, az egész forra
dalmi Időszak alatt e hivatalt kénytelen voltam
viselni. 1850 től 1861 ig voltam ismét városi né
vétlenül. 1850 től 1861 ig voltam ismét városi né
mer Jegyző, ez időtől óta mostanáig megint Pol
gár mester. A forradalmi időszak alatt - illy jó
érzelmü Nejében mint Sáros vólt - természetesen
sok üldözéseknek kitéve, de őszéd anya
jó vezetségeim is voltak, és hozzá hűséggel vezzé
semen kivül, nagyobb bajba nem esem, vól
ösztala Lárson, a mostani királyi Tábla
Elnök Tábny Uramnál Ur szivélyes pártfogá
sának Eszönkezett.

Házasságom évről óta boldog házasságban élek
miben megházasodtam, feleje kivülen jó anyám
még élt, de csak kilenez hónapig, Isten kü
lecsen Szepesházy Sidonia, szepes Delára való
öl, életben megmaradt gyermekeink közzül
kiket leányaink kivannak házasitva, kettő
jedig még, hajadon, kik közzül a fiatalabbik
Sidonia, fájdalom, már negyed féleves óta,
folyvást fekvő beteg, görvélyzésben és gyako
ri görcsölésben szenved, amaz gyógyitására
eddig fordított orvosi segély hasztalan
volt, és azért az nyugodt életünket nagyon
elkeserüi. Leg fiatalabb 17 éves kálmán

fiunk

kaszán a Gymnasialis heredik osztálya lárogat
szorgalmatosan tanúl, titünö rajzoló a
különben is igen jó indulatu fiu. Kaszán,
igen jó felügyelet alatt van Ddossy Vöm
nél. Gróf Pálfy kormányzása alatt sz
rencsés vóltam számára M. Theresia fél
öszröndijt elnyezni.

Leg forzóbb vagyaim egyike, kedves Uram
Báryámnak még egyszer Pesten tisztelettem
személyesen meg tenni, és hazánk fővárosá
még egyszer látni, á holl negyven hat évve
ezelött, Fehere báryámnak a tudományos gy
teménye szorgalmatosan elöolvastam, de addig
még á kassa Eperiesi vas jálya elkészül, és v
gyaim telyesedésbe mennek, bátor vagyok
ját, nőm, és kálmán fiunk arczképeit ke
Uram Báryámnak azon alázatos kéressel
küldeni, miszerint azokat, á leg öszintébb tiszt
közzé számitani méltoztassék, mi igen bol
gokat éreznénk magunkat, ha kedves Ur
Báryámnak, és általunk mélyen tisztelt csal
arczképeit birhatnánk, mellyeket mint leg drág
ereklyét, késö maradekainkat a leg nagyobb tisz
ben, tartanánk.

Es evvel rekesztem be soraimat, k. U Bárya
nak is mélyen tisztelt nénénknek nömmel a
mekeimel kezeit csókolva, és kitünö fiainak
tisztelettünket mondva maradok

~~Kedves~~ Uram Báryámnak

mélyen tisztelö Öcse
Ribossy József

50 51

Euer Hochwohlgeboren!

Da in Kurzem die dreimonatliche Posthaftung für ein von mir an Ew. Hochwohlgeboren abgeschicktes Schreiben beschwert mit meinen Prüfungszeugnissen u. dem Betrage von 6 fl erloschen sein wird, so erlaube ich mir die bescheidene Anfrage, ob dasselbe an Seine Adresse gelangt ist. Im Bejahungsfalle bitte ich ergebenst um Rücksendung dieser Schriften.

Zu gleicher Zeit benütze ich
die Gelegenheit zu dem
50jährigen Jubiläum, das a
Anlaß der langen literä
schen Thätigkeit zu Ehren
Ew. Hochwohlgeboren nicht
bloß im Vaterlande sonn
in der ganzen Gelehrtenw
gefeiert wird, meine
tiefgefühlten Glückwünsch
darzubringen, und zeichne
mit dem Ausdrucke der Größ
Hochachtung

Franz Richter
k.k. Professor.

Pančova 2. April 1871.

5

3

3

57

6

52

53

Gnädiger Herr!

Nehmen Sie einstweilen meinen innigsten Dank für die von den Diener mir überbrachten 50 fl

Hochachtungsvoll

Ihre dankbare Diener

Julie Riedl

5
3
3

Szendené szül. Szumrák Julia és fia

és.

42 M
5 028

53

6

5

3

3

53

2

6

Nagyságos Úr!

Van szerencsém Nagyságodat ezennel tisztelettelyesen tudósítani, hogy László írásbeli érettségi dolgozatainak eredménye a következő:

a) Fordítás magyarból latinra: igen gyenge (= fél secunda)
b) " latinból magyarra: jó (= accedit ad eminentiam)
c) " görögből magyarra: igen jó (= eminentia)
d) " magyarból németre: jeles (= eminentia)
e) Magyar dolgozat: jó (= acced. ad eminent.)
f) Mennyiségtani dolgozat: elégséges (= prima el.)

Bár ekkép a vizsga eddig általában sikerültnek nevezhető, mégis különösen a latin dolgozatot illetőleg – miután a végeldöntésnél a Fődirector, mint K. biztos, szinte szavazattal bír, célszerűnek látnám, ha Nagyságod a Fődirector urat még a próbeli vizsga előtt talán megtátogatni, s figyelmébe a kis László ajánlani méltóztatnál. A mi a vizsgálóbizottmány többi tagjait illeti, azok bizonyosan mindkét alkalommal mindkét fognak elkövetni, hogy „érett" nek nyilványtassék.

Meglülömböltett tisztelettel maradván

Pest, 1864 ki jul. 6. án.

Nagyságodnak
alázatos polgája
Riedl Pendl.

55

Nagyságos Úr!

Engedelmet kérek, hogy mintán nem voltam oly szerencsés Nagyságadat otthon találni, jelen soraimmal alkalmatlankodom.

Gusztafi, Kolozsvári tanár ügyében van Nagyságodhoz egy alázatos kérelmem. Ő az én tanácsom folytán jött fel Pestre, hogy [illegible] szeptemberben szorgalmatosan tanulhan és october elején a vizsgálatot [illegible]. Azonban Nagyságad csak october 10-ikére szandékozik őt meghíni, [illegible] mely időben ő, mint convictusi igazgató nem jöhet fel s így egy [illegible] évet kénytelen volna veszíteni. E miatti kétségbeesésében hozzám fordult [illegible] én bátorkodom Nagyságodhoz alázatosan esedezni, méltóztassék ezen szegény, [illegible] különben igen-igen derék emberen, ha csak lehet, segíteni és őt jövő hó [illegible] első napjaiban megvizsgáltatni. Talán lehetne ugyan ekkor Kosztka kassai [illegible]anárt s azon Karlovicz tanárt is, ki szintén a németből készül, megvizsgálni.

Csak is azért, mert ismételve volt alkalmam tapasztalni, hogy Nagyságod a vizsgálat alatt levő tanárok úgyis nem irigylendő sorsán mennyire pokolt segíteni, bátorkodom Nagyságod kegyébe Gusztafit is ajánlani, mint a kinek talán egész jövője ezen kérelmének teljesítésétől függ.

Legmélyebb tisztelettel maradok

Buda 1871. september 16-ik

Nagyságodnak

alázatos szolgája

Riedl szendl

Nagyságos Ür!

Őszintén gratulálok, hogy Nagyságodnak „Magyar Irodalom története" valahára approbáltatott és ezentúl alkalmasint Lonkay és szvorényi férczművét ki fogja pótolni, na t. i. a mű érdekében mind az meg fog történni a gymnasiumok igazgatóságainál, a mi hasonló körülmények közt okvetetlen szükséges

Alázatos szolgája

Mi volna ag, mi tendő volna ezélra?

Riedl

Nagyságos Úr!
Kegyes pártfogóm!

Bocsánatot kérek, hogy mintán Nagyságod drága idejét személyes megjelenésemmel igénybe venni nem akarom, a jelen sorokkal alkalmatlankodni átrakodom.

Néhány nap előtt Nagyságod ismét oly nemes kegyességet tanusított irántam, mely szívemet a legmélyebben megindította.

A hol a szükség legnagyobb, ott legközelebb az Isten — küldötteinek, a valóban nemes, jó embereknekalakjában.

Ezek közé én részemről mindenek előtt Nagyságodat is sorozom, mint oly lényt, a mely – többször talán minden sejtelem nélkül is – mentő szellemként lépt fel életem sötét láthatárán s épen azon időben, a melyben a sors csapásainak súlya alatt gyenge erőm már roskadozni kezdett.

F. é. február 7-ike előttem örökké emlékezetes marad. —

Míg Nagyságod rólam kedvező véleményben van, addig – daczára végzetem irgalmatlanságának – nem esem kétségbe. Azon gondolat emel: „Wer den Besten seiner Zeit genug gethan, der hat seine Pflicht erfüllt."

Minden, úgyis csak üres szókat tartalmazható köszönet-nyilványitásom helyett fogadja Nagyságod azon szent igéretemet, hogy csekély

erőmhöz képest iparkodni fogok, Nagyságod kegyes pártfogás
minden tekintetben megérdemleni.

Egy, méltatlanul szenvedő család s egy, a sírhoz közel áll
öreg anya áldják s áldani fogják Nagyságod nevét, azon nevet,
a mely életem régperezeiben is csak hála-rebegés mellett fog elhang
zani ajkaimon.

Budapest 1873. febr. 8.

Riedl szende.

58 59

4

ién

t

el.

a

l

n

t

tt

ivel

niatt

zon.

Nagyságos Elnök Ur!

Bocsánatért kell esedeznem, hogy még mult évről beres levelében vett felszólitásának mindekkoráig eleget nem tehetvén a követelt 10ftos díjról szóló nyugtát be nem küldtem. — Midőn azonban a tanári vizsgáról 10ftos nyugtát ide mellékelném, bátorkodom egyuttal Nagyságos Elnök Urat azon körülményre emlékeztetni, miszerint az 1866 iki Sept 18-án Nagyságos Urnak személyesen átnyujtott javító (paed.) házi dolgozathoz a követelt nyugtát azon okból nem mellékelhettem, mivel akkoron városunkban a porosz haboru miatt az adóhivatal nem is létezett. Midőn azon.

ban ugyan azon évi October 12 a szóbeli
vizsgálathoz közeledtem, Nagyságos Elnök
Ur méltoztatott elémbe jönni, s engem a
vizsgalati iratokban észrevett hiány pótólá-
ra felszólitani, mely alkalommal én közve-
lenül e vizsga előtt a 10 ftny dijat kiszpénz
Nagyságos Urnak kézbesitettem. Jól tud
egyszersmind, mipszerint Nagyságos Ur so-
teendője miatt ily szekély körülményeket
semmel sem kérérhet, azért örömest teljesi-
kötelességemet. Kitünő lisztelettel maradó

Nagyságos Elnök Ur

Szakolczán 1869 April 23.

alázatos szolgaja
Riegler Henrik gym.

Nagyságos Tol

Riegler Henrik gyam.

Nagyságos Tanácsos Ur
igen tisztelt Uram!

Felette megleptek Nagyságod becses sorai, mert Primás Ö Herczegsége Kegyes engedélyit előbbi rendeleteihez mérve, mondhatom, hogy hajlandóságának oly bizonylatát tanusitá Nagyságod irányában, mely meggyöz arról, miszerint Ö Herczegsége azon örvendetes eseményből, melynek örömszaporitásához engedélyével járult, maga is reményt ohajt meriteni egy viszás mult után.

Engedje meg Nagyságod, hogy ezen ritka ünnepher én is megvihessem üdvkivánatimat. A jó Isten, kinek kegyéből idäig terjedt Nagyságod munkás élete, óvja, s áldja meg minden hátralevö napjait erután is csa-

ládja

62

Riegler Henrikt gyn[illegible] N. Jos Toldy

Hochgeehrtester Herr Professor!

Praestat denique pudere et poenitere quam semper silere et tacere!

O mein theurer Freund, da drück mich weinend an Ihre edle Brust und bitte und beschwöre Sie
bis alleine, den Ihnen das noch heutigen selbst in diesen Gedanken, die ob Sie Ihre Wohlthaten an uns
Undankbaren verschwendet, nur Ihnen zu erbarmen. Jetzt ist nicht Zeit die Vergangenheit aufzuplün-
nern so viel ein unbedachter Gedanke jetzt Leid bringt. Die Folge der Ereignisse von J. 66 – 67 ver-
liess ich Berlin und ging dasselbst Glück und Vermögen, wie es noch manche alte Bekannte auffand, dem
Krieg. Ich stand mit Freunden und gastlich aufnahmen und Rath und Hülfe dienstbereit lehrenden Lebensmuth erhielt.
Allein der Krieg brach nicht aus, als schon vorher in Spätherbst 66 und 67 wurde, wo ich durch die gefährliche
Behandlung eines bösartigen Typhus meine Kräfte lange Zeit völlig ganz, also sein Rath, die stärkende
Gebirgsluft in den Fichtenwaldungen des Harzes zu gemessen, mich veranlasste nach Wernigerode überzusiedeln, wo zugleich der
Leben billiges. Diese Veränderung that sie mich, da ich an Asthma litt, zum Nachtheil aus. Da brach der Krieg gegen Frankreich
aus, ich verliess den Harz und wurde schon damals der geschichtlich denkwürdige Germanien verlassen haben, wenn nicht Körper-
schwäche an Ebbe und Blöße mich davon verhindert hätten. Jetzt bin ich in deutscher Kriegsdienst Reconvalescent und meine
Schuld soll es nicht sein, wenn ich nicht Krieg XXX ist nach den 1 Oct. in Post nicht sein. Dem geehrten Professor und
dem vielmögenden und wohlwollenden Präsidenten der Univ. Bibliothek wird es ein Leichtes sein, mir die frühere Stellung wieder
zu verschaffen, nach welcher ich mich heimlichstmal zurückgesehnt habe. Gelingt mir die, so wird mein nächster Brief
die Unterschrift Rieglers tragen. Und nun, mein alter Freund und Gönner, wie ist es Ihnen ergangen? Hat ein gütiges Geschick
Sie vor Kummer und Verdruss geschützt? O dann bitte ich Sie, meinen einzigen verehrungsvollen Gruss Ihre trauen Lebensgefährtin
zu gütiger Stimmung zu übertragen, Ihren Herrn Schwiegersohn Regely meinen Glückwunsch für die Wiederkehr seiner
Hochzeitstage darzubringen und mich bei Ihrem Herrn Schwiegervater, Dr. Frankhold, in freundl. Erinnerung zu bringen. Wieder
Sie dann hat die warme Sonne gewirkt? Allen Ihren Lieben, guter Rath, wie bisher, in manchen, auf es an Trostes Ihnen zu-

Rieglers Heinrich

Nyköb Foldy Sk

Um mein durch eigne Schuld in Ihrem Gedächtniss verwischtes Bild wieder aufzufrischen erlauben Sie mir
unvergesslicher Freund und Gönner, dass ich Ihnen mein photographisches Portrait, das letzte, welches ich einige Tage vor mein
nach Russland habe machen lassen, beifolgend übersende. Als ich in der Mitte meiner fünfzigen Jahre aus
keine Kehrte, hielt man mich für unsere Vierzigen und schon nach drei Jahren für eine fünfundsechzigen.
Gottvertrauen hat mich bis lang vor Selbstmord bewahrt, nicht aber vor dem Gedanken daran. In Ihrer
und erschütternden Antwort liegt mein Wohl und mein Weh. Das Reisegeld behüte ich wie ein Heiligthum,
für eine kurze oder für eine grosse Reise. To be or not to be that is the question!
Genehmigen Sie freundlich die Versicherung meiner unwandelbaren Dankbarkeit und Ergebenheit
welchen Gefühlen ich die Ehre habe in vollkommener Hochachtung Ihrer vielen Verdienste um die W
unser Vaterland und wen mich selbst auf Ewigkeit zu verharren

Hochgeehrtester Herr Professor.

Kiel 31. 8. 71

Karlsstraße N. 14, 2 Tr. (Lett. Prof. Virrzoil noch?)

Ihr
ganz gehorsamster Diener
Dr. Rischel.

Nyos Toldy Ge

Berlin 3. 12. 71. 64

Hochgeehrtester Herr Professor!

Post nubila Phoebus, eterumque nubila!

Das war mir nach langen kummervoll durchlebten Jahren unter Leiden und Entbehrungen aller Art, und schließlich nach bangen Tagen sehnsuchtsvoller Erwartung einer Briefe aus Pesth, der ersten seit 18 J., ein heiterer hochfestlicher und darum unvergeßlicher Tag, – 24 Spt – an dem mir die Freude ward, von meinem herzigen Freunde und verehrten Gönner ein Antwortschreiben zu erhalten, das sich auf der Stelle und noch bevor ich den Brief in der Hand hatte mit dem ersten Blick auf die mir wohlbekannten Schriftzüge als von Ihnen herrührend mir zu erkennen gab.

Sofort Ihren lieben freundschaftlichen Brief zu beantworten, war mir aus mehreren Gründen unmöglich, einmal wegen der großen Aufregung meiner Gefühle, in die gleich mich die erste Seite Ihres unnachahmlich schönen Briefes versetzt hatte; ich wußte nicht, wer, wie, wo anfangen, so freudig bewegt war meine Brust, so hoch schlug mein Herz in dem unsäglich süßen und zugleich stolzen Gefühle, solch eine nachsichtsvolle Freund zu besitzen von einem so edlen Manne als Freund begrüßt zu werden. Sodann aber auch wegen der nothwendige Vorbereitung zu meinem nahe bevorstehenden Abzuge aus Kiel, mit dem neue Leiden über mich hereinbrachen. Und schließlich, Alter wohl erwogen, darf ich auch hoffen, daß Ihnen, theuerster Freund, ein Brief aus meinem neuen Wohnsitze, aus Berlin, angenehmer seyn würde als aus Kiel, dem ich den Rücken nicht ungern zuwende. Denn abgesehen von dem Schaden, den ich durch Dich an Geld u. an Wäsche erlitten, was mir diese Stadt, trotz der Schönheit ihrer Lage u. trotz ihrer Mensch[illegible], wegen der Hasser gegen Preußen, nahe dem auch ich mit litt, unlieb geworden.

Nach einer Unterbrechung von 4½ M. d. vorläufig Ende Bett liegen
ich, wiewohl noch sehr von Husten gequält, in meinem Mittelzimmer fast di
gegen Ende Sept. mehr sehr bedrohlichen Gästen Verkehrsmittel, doch die Wohnung
und so sah ich denn auch d. alten Hausfreund Hillmann [illegible] wie viel mühen es
den Rückweg, der es zu Spaziergang, häufig spricht zu haben scheint, m
Haus u. Land verpflichtet, in Ohr weil zu entbehren. Spaziergänge die Verbi
Doppelte Schlafzahl anzuschaffen zu lassen. Ich fand ab in Hamburg k
Bekannten zu Hause wie ich am Fest mehr Durch Worte aufrecht
Schlitten wollte, so riefen ich noch einlängere Ruhestunden mehr einen Bedürf
Besuch auf den Kirchhof ab. Meinen Abschied wenig, Thom
Freund, Sofort verließen ich am Privatwohnung begegnen, zu schreiben, denn
in meinem Hotel mehr zugeblieben Leuten genügend, als die Pleiaden
Dienst versagten und ein fieberartiges Frösteln mich auf der Welt warf
einzurichtete Hotel pflegt ein Arzt sich mehr den Besuche verwenden
zu verwundern, dass ich gerne Tage der Welt zu bleiben, kam am Arzt
zu sein, der ich vor Jahren selbst kennen gelernt, ihr mich aber nicht sogleich
erkannte. Er erklärte meinen Zustand sei gefährlich gewesen, doch sei
und dann hatte ich recht. Denn über 14 Tage lang konnte ich der Welt
und da darauf folgenden nur mit Hülfe verlassen. Gegen Ende Oktober
ich wieder ausgehen, wo aber so entsetzlich, dass ich der basis Sicherheit
Wohnung unverwandelten Treppensteigen selbigen Tages nicht wiederholen
Lust ist in der warmen Zeit, das sei Bilder zu verfassen. Gewiss schon, da
noch fabelhaft gestiegen, so dass Räume für 5–6 Thr. monatlich nur in seinen
Straßen sind hier nur in 3ten Stock zu haben sind. Anfangs November war ich endlich
meine frühere Wohnung zu finden und mich sofort häuslich zu setzen. Wäre nur bereits
ein Monat verflossen sein ich Ihr geliebtes Schreiben erhalten, so sagte ich, wie
ein Herz Ihnen, dass nur durchaus von 2–3 Tagen nicht viel verschlagen wird, nur
zu warten und suchen, und ich glaube mich zu sehr sowohl mancher verstorbenen Ruhe
halb der vier Wände zu widmen, ich mich recht behaglich einrichte, als auch besonders
nach seinen zerstreuten Freunden in Hamburg gegeben Hauspflegerinnen, die ich brieflich
mit der Adressbesorgte zu senden. Schon am andern Tage war ich in Besitz alles

Dr. Rudel

Kissen und Kissen mit ganz neuen Bezügen, die mir auf meinen Reise in öffentlichen Kutschen so lästig sind. Durch geschickt. Alleres an weiteren Hausrath sah ich ohne weiteres Volljährigkeit und gestellt hatte, ich ihnen von Händen gegeben als ich noch Kind war, weiß ich ja gar Nichts als Todtgut aufgezählt nachfolgen haben wollte. Schließlich auf Abschiff von ganzen in meiner Hände, so dass ihn die Last Arbeiten auch mit Ihrem erfüllte. Das Essen war mir Leid geworden, denn von dem weiblich einfachen Verkehr durch Räumen hatte mir das Lieblichen der Schein eine Verlassen, insofern es zugeschnallt war, die innere Klappen waren nicht wieder zugeschnürt. Entfernt begriff mich, als ich meinen Hofbesitz Reise, meine Handschriften, alles gute mich, so in dieser Summe fand, und ich mich zwar unbemerkt in Nachen, dagegen alter Weise in meine wohlbedingte Anzeigen nicht Handel und Handel ab und da bewahrt sah, in Summa ein Verlust von c. 60 Thalern! Cave fasse!
Ein Trost ist mir geblieben: Nichts fehlt von Inny, was ich geschickt! Alles Ärger, Kummer und Noth verlief mir in Monat Novemb. ohne die so sehr gefürchtete passiert, Lebensmit Verletzungen zu gewichsen. Sogar an in Jagerich Schuss gebrüllter Brief an einen hier stationirten Arzt gerichtet, den ich zu einem Faun Coffe nicht abgeholt Einlauf und Inhalt kam, brachte mich nicht weiter und Briefe bei der Kürze seiner Besuche zu Verabredung der Orthographie gezeigt hatte Kummer. Wie es mir nun bis zum im Monat Dezember ergangen ist (d. 16 C.), haben Sie, mein theurer Freund, bereits aus den letzten Zeilen ersehen. Und was die letzte Hälfte des Monat betrifft, so weiß ich mir nicht Grund, denn abgesehen davon, dass ich mich immer sehr in der Eisenbahn sich gezeigt, so Hand beim Schreiben Abschiedes fühle ich in allen meinen Gliedern ein angenehmes Schwäche, so dass auch wenn ich nicht Kopfes wegen mir gebrochen Feder zu Danke mir versagen. Doch wie jener Frieden, mein auch ich meinen Pflicht zu fühlen, dass ich mich nicht für Sie zu Schreiben quälen. Nun bitte ich Sie, herzlichste Freund, um gütigen Nachsicht, wenn Sie zu Lesen meinen Briefen Schrift zu schwach, würde ich vielleicht mir zu Hand Sorge, wenn man mir ein Vergrößerer ist hier angiebt, oder zu jede Zeile mir eine Stunde Zeit erfordert wäre. Doch genug von de Gegenwart! Mich drängt es, in der Kürze Ihnen noch Alles meiner Vergangenheit zu geben. Der so war es meine Kindheitsjahre wegen meiner sozialen Stellung entfällt, zugleich die Entschädigung meiner ob ich mir angethanen Kränkung (Wunde) beobachtete Schonung allein Sorge würde, wenn auch zum früher Bestimmung mich die Schärfe meiner Worte Sorge verursacht hätte!

5
3
3
6

Als ich im J. 33 aus den Österreich. Staat. Lachte schon ein Abkommen [illegible]
mit Cotterbrun auf neuen Preuß. Fuß. Bot ich aber die Summe Zumuth
Verbrennen auf Gothe gütige Fahrung – die wenn auch weiße Mäuche nicht
Sonne nicht mehr Wasser ist – a Verbrennen auf die wir zu verwerben Kraftp
Spanien hatte ich im J. 19 Leipzig verlassen, mit der gnadenvoller Kenntnis
Spanien nicht ich schon gesehen – a Verbrennen sonne auf neuen robusten
mich fähig machen, mich in die Reich der Dreißig zu stellen, und Schiffbr
auf den Nimbus, der Reisende in seinen Landen nach Länge Abwesen
umgeben pflegt, hatte aber vergessen, dass im Betreff der Drei Leipzigen
Verbrennergemeinde Dresden nur zur Hälfte zu nennen, wenn Gold für unbefriedigt
Werke bezahlt. Mit meinem Geld wurde ich aber schon französisch empfohlen. Im
Verbrechen, da ich in der Wahrheit in Ungarn erhalten, kann mich mir bei auf
Tag mir ausschließlich Verbrechen auf die Reise durch Sachsen
Herzogthum, dann meine Heimath, die goldene Aue, und den Hoppelberger Berg
Verbrechen in Ernsthaus liegen soll. Ob ich aufgefunden wird? In meinem Vaterl
mich Niemand, nicht einmal meinen Namen, aus den beiden obersten Schulcl
Conrad emeritirte Rector und Conrector der mich meinen Vater wieder aufgeb
zu Langenhausen vorgeschlagen hat. Sie hatten sich prosperiren lassen, als d
Das alte ehrwürdige Augustinerkloster einmal in dem Stelle einer Prinzessin
so dann ich noch viele Kenntnisse über Halle, wie ich sie beobachten
Pott in Königs. Leipzig bei mir alle Personen. Thalasso. Kenne Leute, nach
Magdeburg in Monat September an, wo mir ein prächtiger Brief Frau und Frauen
selbst von ernsthaften und andere Wahrnehmungen die Erzählung von meinen vergeblich
mit Verwandtschaft an den Chemiker zu Leipzig oder zu Halle und zu katholischen anderen
von Erfrischung selbst Werke wurden und über die Stadt eingebrochen Kälte
Winter war der Kasse unmöglich zu zahlen, sie blieb mit in Magdeburg, wo war die
die 18. d. Wilhelm, die ich als Studien kann schon hatte mit 18 Thl. Ober Regierungsgeb
Herzogthum war, sah zu Platten kam. Obwohl der Eigenen in Kleine Sprache
die Familie Wilhelm ist in die Prinzessin als Sonne seine Familie in Lehrstelle
Komode in sein Gesellschaft und Umwelt mit verwandt, die kann Stelle verwandt war.

Der Krieg die damals gegen Russland entbrannt war, verhinderte mich Offizier
zum Spiel – Kinder kamen an den Preußischen Offiziere zu verwalten. Von mein Manuskript
konnte ich aber keine Exemplare an die Mann bringen. Dagegen schrieb ich für Zeitungen und
hatte den Vergnügen, den Direktor der Lehranstalt-Gymnasium, da noch Mexico noch wollte,
Lehrbuch der Spanisch zu schreiben, das er gut honorirte. Ich brach die Freiheit der Land,
und die Stadt flog wieder. Im Winter wurden ich dann Hofr. Lessmann, Cultur-minister
mein Anfenthalt. Die wohlbekannte Stadt Wittenberg auf mich aufmerksam gemacht, ich fuhrte
und war mein alter Plan mit Leipzig, das von meinen Reisen nach Europa [illegible] Paris
Lissa von Ulm der Tagesgut von Bolten bis zu den Dardanellen und Russland dass mich dem
Abenteuer wichtig, ja mein Geld, da sind sie ja schon über 40 J. alt!. Im Sinn in Wasser wohl
aufbewahrt, verfasst ich ja nicht ich bin bereits 37 Jahre. Heimat wandte ich Mann aufzufinden
J. Conte, schob soll in gleicher und bis zu Tragen Bildnis mit malender. Im Hand in Aufgewand.
Ehre so schob warum meinen Wunsch bei einem Professor Hermbstädt in Berlin, mit dem ich über
in Magdeburg correspondirt hatte, Lehrer, Wort in bei mein Lehrbuch in Universität Gönnern, da
Gebrüder Manz in von Kunst, die (in Leipzig hat die ihre Mitglied d. Magyar-Akademie gehört)
Und da ich auch bei der Buchhändler Mann gleich hatte. So verkaufte ich der Spanierland
und Danzig Pommern bei am äußersten Ende, in Wordstedt, wo da alte Hofstatt. Danzig.
Die gegenwärtig war noch von Pommern ist. Ein Regierungsrath erzählte mir, dass mein
K. Friedrich Wilhelm III. im Jahr 1813 nicht erhalten hatte, weder gütige Monarch, so war in die
Altmark an Sachsen abgeholt, so auch Pommern in Pommern gewiss gezogen hat wird. Mann
Abfahrt, wenn er mir in D. nicht gleich sah, und da Pommern Hofstatt so sehr, wurde Sache
die Gefährlichkeit gewiss bemerkbaren Gebäcksorte verbietet, in dieser Fremden ist abwechselnd
verbrach in Englischstadt war, in ländlicher Muße einige Schriften zu vollenden, da mir ebenfalls
ist so anwesenden Interessenten und so als mein Kinder Verbrennen, darauf Gold genug ver-
gebogen hatten, sonne mir da Rückkehr nach Wien zu ermöglichen. Ich fand viel, Hobbs
Kinder, von Lange und Thorer, da ist in J. 27 mit der Pferdinge gemacht, gab mit d. Dampf-
wagen zu machen. Alters in Damals mein Reise nach Wien in d. Schiffahrt Hofstaat zu Wasser
wird, so damals in Posen, anhalten ich schon in Thorn bis Brandenburg gewandert wurde. In Ber-
mannstadt mit den wichtige, gebildeten, hochangesehenen Juden Deutschen (?) fahrte mich nach
Bromberg zurück, wo ich nach Thorn wo die Copernicus Statue. Jobis Hafen, Terrain verbessert
und Kasse, d abmarsch nach Thornburg. Mit einer Menge Notizen, Pläne beschäftigt, ver-
schon, reiste ich wieder durch Pommern nach Brandenburg Hauptstadt von Preußen die Geschichte
Preußen und d. Hauses Hohenzollern von c. 1510–1810 zu bearbeiten. Meinem Bruder Franz zu

5

3

3

lich verlässt ab abermals Thalia, drückt mit ihm die Stätte, wo sie [illegible]
da Agamemnon seinen Aberglauben gemacht und wen höchlich erfreut, den [illegible]
rechter Zufall als Autor + Prof. emeritus und am Leben + frisch, wenn
in Versen alle seine Charakteristika, Lieblingsfiche, d'innen auch hoch verfa
auch langsam [illegible] und Willen sei gleichen, Freund, daß es mich [illegible]
mal Stolz erfüllt, meinen alten Lehrer, du es an Freundlichkeit allen [illegible]
gewerthet, und gesponnen Aufmerksamkeit jetzt meinen Hilfsmitt gegen
Mittheilungen, denn meine grammatisch-dogmatischen Characteristiken [illegible]
zu [illegible], im ganzen nicht [illegible] [illegible] wird durch [illegible]
Bewunderung seiner Nachfolge in Thukydides besonders namentlich [illegible]
stellung der Gründe, die mich bewogen, Hl. Alex. aber die erste unter d
Süd-Europäischen Halbinsel hinzustellen. Ebenso ist neben der mythologis
graphisch, philologisch sehr lesenswerthe Episode vorliegt dem [illegible]
Im Einfall, der, wenn er möglich, mir höchst [illegible] [illegible]
Novellen ist mir in Gesellschaft meiner Pleasure du Harz + d. Thüring. Wald
Ball, schon ist mein Weben zurück, wo ich fast den Spielball d. J. 57 m
Ausfallball genommen, und Abschied in sonnenvolle Pleasuretage zur
für Eigenes, da mir d. Freundlichkeit des Regenten eingeräumt, ein Examen zu befah
mein Spezialfach Anfängern mir erworben hatten. Von da hier an J. 57
Gesellschaft für Erforschung der neuen Sprache in Europa [illegible] ohne mein Zuthun
mit in Begriff, vor der vorgesetzte Gesellschaft mein erbrüstend Elbhen Hang
fünf Reisen die Pleasuren vorzulesen, worauf mir binn Tage vor der Sitzung mein neuer
Tasso gestohlen und alle Nachforschungen, selbst [illegible] vergebens waren vorgeb
immer mehr um, daß ich von der Candidatur [illegible] Nov. d. J. Mein Will, mich vo
sei [illegible] für einige Jahrhunderte [illegible] Fragen + Einige aber über Ost d. J. Feb
mir gelang [illegible] die Einfluss der Natur [illegible] will würde die Offenbarung
Unsterblichkeit d. Seele + die ewigkeit d. Menschen in Liebe [illegible] [illegible]
unbedeutende Personen d. Menschheit nennen, [illegible] [illegible] [illegible]
Gesetz zu verletzen und nachzuweisen, wenn die Thatsache [illegible] [illegible]
[illegible] Sachen Africa, die größte Halbinsel [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] überall gedrängt und müde [illegible] [illegible] [illegible]
von 3 Indien Länder sich [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Arabien gänzlich verdrängt worden sein [illegible] [illegible] [illegible]
Familie, 6000 J. v. Chr. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
von Wahlmeister empfohlen. Doch welch Abschweifung in [illegible] [illegible]
gewandten freundschaftlichen Brief! Verzeihen Sie, mein edler Freund, Ihnen allen Anmerk
Sie wieder [illegible] und A alle [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] bis an d. Tod bei Ihnen auszuharren. Ich bin ein [illegible] [illegible]
in Berlin [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
nicht vor d. nächsten Tag zur [illegible] [illegible] [illegible]
Die Sprachlichen selbst [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
an der damaligen Eingang Regenten, [illegible] [illegible] [illegible]
Der letzte Versuch [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
mir [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Neugier zu erfahren, wie die junge Dreistigkeit empfangen, und [illegible]
Mit d. Eröffnung seiner Bedenken, mir nicht [illegible] [illegible]
Hypothesen zur Durchforschung d. Sprache Klopst. nach [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Und so kommt es, daß d. Mangel an Geld [illegible] [illegible]
an Werk nur mehr verdrossen [illegible] [illegible] [illegible]
Lieb. Grimm empfing und [illegible] [illegible] [illegible]
nicht a Sprachlehre zu verwandeln und es wird mich gar nicht [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Buchstaben, über d. Gebrauch d. Majuskeln u. über d. Orthographie unser [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Liebe, fand ich in [illegible] [illegible] [illegible]
aber zu Anfange einen Satz [illegible] [illegible] [illegible]
der Sprache verletzt, welche d. Schaft [illegible] [illegible]
daher große Deutlichkeit [illegible] [illegible] [illegible]

deutschen Buchstaben gebraucht, schreibt barbarisch, u. wer den Namen unsers Volkes mit T schreibt, sündigt wider den Geist unsrer Quot puncta, tot peccata! Die Russische Lettern, die sich zu d. so verhalten, wie die wg. deutsche zu der Latein, oder wie diese lezte zu der Griechischen, können sich freuen, dass Grimm kein Raum oder Körper. Ich komme auf Ihre Familienverhältnisse, verehrter Freund, zu sprechen. Wie Gott lieb hat, dem giebt er ein treues Weib! Welch ein Segen Hause! Von Ihren neuen Kindern, sind es aber nur drei erinnerlich, Ihr damals ihren erwachsenen Tochter, Isabelle u. Marie, u. der 7-8jährige, den ich aber nicht mehr die ausgefallene 3 Söhne finde. Sollten Sie den Isterben so gemacht haben, oder mein Gedächtniss nur ein Streich gespielt. Und doch glaube ich noch die lieblich Stimme der Mutter die Namen ausrufen zu hören. Nur dunkel erinnern mich der Lalé zu Franz ist in meiner Abruf aus Ungarn am Österreich (Antwerpen) (Kurz an d. Österr. Reiten (Esterhazy) geboren. Wie gern möchte ich Sie, mein liebenswürdiger Freund an d. Sie liebenswürdige treue Lebensgefährtin sehen, umringt von allen Ihren Kindern Kindeskindern, deren Zahl Sie mir auch verschwiegen hatten. Nun, wie ist, kann noch werden. Nec ex mole nunc, et olim sic erit. Genehmigen Sie, meine liebe gute Frau Doctorin, die Versicherung meiner herzlichen Hänglichkeit u. reichen Sie mir, meine gütige Gönner, die kleine Hand Kuss dar, die Ihr aufrichtige Verehrer erst so glücklich war oft an Lippen drücken zu dürfen. — Nun, mein lieber Herr Doctor, erlauben Sie noch einige Fragen nach alte Bekannte. Was macht Cerni (?) der der Franz. Klöster wohnte? Was Tuckengrätz? Lebt der Sinnen gelehrte sehr unähnlich Baron Prüng noch? Die Gräfin Bianca Telay? Und mein alter ehrlicher Wirth, der Wollmäkler Isaac Zobel? Nun der gelöst ist, der mich hinkte nach Pest zu schreiben, möchte ich gar gern Versäumniss einholen. Und obwohl der achte Sich zu Neige geht, wird ich mit Vergnügen noch andere acht bestreiten, wenn es nicht mehr Mode wie für Ihr Auge, so für mein Hand wäre, die nicht mehr fähig. Mit meiner besten Glückwunsch zu den fest zu verlebenden Festtagen, die das Haus voll lieber Gäste bringe, umarme ich, herz' ich u. küsse ich mein hochverehrter Freund u. Gönner u. verharre treu bis an d. Tod

Ihr ergebenster A. R.

So eben merke ich die Bemerkung, dass mein Brief an eben den Tage begann, u. an eben den Tage zur Post besorgt wird, an welchen Sie ihn angefangen u. aufgegeben haben, für 3-20 Sigel, d. Herzog. Sagen 3 Nov. 20 bis d. Mitte!
Bitte um Ihre gewünschte Adresse.

Berlin 7, 1, 72.

66

Hochgeehrtester Herr Professor!

Q. D. OP. B. V.

Es war schon damals, als ich am 20 Dec. v. J. meinen Brief an Sie, Theuerster Freund, der Post übergab, meine Absicht, einen zweiten Brief am Schlusse des Jahres nachfolgen zu lassen, der Ihnen meine Glückwünsche für Ihr eigenes Wohl, so wie für das Ihre, gnädige Frau u. gütige Freundin, ingleichen für das Ihres ganzen hochgeschätzten Familie überbringen sollte. Allein neuerdings von Krankheit befallen, von der ich mich nur sehr langsam erhole, konnte ich mein Vorsatz nicht ausführen. Was ich aber zum weissen Neujahr versäumt, will ich zum grossen Neujahr nachträglich Ihnen mittheilen.

Vive beate, Tu cum cara conjuge, laetas
Cum subole atque sodalibus, omni laude decoras!

Auf mein Hand sind unsicher geworden, die Maschine geht aus dem Leim. Nun, wie Gott will! Leben Sie wohl, aller, unvergeßlicher, theurer, einziger Freund! Ewig der Ihre

Rischel.

Boyenstrasse 36, III. r.

Berlin, Boyenstraße 10, pt. 67
18, 5. c.

Hochgeehrtester Herr Professor!

Es fällt mir zwar schwer zu schreiben, allein noch weit schwerer, nicht zu schreiben, an einen Freund, den ich so unsäglich lieb, und kaum würde ich mich selbst für würdig achten, mit Ihrer Freundschaft mich beehrt zu sehen, wenn ich den vor Kurzem mir gebahnten Weg zu Ihnen wieder verlassen wollte. Wissen Sie denn kein Rath, kein ausführbares Mittel, mich zu Sich nach Pest zu ziehen aus dem Spreelande, wo der eingewurzelte Schwindel nur vom Dünkel noch übertroffen wird, B. sei die erste Stadt der Intelligenz in der ganzen Welt. Die Ärzte empfehlen mir ein südlichen Klima um mich von meinen asthmatischen Leiden zu befreien. Hier kann ich nicht genesen, und auch in P. nicht, wenn sich Niemand findet, der mir freie Wohnung giebt. Ich beziehe von meinem Bruder monatl. 12 Th. und zahle allein 8 Th. für mein Wohnung! Wo leben die Brüder Max und Paul Ürmény? Mit den Wünschen dass Sie an der Seite Ihrer liebenswürdigen Frau Gemahlin das schönste Fest im Jahre, das rosenduftige Pfingstfest, in voller Glückseligkeit verleben mögen, habe ich die Ehre mich Ihrem Wohlwollen angelegentlichst zu empfehlen und hochachtungsvoll zu zeichnen.

Hochgeehrtester Herr Professor,

Ihrer ergebenster Diener
Reichel.

Nógrád Földy

69

Nagyságos H. Tanácsos
és Elnök Ur!

Ajánlom Nagyságod Kegyeibe
Krár András szatmár-megyei
oldarát, ki ma tehát le a tanári
vizsgálatot a classica philologiá-
ból. Igen bitegos mindennap kiteli
a tridig, egészségét egészen föle-
mésztené, ily nonputarem féle-bal-
eset. —

Kely tisztelettel

Pesten martius 12ben 864.

alázatos szolgája
Rodrig

10

Nagyságos K. Tanácsos
és Elnök Úr!

Szépen kérem, méltoztassék nekem
fölleggezni, az a napokban tanári
vizsgálatot tetett tanférfiak kö=
zöl kiknek paedagogico-didacti=
cai dolgozatait nem bírálhatom még
meg; mert még több ily megbí=
rálatlan munkálat van kezem
kört, a tankerületi főigazgatói
teendők miatt pedig nem érek
rá, hogy rögtön mind meg=
bíráljam.

Kelt Pesten martius 15 kén 867.

alázatos szolgája
Rudersz

71

Igen Tisztelt Nagyságos Ur!

Tegnap Késő estve érkezvén hazá Budáról a hivatalból, siettem Nagyságodat felkérni, hogy holnap délutáni 3 orára méltoztatassék az értekezlet meghatásának idezét határozni.

Nagyságodnak

Pesten april 7kén 867.

Igaz tisztelője
Rodes

72

674/867.

Nagyságos
Kir. Tanácsos Ur!

A vallás s közoktatási magyar Kir. Minister ur Ő Nagyméltósága f. évi junius hó 18-káról 4194 sz. a. kelt magas leiratában Nagyságod: „a magyar nemzeti irodalom" czimü müvének magyar ajku felgymnasiumokban kézi könyvül leendő használhatását engedélyezni méltóztatott.

Midőn Nagyságodat a mai napon közzétett emez engedélyről tudósítani szerencsém van: — egyidejüleg fölkérem, hogy a jelzett müből, az országbeli tankerületek főigazgatóságainak könyvtárai számára öszvesen 5 köteles példányt ezen kir. főigazgatósághoz eljuttatni sziveskedjék. —

Kelt Budán 1867 évi junius hó 23. kán.

Dr. Rodet Majos
ideigl. főigazgató.

Nagyságos
Dr Toldy Ferencz, Kir. Tanácsos, egyetemi tanár, tud. akademiai tag, s a gymn. tanár vizg. bizottmány h. Elnökének
Pesten

Vett június 26/6

Vett. aug. 10. 67

73

Nagyságos K. Tanácsos Ur!

Nagy megütközéssel olvastam az „Idők Tanujá"nak f. h. 4-kei számában rectorrá megválasztatásomról tett észrevételét.

Habár megválasztatásom rám nézve a lehető legnagyobb megtisztelteltés, de azért e fölötti örömem nem az „Idők Tanujá"nak öröme. Sőt Nagyságodról és felőlem tevén szó, miután magánérdekemet a közérdeknek, – mely Nagyságod megválasztatása által mennyit nyerendett volna! Már nagy neve is mily fényt adand a rectori tiszteknek! – mindég alárendelni tanultam és tudom: örömem csak akkor lett volna tel-

jes, ha Nagyságod nevé jö ki az
ernából.

Azért Lonkay tapintatlan
ságáért ne nehezteljen rám. En
roszalom azt, — mit ma neki meg
irtam. — Csak a hiralapok neki
azt ez egyszer elnézném.

Mély tisztelettem kifejezése
mellett

Nagyságodnak

Izliácson augustus 7kén
867.

alázatos szolg
Roder Alajos

Vett. aug 18/67. 74

Nagyságos K. Tanácsos Úr!

Nagyságadnak fölbecsülhetetlen sorai már
nem nyujthattak nekem vigaszt. A
„Pesti naplo"-ban ellenem intézett durva
megtámadás, mire az „Idők Tanyó"-
nak tapintatlansága még sem szol-
gáltatott indokot, oly fájdalmasan
hatott rám, hogy egészségem is igen
szenved. Minek következtében már
nem is használhatom többé a gyógy-
forrást se fürdésre se ivásra. Gel-
be is kett szakítanom a gyógyidényt,
és intézkedtem is már hazamene-
telem iránt.

Köszönöm a „Pesti Naplo" f. hó
11ki számában mellettem lett nyi-

tatkoratát. Csak hogy a vágott seb már h
tálossá lett. Ezen ír már nem gyógyít.

Engedje meg még is Nagyságod, hog
arra nézve e szerény észrevételt te
hessem: ha Nagyságodnak „egy nota
litásai által deszes minoritás" jutott
akkor ay antitesis elvszabályai szerin
engem „egy obscuritásai által rus majori
tás" választott. —

Kik választottak meg nem tudom
sát távul levén és a szavarás titkosa
történvén, nem is tudhatom, de hogy a
egyes karok által megbirott választák
nem mindegyike „nobilitas," hanem h
azok nagyobb „száma obscuritás," n
tudom ay illető karok és választók
sértése nélkül lehet-e mondani.

Fájlalom a Nagyságod ellen in
tézett megtámadást is. Egyre működ

lettem azon naptól fogva, melyen az „Idők Ta=
nuzának a rector választásra tett észrevé=
telei tudomásomra jutottak, a delejes
sodronyt, hogy minden felemiat akadá=
lyozzak; de késön volt minden.

Egyébiránt e napokban hara jövök.
Majd végre ezen oly élessé vált ügyben.

Mély tisztelettem kifizetése mellett

Nagyságodnak

Szliácson aug. 16kán
1867.

alázatos szolgája
Rodor Mátyás

75

Nagyságos Ur!

Az adandó házi föladványokra vonatkozó iratok azon órában kérbesíttettek nekem, augustus első napjaiban, melyben a szliaési fürdőbe készültem. Nem tevén tehát már időm a tételek föladására, vissza adtam Kegedüsnek az ügyiratokat, hogy Nagyságoknak kérbesítse. Ki állítolag ezt meg is tette.

Mihelyt az ügyiratok kezemhez jönnek, azonnal fölteszem vagy inkább föladom a házi tételeket.

Vállorhatatlan tisztelettem kifejezése mellett,

Pesten Octaby 9ken
[illegible]

Rodeck

76

Nagyságos H. Tanácsos és Elnök Ur!

Méltóztassék velem csak rendelkez=
ni, míg Pestről végkéj és nem
távozom mi valaszinülig f.
hó 20-a körül fog megtör=
ténni. A folyamatban lévő
dolgokat addig mind elvégzem.

A Nagyságodnak nagy=
rabecsült soraiban foglalt, sze=
mélyemre vonatkozó contesta=
tió igen jól esett lelkemnek.
Fogadja ezette legmelegebb
köszönetemet, és mély tiszte=
letem kifejezését

Pest julius 5-ik
869.

Kisz szolgájától
Rodertól

77

Nagyságos Ur!

Az általam fölkért szakférfiak
delután 3 orakor meg fog-
nak nálam jelenni. —
Kérem méltoztassanak
Nagyságtok is megjelenni. —
vagy ha talán épitőmesterök
még meg nem érkezett volna,
vagy bármi másképp akadályás-
va volnának: méltoztassék er-
gem erről még délelőtt tudósítani,
hogy én is az illetőknek tudtó-
ra adhassam. —
Teljes tisztelettel
Nagyságodnak
Pest jan. 7ten 873.

alázatos szolgája
Rodeff

78

Nyöb Toldy

Nagyságos Kir. Tanácsos Úr,
Kegyelmes Uram s Pártfogóm!

Ha harmincz és egy pár év lefolyása után vissza emlékszem azon nyájason lecreszkedő, és szivélyesen magához vonzó előadási tanitásaira, melyekből a később választott életpályámon vezér elveket alkotva, földi boldogságom, és családi megnyugvásomnak fölényezőiként tüntek fel, s mely eszmék behatóan oktatva, s lelkesen iránt mutató szavai bensőmben még most is oly méljen gyökerezvék, hogy kiváló hálafolrász nélkül ezen perczeket Nagyságod iránt soha sem tudom felejtem, ugy meg fog bocsátani azon természet-szülte apai ösztönnek, ha fiam egyikét Mihályt, a tanári pályára szánva, jelenleg az egyetemnél mint tanári jelöltet és hallgatót magasztos figyelmébe, és pártolásába ajánlani bátorkodom.

Ezen lépésre sarkalt az ide :/: mellékelt; sereklyeként őrzött s nagyrabecsült, egykoron kikapott bizonylata Nagyságodnak, mint hűségesen tisztelő, és sorrón vagaszkodó tanitványának; hogy most fiam Mihály ügyében, ki 1ső évi bölcsészeti hallgató a pesti tudom: egyetemnél mint tanárjelölt; a legbensőbb hódoló tisztelettel, lángoló szerettel párosítva Nagyságod szerető szivéhez azon alázatos kérelmemmel járuljak; hogy hathatósan nagyletkü befolyása és ajánlata folytán oda működni méltóztattnék, miszerint fennevezett Mihály fiam, a magas Cultus Ministeriumtól ez évre kijelölt ösztöndijak eggyikét, tanulmányai, szorgalma valamint

ernyedetlen buzgalma folytán elnyerni szerencsés
lehetne. Mert e lépésre kényszerítés
ve vagyok, mintán:

1ör mint igen mostohás vidékü
gör: kathol. néplelkésze, nagyon is korlátó
napi és illetőleg évi érdemlésből tartom f
öt tagból álló családomat.

2ör állandó és szabályosan kije
évi fizetésem a kir. kincstári Uradalomtól
öszvesen 39 frt 52 kr. ösz. ért. mint Congru
járulék, egyéb semmi; csak a szegény nép
alamizsnája, s mind erek daczára,

3ör a legnagyobb erőfeszítésse
s iparkodással még egy kisebb fiamat
az Ungvári kir. Gymnasiumban járatom
iskolákban, és saját költségemen fenntar
holott még

4er a legnagyobbik fiam, ki
növendék az Ungvári Seminariumban
lehetősen igényli a szükséges és elkerülh
tetlen napi költségeket

Ha mindezeket figyelemre méltat
kegyeskedendik, remellem, hogy esdő szavai
és Nagyságodba egyedül, helyzett teljes biz
mam sikerhez fog vezetni.

Ki is kegyelmes pártfogásába maga
mat és fiamat a midőn esdve ajánlaszám
vagyok és meg szünök lenni

Körösmezőn Januarhó 9en 1874.

Nagyságos Pártfogó Uramnak

méljentisztelő szolgája
és tanítványa
Románecz János
görög kath. lelkészszerez
Máramarosban

80

Nyos Toldy

81

Kedves Nagysnyós Barátom!

Jde mellékben Czinár hattyudalát; Verlék, ha tehetsz ezen érdemben valamit, bedd még ma, itt van az uj főapát, ez Czinárnak a kivánt ücket át adhatna; mert holnap elutazik. Czinár levelét, mint legbecsesebb emléket, visszavárom.

Csókol

Öszintes
Rosnerek

Pest 1861. Ifer zsen.

Igen tisztelt Barátom!

186 4/5 II. félévben a római kori régiségtanra 20, 186 5/6 I. félévben a magyar ezemtanra 24, hallgatóm volt; az első évi Többet az okozá, hogy akkor a keresztenykori régiszetet előadtam, melyre számos kispap jelent meg. Egyébiránt annak bebizonyítására, hogy a hallgatóságnak csak ugyan van kedve az archaeologiai tanulmanyokra, eléggé biztosítékunk Sartom, hogy 3–4 félévben a felenél több ugyanazon egyénekből áll, kik közt többen nem csak collegiálnak, hanem kivándalásokra is szívesen eljönek.

Ajánlom ügyemet tapasztalt lelkesedésedre, és döntő tolladba; — Wenzel Beriben ismét sürgetés és hiszi, ha az ő Pectoratusa alatt nem kerül ezen tanszéket vilszaállítani, más karbelich alatt alighe fog oly lelkes pártolóra találni. Isten Veled

Pest 1866. April 13án

Fiorisson

Tisztelvésemi ajánlásaul tabán feltozható, hogy eddig mind minden félévben más tárgyat választottam.

Vill. ac. 10. 67.

Kedves Barátom!

Már tész voltam bizottmányodban eljárni, midőn egy szakférfiu, régi könyvkereskedő, kivel a dolgot közlem, 's kit kérdeztem, szokás-e 20-25 pontot, az előfizetés esetében elengedni, azon tanácsot adá, írnám meg Neked, hogy ilyen látszólagos elönyek már gyakran nagy karral járták, ha t. i. a nagy munkák, akármi okból ki nem jöttek, vagy becsükből vesztettek s. a. t. sal. Azért sietek Veled ezen, előttem fontos, észrevételt közleni, és csak akkor, ha ezen esetben is megmaradtz, szándékod mellett, leveled vétele utan azonnal végzem commissiodat a szó teljes értelmében. Bocsáss, hogy így a hüldeményt, néhány nappal kérőbben veszed; egy levedbe fog a dolog kerülni, és pedig egy autographoddal gazdagszom. Isten Veled 's Tiéddel, valamint minden jó barátinkkal. Alig várom, hogy ölelhesselek.

Rómer Flóris

Párú 1867. Sept. 29én.

Toldy Ferencz úr Ő Nagyságának az egyetemi könyvtárban.

Kedves Barátom!

Élez – és jó kedvvel teli soraidat örömmel olvastam és ismét olvastam; jól esett látnom, hogy egészséged teljes visszajöttével a Hazának, még sok évig leter pemenye ernyedetlen munkasságodhoz, és bár úgy lenne – tökeletesen független és gond nélküli díszes nyugalomrag ha csakugyan valamikor nyugodni tudhatnál. Mily kedves azt nekünk, kik korra nézve már nyomaidba lépni sietünk, látni, hogy még a 60ik évben sem csökkenik egészen az erő és az arval járó ifjulvi jó kedv!! –

Leveled vék után, mindjárt jártam commissiónk után, bár nem a legnagyobb szerencsével. Fawrenél csak azt tudtam meg, hogy a kívánt munkák F 650 francért kaphatók és hogy a ráták a külföldiekre nézve nem divatoznak. – Didotnál pedig kijelenték, hogy a 4 rátába beleegyeznek, de a szokásos könyvárusi 20 pecentnál magasabbat nem engedhetnek el; egyáltalán a kir. könyvtárt úgy akarják tekinteni mint akármelyik könyvárust, szinvodor a könyvárusoknak küldendő catalogust adatát, egyebet semmit nem egyközölhetem. – Az eszerrátá vete után az egész gyűjtemenyt, a nem specificált költekkel együtt – melyek már az újabb catalogusokban foglaltatnának – fogják azonnal utnak indithni.

Gf Przezdzieckinél kétszer voltam. Jemerten kedves urat az expositióból, nagyon szívesen fogadott. Kérése az, hogy szíveskedjél a kéidéses imakából elejétől, közepe – és végéből elölegesen egy egy lapot.

F 800 franc helyett

[illegible] Ring által lemásoltatni, és mivel egy hét [illegible] Kraków megy, az ottani könyvtárnokhoz elküldeni. Igen jó lenne, ha ugyanonna — a jelvezek [illegible] felvilágítóról: „Matejko Costumes polonais au trait, publiés à Cracovie, wegrendelnéd, mert ha annyi pénzetek van már cathedrák számára, csak kiadhatsz egyket fontot, a mi kedves Archaeologiánk előmozdítására is. Tehát a bizottmány leglelkesebb tagja! — Hát a numismatikai lanszek, fog-e valahára egyegy alapmunkának üvenöhetni! — Tudod, hogy mindenne [illegible] lehetetlen régi holmiukkal a világ elé állani! Azért kérlek szépen fordítsd reánk kegyes szemeidet.

A kiállítás megtoldatása miatt a jelentett napra nem jöhettem haza, de a biztosság kedvéért az osztrák felügyelőtez csatlakozván, csak a jövőhét első napjaiban fogok indulhatni. Kérlek mond ezt alkalmilag a decán uraak, hit a kiki collegákkal együtt szóbül tisztelek.

Kedves Nőd és gyermekeid szíves üdvözeleteit visszonozva, maradok örökké lekötelezett

hű barátod
flóris.

Paris Nov. 6án 1867.

Most olvasom Konstantinápolyi kiküldetéstéket; miert tett [illegible] Henszlmannon, Budenzen és rajtam az Akadémia, kik egyket és előtt Veled ki voltunk küldve, nem értjük, minden esetre fontos okon alapszik e bizalmatlanság!?

Tidy Ferencz pesti egyetemi tanár, Királyi Tanácsos Ur ő Nagyságának az egyetemi könyvtárban.

Euer Hochgeboren!

Haben Euer Hochgeboren die Gnade; einer deutschen Frau welche sich von Dero! hohen Geistesgaben, einen Rath erbitten will; Stunde Tag und Adresse, schriftlich ihr zuzusenden; damit sie keine vielleicht Euer Hochgeboren! unliebsame Zeit wählt

Nehmen im Voraus die Versicherung der außergewöhnlichen Hochachtung

Mariane Schweinitz
vee de Emberg
Staats Beamt: Wittwe

Pest 11/2 72 Ungargasse No 7
1 Stock Thür 8.

84

Kedves Barátom!

Legnagyobb bizalommal for-
tulok Hozzád, s Kérlek nézd
át ezen folyamodványomat, s
ha gondolod, hogy az alakra vagy
stilre nézve változtatnit kellene
tennem, Kérlek alazatosan
jegyezd fel egy sorral.

Ha még van visszakapbatnám,
kolnap benyujtanám cum sufficien-
tibus a Dékanságnak.

Ne nehesztelj – Kérlek, hogy
ennyi terhellek, de mivel
mincsen jobb emberem a
Karban náladnál, sok
Hozzád van legtöbb bizalmam is.

Pesten 1868. Jan. 17én

Rómaflóriz

Agob Toldy Ferencz urnak.

85

Kedves Barátom!

Kérlek küldd el Predziczki gróf számára a másolatot, mert szeretném elküldeni Simonyi pótlékot küldött a Corvinához, t. i. két római lovex tisztását. egyet a napokban átfogom adni. Holnap este Bécsbe megyek, tanulmányimat ott folytatni akarom.

Pest 1868
febr. 20ai

Őszinte szívéd
Rosenflóriz

Nagyon Toldy Ferenc

Toldfferency
Kis. Tarácsi Úr
Ő Ngának

86

Kedves Barátom!

Holnap 1 órákor egyszer kedves Barátom lesz nálam ebédem; ha el nem késtem volna meghiválommal, igen örvendenék, búcsuzom sorsani lakásomtól. – Sz leb dech wohl du stille Haus.

Ha lehet, kérlek jöjj el!

Pest 1868 April 18ban Rómer

N. Jos

87

Kedves Barátom!

Tegnap József Főrzeget megszrátulátam és rokonodat felem bitettem. Ő Fenségé megemlékezett róla és megnyugtatólag felelt.

Az audientziák nála semmi nehézséggel nem járnak; Ő Tegéd bizonnyará ismer. Talán magad is tehetnél lépést, ha a Dolog nagyon érdekel.

Pest 1869. Márz 19én

Őszinte hivad
Romer Lóriz

88

3/872.

Mélyen tisztelt Barátom!

A falképekről ist értekezésem végén emlitem akarnám mind azon képeket, melyek hazánkban felmerültek, de a Sitéri Bauhay és Sergius-félékről nem tudom megtalálni a tudósítást és helyreigazítást. Át kellene végném mind az Akademiai kiadványokat és meg is talán másutt fordul elő emlitetésük.

Ha ezedbe jön nagy keresés nélkül hol jelent meg a zólok való értesítés, kérlek kegyeskedjél velem mi hamarabb tudatni, mert semmi nyugtam. Másoktól is kérem tanácsot, de Te bizonyosan tudod, mivel annak idején feltűnést okoztak e képek.

Előlegezett halával

öszinte barátod

Romer Flóris

Pesten Jan. 31. 1872.

89

Igen tisztelt Barátom!

Meg tudván azt, hogy a m. tudom. Akademia
Szerkesztő Bizottsága épen nem rendelkezik költséggel,
hogy Pest városizól tett tanulmányimat kinyomathassa;
ellenben értesülvén arról is, hogy az Akademiában feltevőnek
helyeslégel találkozott és 2 bíráló által ajánlottan!
értekezesek minden akadály nélkül kiadatnak; nem
akarván kozhasztatni, hogy tudni egy évig, és tovább
kéziratom napvilágot ne, lásson, de más ordálról
szögetetvén barátim által, hogy kiadatását eszu
közöljem — kérlek méltoztassál az átvett —
és akademiai fiókodba zárt kéziratomat mielébb
átküldeni; — hogy az ajánlt adatokat beleszúván,
meg a szünnapok alatt kiadhassam.

Vagyok a legszívélyebb tisztelettel

Pesten Julius 4ei 1872.

igaz hived
Rovecsfalvy

Nagyrágos
Dr. Toldy Ferenc. m. kir. egyetem.
Rector Urnak
a m. kir. egyetemben

40

Kedves Barátom!

Néhány nap előtt visszakértem „Pest történetére" vonatkozó kéziratomat, minthogy meg van igérve, hogy az Akademia „Értekezési" közt kiadja, a történelmi bizottságnak pedig ily kiadásra jelenleg semmi alapja nincsen.

Kérlek méltoztassál a kéziratot, melyet az utolsó ülés után az akademiai kis teremben levő fiókokba zártál elküldeni, hogy azt az osztálytitkárnak átadhassam.

Őszinte tisztelettel

Szivd
Römer Flóris

Pest Jul. 10én 1872

Mélyen Tisztelt Barátom!

Kívánságodra Archaeologiai Bizottsági előadó
Korombán való működésről ezt jegyzem fel:

Bizottsági előadóul választattam (köz akarattal) az 1863-iki julius 7-én tartott ülésben, miután wár elődemet, Ipolyi Arnoldot távollétében, több ülésben helyettesítettem.

Szerkesztettem az Archaeologiai Közleményekből 5 egész kötetet IV–VIII-ig inclusive, és a IX. dik I. füzetét. Továbbá indítványomra alapóttatott az „Archaeologiai Értesítő" melyből 6 kötetet kiadtam 1868-~~[illegible]~~ November havától kezdve 1872. Julius végéig.

A bizottság határozatából rotam 1866-ban a „Műrégészeti Kalauz" I. kötetét.

1862-ben (1869) bentaztam a bizottság rendeletére Szala megyét és annak műemlékeit Bergh Károly és Henz Antal mérnök épitészekkel felmértük, bemyszoltuk és ismertettük. Indítványoztam Pest megye archaeologiai leírását; a Veleméri és Turaiszi falfestményeket fődöztem fel és ismertettem meg. A római erődítményeket (Szala és Komárom megyei) tárgyaltam az akademiai ülésben, és sokféle régészeti tárgyakat fölleg feliratos emlékeket szerztem a m. n. Muzeum számára.

1864-ben bentaztam Herszlmann és Schulz Ferenczel, Szathmár megyét, kutattam Csörtz ártának nagy részét, római műemlékek felkeresése végett bejártam fehér és tolna megyeket; lépéseket tettem Simor János gyűjtő szigetkéi hogy az Antiphonale díszesen kiadassék, eljártam a veleméri templom felkutatása végében.

1865-ben (1866) a bizottságtól kiküldve az alsó Duna vidékét Turn Severinig utaztam be a római védelmi rendszer tanulmányozása végett, tenztem, hogy az ábrdai, pönyi római városterületek felmérettessenek, a földmivelők számára utasítást készítetten a honi műemlékel megmentése czéljából.

1867. ben Párisban voltam a világkiállításon, hol a világ archaeologiaival ismeretséget kötöttem és tudományos viszonyba léptem.

1868-ban. Igen élénk levelezés kezdetén ugyancsak egyes
kéziratot kaptam, B. Vécsey József pesztereli udvartartása tárgyá-
ról volt; az ügyben eljöttek Szerencsére a vonatkozó irományok
való átvételére kiadattak. Sajnálom, hogy nemtő ezen
mindenik a vallási ügyekre, régészeti muzeumok és egyletek
fejlődésére kiterjedt. Az országgyűlési és történeti folyóiratokat
fel; és a nagy ordóvonyi és Bodai ásatásokat tekintet, a leg-
időben ujságoltam. Ezek folytán minthogy jövő évnek első
hónapjában fel, és nagy szám más műemlékek szerepelnek a m. n.
muzeum számára. Felhívtam hogy a vonatkozó ügyek való el-
intézésére alkalmával felmerülő és rejtélyes emlékei helyesen kezel-
tessenek.

1869-70. Élénk vonzalom, hitt fáj levél forgata, vitek
muzeumok számára, Nyugtákat; hordatkelyen, Bécsi Cabinet kiegészítő
ek. Számát ebből műemlékeit kiadtam és leiratam; Olaszországban
kiszűrési ügyet Pompejiig utaztam — a számú mandungai ügyet
Bécsben folytattam. — Budapestem Lövészy Sándor és B. Nyáry
Jenő ásatnak, a mely alkalmakkal Kőrösben részt vettem. Kampel
Ince tanárságba — Balsai ásatásban részt vettem. Budán az ásatás
folytattam.

1870-71. Jeles fényképet nyertem az archeologiai kiadásra
számára, Alsónéki kastélyról Archeologiai Bé emlékeiről kapcsolatos
levei Lelet jött rendezésre. — Arabacson Sebestyén vidéki ásatásban
rendeztem. Új ügy új munkatársakat kerestem; a Kovácsi régészi
Muzeum létrejötte körül fáradoztam. Beadtam ezek Szemelvények Mad
s Vas megyéből valamint Erdélyt is.

1871-1872-ben vidéken jártam Győri után, utam az Esztergom
kerület restaurálására, Marci Károly egyházi való működésére, és a
magyar jelenségeket gyűjtöttem rajzokat és adatokat. Utaztam Győr,
Bécs, Linz vidékén, Passau és Ingolstadt a régészetnek kiválót és
fontosakat keresve.

Julián elfoglaltságom és fáradtsággal igazolt valtam miatt le kellett
egy kevés állásomról lemondanom. Az Értesítő szerkesztését tovább is vittem
de más munkát annyi időre nekem.

Itt a szám adatok legnagyobb része. Isten Veled.

Kelt d. 9e 1872.

Romer Flóris

Nagyrigos
D. Toldy Ferenczi Úrnak
Pesten
Alpótutcza 45. k.
2. emelet

92

Igen tisztelt Barátom!

A szept hatét Tihanyban töltöm, [illegible] itten régi tanítványommal Sebők [illegible]káddal találkozván, visszaemlékeztem [illegible], hogy egyszer valami fordítással meg [illegible]rad bízni, minthogy Virgil fordítását [illegible]esnek találtad.

Sebők beteges levén talák nem vállalkozott határozottan, vagy TE igen elevén fogu[illegible] elfelejtetted hiszem a fordítandó munkát [illegible]adni; elég az, a munka elmaradt!

Itt levén sajnálom, hogy ezen különben szép [illegible]hetség foglalkozás nélkül van. Buzdítottam be[illegible] munkásságra, mivel határozottan azt felelé, hogy [illegible]isebb művek fordítására szívesen vállalkozik [illegible] t. i. még most is bizalmadra érdemesnek tar[illegible]nád. Meglehet, ha ismét dolgozni kezd majd na[illegible]obb vállalatra is hajlandó, a mint azt egészsége [illegible]gengedi. Késlek tehát tudosits egy sor írással, [illegible]

Nagyb Toldy

igénybe veszed e sebők tollát, és ha
küldd el a fordítandó munkát is!

Ha Te nem adhatnál munkát, ha
Gyulai barátunk vehetné e gép tehelsegre
hasznát; mert különben parlagon hagyjuk
öt, hevernie és hevertetni! pekig nem me
hatjuk, hogy ily munkacsök fölöslegen
bizonak!

Boldog nincsenek Neked és Kedv
Szaládeduak kivánva, vagyok e szer
magányban jó Kedvvel dolgozva és
elmélkedve, hálás híved

Tihanyban Römer Flóris

Márczius 31én 1874.

u. p. Balaton fürdő

Clotilde főherczeg-asszony-
hoz egy magyar nyelvgyakorló
nester – ki Alcsaton e tiler át
lakvék, és nem igen fiatal lenne
az udvari asztalhoz és alkalmazható, kérve
tetik, kit ajánlaz?

R

Nagyob Toldy Ferencz úrnak.

94

Nyob Toldy Gerencz úrnak.

Pest Julius 31. 1868

95

Nagyságos Ur.

Bátor vagyok a jegyzőkönyv elkészítése te-
kintetéből az igért adatokat kérni, egyszerismind értesí-
ni Nagyságodat arról: hogy a Nádasdy és Jászay-féle
adatok ügyében, miként az ide mellékelt levélből látható
már megtörtént a felterjesztés.

Mély tisztelettel

Rónay Jácint

Nagyságos Ur

96

Főtisztelendő Úr!

Nem csak a Nádasdi-féle iratok, hanem a Jászay-gyűjtemény tárgyában is megtöltént a fölterjesztés; mivel a jul. 6-i jegyzőkönyv azokat határozottan elrendelte. És így H. M. mind két indítványa fölösleges volt; ezt hiszem kár is lenne sulóz a jegyzőkönyvet tetkelni.

Jó reggelt kíván

Arany

1868

Nagyb Toldy Ger

Pest. Febr. 27. 1869.

47

Nagyságos ur!

Sajnálom, hogy nem lehetett szerencsém, s még
bb. hogy nem lehetem tiszteletemet; de a nmélt. elnök ur
tával, még ma indulnom kell Győrbe, hol jelenlétem a vá-
ló kerületben szükséges. A jegyzőkönyvvel megkéstem, mert
ó József ur, csak tegnap küldötte meg az Akin-féle iratokat,
ő hétfőn még távol leszek; de néhány nap mulva remélem be-
zendem a terhes megbizást, s akkor, a nyomtatás alá szánt
gyzőkönyvet, közmegegyezéssel elintézhetjük.

Nagyságodnak,

mély tisztelettel

Rónay Jáczint.

Nagyb. Toldy

473
K.K.

Nagyságos Ur!

Minthán a nmélt. m. kir. közoktatási Ministerium f. é. 9569. sz. leiratta szerint a Jászay Pál féle oklevél-gyüpemény eladása iránti szerződés helybenhagyatott, megkérem Nagyságodat hogy a folyó hó 26-ki összes ülés határozata értelmében a nevezett oklevél gyüpeményt a nemzeti muzeum Igazgatóságának liszolgáltatni szíveskedjék.

Tisztelettel

Pest, 1869. jul. 29.

Nagyságodnak

alázatos szolgája

Rónay Jáczint, akad. jegyző.

Nagyb. Toldy Ferencz úrnak.

Jan. 5. 1871

99

Nagyságos Ur!

Mielőtt becses sorait vettem volna, már a második ösz.
f.e. jan. 9-ki ülésére be volt jelentve két értekezés; de ha
vágod ohajtja, a vasárnapi lapokban közzétehetem azon érte.
tés, melylyel osztályunkat megtisztelni szándékozik; ellenkező
en szerencsés leendek azt legközelebbi ülésünkre dső helyen
gyezni. A késedelemért engedelmet, csak ma tértem vissza.

Nagyságodnak

mély tisztelettel

Rónay Jácint,
Osztálytitkár

Május 10. 1871.

Nagyságos Úr!

A jegyzőkönyv elkészítése végett bátor
ok Nagyságodat felkérni, szíveskedjék a
ünelmi Bizottság jegyzőkönyvéből hiányzó
tot elküldeni.

Megkülönböztetett tisztelettel

Rónay Sámuel
Cl.

101

Nyiv Báthor d. 3/9 44

102 103

Tekintetes Orvos Tanár Úr.

Mindennapi tapasztalásból tudjuk, hogy jelen korunk Ifiai, kik tudományok által kivánják jövőjöket biztosítani, igen kevesseket kivéve, többnyire jó emberek, pártfogók, vagy rokonok által jutnak czéljokhoz. Illyesmi nyomja egy idő óta keblemet, melly azt tanácsolja, hogy ki tárván a Tekintetes Úr előtt czélomat, kérjem meg, hogy engem, mint valódi rokonát meg ösmérni, s kezdendő pályám el érésehez segéd kezet nyújtani méltasson.

Az Anyám Schedl Katalin, Atyám Rohrbach Leopold, jelenleg Gróf Desseöffy Ágóston eö Nagysága Tisztartója Hugyajon, Szabolch Megyében, Anyámnak egyedüli testvérje jelenleg Bártfán Testő mester, kiknek Atyjok Schedl Eperjessen Ács mester, s a Tekintetes Úr édes Atyának testvérje volt. Ennyit, csupán ennyit tudok hallomásból az Anyámtul. Melly alázatos elő terjesztésemet, hogy nem nagy hasson vágyból teszem, ki tetszik a következendőkbül.

Elvégezvén az oskolai pályán az első évi Bölcselkedési osztályt, a Gazdálkodás nem innyem szerénti

lévén Szüleimtül segittetve a Gyógyszerészi tudományt
sajátommá, s már majd egy éve, hogy Kohányi András
helybeli Gyógyszerész Urnál, mint segéd foglalkozok, de tu
ván azt, hogy a Gyógyszerészség sok pénzzel kezeltetik, mi
fajdalom: semmi reményem, jelenleg 20 éves, a tanulásh
tehetségem, s kedvem is lévén, a hosszabb itt lett fe
meg ösmérttete velem hogy e vidék, sőt mező Városunk
okszerü orvos hijjával ván, elhatározám az orvosi tudoma
sajátommá tenni, mit el érvén sokkal elébb, s nagyo
sükerrel reméllek juthatni célomhoz.

Jelen pályámon Szüleim segéllettek, s igy öket töb
gond, s költséggel terhelni nem akarván, saját szorgalmam
tal szeretném az ott töltendő évek alatt fémitartata
mat ki vivni, de Pesten még ösméretlen lévén, a Tekin
tes Ur közben járása, avagy szives tanácsa nélkül alig
méllek czélt érhetni; mély alázattal esdek tehát a Te
tetes Ur előtt, lenne kegyes részemre valamelly jó ház
alsóbb rendü oskolákat, a Rhetorikáig tanuló Gyiakhot,
lyettes tanitói helyet, vagy bár milly módot ki eszközö
ni, hogy ott léttem alatt fenntarthatásomat biztos
vár, az elömbe szabott tudományokat is folytathassam

Hiszem, sőt erőssen állitom, hogy miattam a
kintetes Ur soha szégyent vallani nem fog, sőt egyedü
igyekezetem leénd, magamat a Tekintetes ur szivességére

érdemessé tenni, azt meg hálálni, s kötelességem
be a leg pontosabban el járván mentül több elicsös
séges arathatni.

Mi nyelvbéli jártasságomat illeti, beszéllek:
Magyarul, Németül, Tótul, Lengyelül, és Deákul.

Kérem alázattal a Tekintetes Urat még ar
ra is, hogy becses soraival, még el indulásom előtt, melly
folyó hó 15-ién történend, meg örvendeztetni kegyessen
méltóztasson.

Melly alázatos kérésemet meg újitva, a
Tekintetes Ur kegyes jó indulatjába ajánlott vagyok

tisztelője

Kohrbach Antal
Gyógyszerész-segéd.

Tekintetes Orvos Ur!

Klöre is bocsánatott kérek mérészszégemért, hogy bátorkodom e-
zen irásommal alkalmatlankodni, – de mit nem tenne egy An-
nya maga Gyermekeiért? – engemet is az Isten 2 Fiúval megáldot, akik
most végeztek Oskolai pályafutásokat, – az fiatalabik Gyógy
Szer Árus kívánt lenni, – azt Nkállóba oda is adtam, – az Dre-
gebiket Orvosnak vagy legalább Sebésznek szeretném kitani-
tatni, de fétek, – ambár edelig Ártatlan, – Szemérmes, – ma-
gányosságot kedvellő, bátortalan, csak egy kevesek büszke, –
(miért sok pironságot kapot:) hogy illy Városba mint Pest,
ahol ennyi sok fiatalság van, ha csak erkölcsöekkel öszve
barátkozik, maga is ollyan lesz, aki eddig Ujhelybe, Kassán,
Egerbe, leg többes Német nyelv miatt Podolinba kis Városká-
ba lakozott, Pestre jövén kanállat fogja akarni nyelni
e világnak örömeit, akkor hasztalan lesz minden köl-
cségem, – arra kérném az Tettes Urat, – méltóztatná olly
kegyes lenni irántam, és ha felküldöm, á mennyire

Eis im
reg

Nagyságos Kir. Tanácsos Ur!

Igéretem szerént küldöm Balassa életrajzához a mulskor közlöst töredéket, azon kéréssel: hogy azt, a csatolt szinmüi jegyzékkel együtt, honi irodalmunk- és annak veterán vezére, Nagyságod iránti tiszteletem csekély zálogáúl kegyesen fogadja; valamint további szolgálatkészségem nyilvánitását, melylyel vagyok

Nagyságos K. Tanácsos Ur

Kalocsán, 1873iki april 25én

alázatos szolgája

P. Rosty Kálmán S. R.

magy. irod. tanár, Jézus tár

kalocsai fögymnáziumák

D 107

108

Sz. Fejérvár 7/15 870

Nagyságos Úr!

A kikölcsönzött munka illy késő visszakuldetése tárgyában van szerencsém tudósítatni, hogy April hó végén Pesten lévén kétszer keresztem az egyetemi könyvtárban, de siker nélkül; egyébberánt az elkésés igazi oka abban rejlik, hogy az erdeti tervem, melly szerint csak Dacia kivántam megismertetni, nagyobb kiterjedést nyert, mert most bele foglaltam a magyar korona összes birtokait, és jedig azon korszakban is, midőn nagyságos, és Mátyás királyunk alatt olly nagy terjedelmű volt; tudtomra illy tervű munka az összes bibliographiában nem létezik; – ha Pesten meggyek öszinte bírá-

Főpolgármester

Sz. kir. Pest város főpolgármesterétől 110

113 szám.

Nagyságos Toldy Ferenc kir. tanácsos
és egyetemi tanár Úrnak!

A cs. kir. főkamarási hivatalnak mult hó 25én 345 szám alatt kelt irata szerint Ő Cs. és Apost. Kir. Felsége f. é. február 25én kelt l. f. határozatával Nagyságodnak „a magyar nemzeti irodalom története a legrégibb időktől a jelenkorig", – továbbá „a magyar nemzeti irodalom története a közép korban", német nyelvre fordítva Kolbenheyer Mórtól, – végre „a magyar költészet története" német nyelvre fordítva Steinacker Gusztávtól – cimü müveit legkegyelmesebben elfogadni és egyszersmind meghagyni méltóztatott, miszerint legmagasabb köszönete Nagyságodnak tudtára adassék.

Miről van szerencsém Nagyságodat, belügyminister Úr Ő Nagyméltóságának f. é. marcius 18án 163 elnt. sz. a. kelt rendelete folytán ezennel értesíteni.

Pesten 1867 marcius 20án

Rottenbiller Lipót
főpolgármester

Pest, mart 26. 866.

112

Nagyságos Tanár úr!

Pár hét előtt egyik barátomnál két eredeti régi iratot találtam. Igyekeztem azt sajátommá tenni, de semmiképp sem engedé át. Sikerült azonban megkapnom tőle másolás végett, miután szándékom volt azt vagy Nagyságodnak adni, vagy a lapok útján napvilágra hozni. de nem tudom bizonyosan, ismeretlenek-e még? Ez végből bátorkodom Nagyságodhoz fo„ lyamodni, mint az irodalom Nagymes„ teréhez s ha tán még ismeretlenek vol„ nának s valami használatot lehetne ven„ ni, egész készséggel a másolásra fol„ gálatomat felajánlani.

Egyik magyar szerződési levél, melyet irt Torna megyei Vendégi ne„ vü helység öreg prezedikatora Péter pap, eladván földjét anno 1632, 17 Martij. – Aláirva 9 nev, ugyanany„ j.

A nyilvános élet teréről, mint Bács-Bodrogh anyamegyémnek félszázadon túl munkása s ismételten volt főispánja, csendes magányomba visszavonulva, igénytelen gondolatimat s érzelmeimet szép és kedves hangzatu anyanyelvünkön szórakozásul versekbe foglalám, s barátim kivánatára

„HERVATAG FÜZÉR“

ezim alatt, azoknak kézirat gyanánt tekintendő második kötetét is kinyomatám, melyet ide zárva van szerencsém szives hazafiui érzettel megküldeni.

Pest, Február 20-án 1871

Báró idősb Rudics József.

Pest, nyomatott Vodianer F.-nél

Nagysag

Keszthely majus 5ᵉ 187

Ofen 14/1. 864. 118

Euer Hochwohlgeboren!

Da ich bei Unserer Zusammenkunft vor 3. Tagen, wegen der Eile die ich bemerkte, über mein von der Löbl. Academie zur Herausgabe gewünschtes Operat, mich nicht näher aussprechen konnte; dieser Gegenstand aber über den Umfang; die Sprache des Operats und mein Author-Verhältniß zu denselben, eine genaue Verständigung und Feststellung erfordert; würde ich kommenden Dienstag im Verhinderungsfall aber den nächsten Tag früh in der Bibliothek erscheinen, um E. H. Ansicht näher zu vernehmen; bitte aber bevor dies geschieht, den beabsichtigten Gang zu Hofrath Marcher in Suspenso zu lassen.

Euer Hochw: mit besonderer Hochachtung mich zeichnend

bereitwilligster

J. Rupp

Na

Kesztely maja

Euer Hochwohlgeboren!

Nach Beendigung des verhängnißvollen „Mutató" hat die Emick'sche Druckerei angeordnet, mein nun vollendetes Werk an Herrn v. Takáts in das Accademie-Gebäude, wo bereits auch die Tafeln sich befinden, abzuliefern, und so waltet kein Hinderniß mehr ob dasselbe ins Leben zu rufen.

Da aber meine rastlosen Bemühungen und großen Opfer das rechtzeitige Erscheinen meines von wissenschaftlich Gebildeten längst mit Sehnsucht erwarteten Werkes nicht beweerstelligen konnten, so erübrigt mir nur noch die eine und letzte Bitte, möge Euer Hochwohlgeboren veranstalten, daß von Seite der Accademie meine bedungenen 25. Gratis-Exemplare samt Tafeln, von der Auflage mit 775. Exemplaren, mir ehestens ausgefolgt werden mögen.

Hochachtungsvoll mich zeichnend
Euer Hochwohlgeboren
ergebenst bereitwilligster
Jacob Rupp

Ofen am 19t. October 1868.

Na

Keszthely majus

Ofen am 15/7. 870. 120

Euer Hochwohlgeboren!

Nach Empfang der jedem Author gebührenden 6. Exemplare meines Werkes, bin ich in steter Erwartung der gebetenen 4. Exemplare, in dem Glauben, daß man mir diese geringe Gunst, mit Hinblick auf das von mir redlich Geleistete, nicht vorenthalten wird.

Erst vor einigen Tagen nach Pest kommend, fand ich zu meiner Verwunderung mein Werk weder bei Eggenberger, noch bei einem andern Buchhändler ausgestellt, und noch weniger in irgend einer Zeitschrift angekündigt oder beurtheilt. Wenn nun schon von maßgebender Seite ein Gegenstand so verzögernd behandelt wird, wie soll sich dann das lesende Publicum dafür interessiren, aber auch der Autor der Fortsetzung des Werkes, mit dem nöthigen Eifer sich unterziehen? —

Dieses der gütigen Beachtung unterstellend, zeichne ich mich

E. Hoch.

bereitwilligster

J. Rupp

Na

Keszthely majus

121

Nagysagod

Keszthely majus 5ᵉ 1870.

122

Igen igen tisztelt szeretett
Barátom

Tudod hogy a promotióra mindig az illető kar dékánja kéri fel a rectort. Ha ezt közbenjárásod által mellőzhetni véled rajtam nem csak mulni nem fog hogy a felavattatás hol-nap ½ 1-kor megtörténhessék, hanem a legnagyobb készséggel és igaz becső örömmel járulandok kívánságod teljesítéséhez mert hisz Neked tehetek valami kedvezet.

Csak arra kérlek légy szíves az illető Dékán Urral egy hozzám intézendő felkérést kiszolgáltatni hogy ennek folytán a promotióra meghívót, szétküldhessem.

Az estélyre meghívás által felette megtisztelve erezvén magam, ezért mélyen tisztelt szeretetre méltó kedves Nőnek kézcsokolásomat kérem.

Én

[illegible] a dékánoknak meg-
[illegible]vásat magad akarnád
[illegible]ytani, akkor ez szükségtelen

Keszthely majus

h. tanár

Én ma magam is a szobákoz
gyok hötve, talán az irán
végtelen sympathiám
annak, – de remányler
hotnap megint nid jó la
már csak azért is hogy té
mit kivánja, és magam
annyira ohajtok

tisztelő perető ba

Rapp

67. 2/IV.

Keszthely majus

h. tanár

Nagy

Keszthely majus 5^ei 1

Vitt. marz. 69.

124

Euer Wohlgeboren!

Ich ersuche höflichst die Vorgänge
ung der Wähler Zusammenschrei-
ung in Ratoth und Umgebung
lt in die Zeitung geben zu
Sinn, da die Regierung sich
nehin der Sache annehmen will.

Mit besonderer Hochachtung
Euer Wohlgeboren
Ergebenster
Jos. Kraft Adm. in
Ratoth.

Rust

Kehrshely

Pozsony Sept. 12. 1870.

Nagyságos királyi Tanácsos ur!

Tán fog még Nagyságod reám emlékezni, ki a Majthényi házban az alduna-soron, hol Nagyságodés lakott, házfelügyelő voltam.—

Emél fogva bátorkodok Nagyságodnak egy alázatos kéréssel alkalmatlankodni. Egyetlen fiam Béla Pest városa Tanácsához egy polgári oskolai tanítóállomás elnyeréséért folyamodott; minthogy értésemre esett miszerint Nagyságod a pesti városi oskolabizottmánynak egyik érdemes tagja, alázatos kérésem oda járul: méltóztassék Nagyságod fiam kérelmét kegyesen pártolni, s kinevezteté-

/.

sét fontos szavazatával elömozditan
Fiam 25. éves, nös, és már 6. évet
jó sikerrel szolgált a tanitói pályán; je
leg a Nagy-Váradi községi polgári osk
hoz van tanitóul kinevezve, a magya
német nyelvben kellöleg jártas, úgy szi
a rajzolásban, gyorsirásban, s tornász
ban; eddigi szolgálataiban két izben a
magas vallas és oktatási Ministeriu
általi megdicsertetésben részesült; legkö
lébb pedig a Keszthelyi gazdasági kir.
intézetben az oskola tanitók számára t
tott elöadásokat, ministerialis stipen
élvezete mellett, jó sikerrel halgatta;
mind ezek felöl folyamodásához csatol
bizonyitványok bövebben tanuskodnak.
Annak oka, hogy Pestre vágy ódi
hasonló minöségben kineveztetni az, hog
ott magát a tanitói szakban még tovab

kimivelvén a Városnak s hazának
még hasznosabb szolgálatokat tehessen;
és hogy elaggott és testi bajakban szen-
vedö szülöihez, és 3. növércihezis kö-
zelébb jusson.—
Mindezeknél fogva alázatos
kérésemet megujitván, magamat s fia-
mat Nagyságod kegyes pártfogásába
ajánlom, s mély tisztelettel mara

Nagyságodnak

alázatos szolgája
Sághy Dániel
nyug. kir. kincst. iroda igazgató.

Mélyen Tisztelt Nagyságos Elnök Ur!

Midőn Nagyságodnak mult évi Novberi 12-ei tanárvizsgám
kében kelt kegyes felszólitására szerencsém volt válaszolni,
reménylettem, miszerint Juniusra elkészülendek. De a tanulás
zebben megy, mint magam is gondoltam, és hetenkénti 20 órai iskolai
ndőim, különösen a vegytani kisérletek körül szükségelt soknemű
szülgetés annyira elfoglalnak, miszerint biztan elmondhatom, hogy
pal alig van valami szabad időm; éjelezésre, legalább folytonosan, el-
ngitett idegrendszerem mellett nem vagyok képes.

Igy vagy kényszerivve vagyok tanárvizsgám befejezésétől végképp
szalépni, és ezt ezennel Nagyságod tudomására hozni; vagy, ha tul-
t szerénytelenség s pirulás nélkül szabad még tennem, s ha Nagyságod
látlan türelmét még végképpen kinem meritettem, Nagyságodat alá-
tosan véglegesen arra felkérni, Kegyeskedjék még a jövő szünidőket
gedni, és a netalán Octoberben tartandó próbeli vizsgálatokra elöje-
jezni.

Annyi fáradságot meg vagyok győződve egyik vizsgálandó sem okozott
Nagyságodnak, s nem tartózhattam magam, hogy különös háláravaló
tekötelezettségi érzetemnek kifejezést ne adjak. – vagyok

Nagyságos Elnök Urnak

alázatos szolgája

Keszthely majus 5-ei 1870.

Sailer Ármin st.
h. tanár

129

Mélyen Tisztelt Nagyságos királyi Tanácsos Ur!

Bátorkodtam Nagyságod czime alatt egy ládika balatonmelléki bort
erreszteni, sámbár szevénytelenség, hogy magam czíránt Nagyságodnál
mutatom; de mivel Nagyságodat tán érdekelheti a bor minőségét tudni is,
szükrégesnek véltem a különben igen helyén leendett incognitoból kilépni.
A fehéres üvegekben kevert faju szőlők, – a zöldes üvegekben Rizling szőlőkből
aló. Ha az állásban némi ülledék képződnék, méltóztassék csak használ-
t előtt más üvegbe lassan áttöltetni, mert különben tiszta, s az csak a
ég létező fehérnye oxydálásából származhatik. Midőn Nagyságodat alázatosan
érem, miszerint e bátorságomban csak Nagyságod iránti köteles tiszte-
tem kifejezésének törekvését méltóztassék látni, s ezért Nagysá-
godtól bocsánatot is kérek, vagyok

Nagyságos kir. Tanácsos Urnak

legalázatosabb szolgája

Keszthely Mart. 25ᵉ 1871.

Sailer Ármin

5
3
3
130
6

Vett. dec. 12. 66.

131

Nagyságos Úr!

évi Majus hónap elején, Nagysagodnál bátor voltam megjelenni, azon alkalommal méltóztatott nyilatkozni: miszerint T. Gyulai Pál úrral szíveskedvén értekezni számomra „Dicsőült Vörösmarty Mihál Koszorus Költőnk Élete rajzá" egy tiszteletbeli példányt juttatni. –

Ie végett engemet ugyan a tisztelt Gyulai Pál úrhoz kegyeskedett igazitani, azonban hosszasb várakozásom mellett sem leheték szerencsés Vele találkozhatni, jöllehet ohajtottam a Tisztelt Urat megismerni, s egyszersmind igénytelen személyemet – Kit is ő a Koszoruban (1864.ik évi November hó 20.án) Vörösmarty Bosvellének – e diszes nevezettel volt szíves a magyar olvasó világ, és a dicsőült nagy Költő tisztelői előtt – megismertetni: – Előtte bemutatni. – Ugyan hinni akarom: az érintett

Közlés

.. Nagyságod müve volt. Hálás köszönetem

Öregségi gyengélkedésem miatt eg
nyáron át mind mostanáig Pest
mehetni képes nem valék, s ennél
fogva Nagyságodat vagyok bátor j
sorainmal meg kérni: szivesked
nekem szánt Életrajzot kiszközle
s hozzám juttatni.

Sok érzéki küzdelmembe került
Kolduló lépést meg tennem; de a V
a Koszorus nagy Költőnek – fő ipa
s munkálodással egybe gyüjtött adat
kal, a Világ előtt ismeretessé tett be
Életének hü leirását birhatni s olva
hatni – túl tett minden szerénységem
Azon nagy férfiúnak, kivel ez életben
a' működési viszonyokban hüséges
beköttetésben voltam, s Ötet leg jobb
beremnek, s ha szabad neveznem s
Barátomnak tarthatám, kit el vec
ve, tudván, folytonos kesergesben vag
Erette! – Élete vizogálodásával, a V
sza emlékezésének magasztos Képre
nek árjaiban dicsöitve s megnyug
talva lehetnék.

Szinte Öszintén nyilatkozni bátorko-
dom: a jelen mostoha körülményekben, –
csekély nyugdijasztatásomnál fogva, mit
az 1848/9ik évi események idéztek elő –
ámbár mily ohajtásom legyen is birhatni
e becses kiadást, meg venni, s magamé
vá tenni nem lehetek képes.

Midőn e beli alkalmatlanságomért
bocsánatot s elnézést esedezem.

Magamat Nagyságodnak a régebb
időkből is tapasztalt nagy lelkűségébe,
s ixántami becses hajlamaba egész
tisztelettel ajánlom, maradok

Nagyságodnak

Budán December 11én 1866.

alázatos szolgája

Sallay Imre

lakik Budán, Tabán Arany szarvas téren, –
arany kéz uttza 679.ik sz. a. – Kerntlerné házában

.. Nagyságod müve volt. Hálás köszönetem

Öregségi gyengélkedésem miatt eg
nyáron át mind mostanáig Pest
mehetni képes nem valék, s ennel
fogva Nagyságodat vagyok bátor je
sorainmal meg kérni: szivesked
nekem szánt Életrajzot kiesz közle
s hozzám juttatni.

Sok érzéki küzdelmembe került
Kolduló lépést meg tennem; de a V
a Koszorus nagy Költőnek – fő ipa
s munkálodással egybe gyüjtött adat
kal, a Világ előtt ismeretessé tett be
Életének hü leirását birhatni s olva
hatni – túl tett minden szerénységem
Azon nagy férfiúnak, kivel ez életben
a' működési viszonyokban hüséges
beköttetésben voltam, s Ötet leg jobb
beremnek, s ha szabad neveznem s
Barátomnak tarthatám, kit el vec
ve, tudván, folytonos keserges ben va
Erette! – Élete vizsgálodásával, a V
sza emlékezésének magasztos Képzel
nek árjaiban dicsöitve s megnyuga
talva lehetnék.

Szinte Öszintén nyilatkozni bátorko-
dom: a jelen mostoha körülményekben, –
csekély nyugdijasztatásomnál fogva, mit
az 1848/9ik évi események idézték elő –
ámbár mily ohajtásom legyen is birhatni
e becses kiadást, meg venni, s magamé-
vá tenni nem lehetek képes.

Midőn e beli alkalmatlanságomért
bocsánatot s elnézést esedezem.

Magamat Nagyságodnak a régebb
időkből is tapasztalt nagy lelkűségébe,
s ixántami becses hajlamaba egész
tisztelettel ajánlom, maradok

Nagyságodnak

Budán December 11én 1866.

alázatos szolgája

Sallay Imre

lakik Budán, Tabán Arany szarvas téren –
arany hez uttza 679ik sz. a: – Kerntlerné házában

Budán Januarius 3ᵃⁿ 1867.

Nagyságos Úr!

Dicsőült Vörösmarty Mihál élet rajzát T. Gyulai Pál úr által megküldve m: hó 15ᵗᵉ napján voltam szerencsés megkapni; melyért hála köszönetemet kis iratkám által Nékie azonnal kijelentettem.

Egyszersmind feltevém magamban: Nagyságodnak, ki is nagy befolyással volt arra, miszerint a magyar olvasó világ előtt, Vörösmarty Mihál Koszorús Költönknek élet rajzában, – igénytelen nevem, mint is Költeményeinek nyomatás alá letisztázásában segédje, résztvevője s barátja a nagy költőnek – megismertetve s előtüntetve legyen; Személyes megjelenésemmel tiszta szívem megismerésével megköszönjem, s Önnek buzgó fohászaim között új évre jó kívánataimat kijelenthessem! de erőtlenségemnél fogva, a kedvezőtlen idő járatoktól vissza taktózhatva lettem.

Nagyságodnak, kinek nem egyedül az egész magyar olvasó világ előtt átaljában, sőt Külföldön is, meg van ismerve a nemzeti irodalomban kifáradhatlan munkasága; éjjel s nappali semmi viszontagság által nem korlátozható buzgalma; s kimeríthetlen tudományos ismeretségeinek a hon oltárára áldozatul rakott

áldozatul rakott müveinek tömör halmozata ;- és annyi tudom
nyos egyletseknél nem csekély szerepetében exnyedetlen
tevékenység s hüséggel viselt müködése, - valamint a fejé
lem által is megismerve, s Nagyságod személyében kitün
ve, - úgy az irodalmat buzgón kedvelök előtt minden
ben fő becsülésben, szivek hálájában mind inkább nyilvá
tatik ; - részemről pedig, Nagyságodnak annyi tevekeny
gével ; melynek én csak részleteit ismerhetém szerencsés meglá
hetni. - Csodálkozással, bámulattal s megfoghatatlan
gommal nyilatkozhatok : hogy a Gondviselés oly tömér
erőt, buzgalmat, kitartást s annyi fogékonyságot egy halan
nak testben és lélekben kegyeskedett összpontosítani, -
mint Nagyságodban.

Tartsa is meg Nagyságodat azon jótevő Gondvise
lés még igen számos évek által friss — úgy óhajtva — friss
erőben, egészségben, jó kedvben, s teljes megelégedésben, az im
dott Magyar Hazánkra még továbbra is dicsőséges
közlő Nagyszámosára ! Oh ! bár minden nemes jellem
érdem teljes férfiai e hazának, kik a kedvező Sorsnak
áldásaira is méltókká tevék, s máig is tesznek magukat
a Mindenható s mindeneket meg tartó Gondviselésről
igen s igen hosszú élettel jutalmaztatnának meg !-
Az volt szivemnek mindenkorban tiszta s buzgó óhaja. -

Pörösmarty élete leirását minél többet lapozgatom, annál inkább
elmereng szivem a boldog vissza emlékezetbe, s bizonyos
szorongató fájdalmak varázsoltatnak érzületembe, - egyedül

sajnál

sajnálom : mikor s miokból hanyagolhattam el a'
viszontagos időkben Pestről - a Dicsőülnek - történt
elávozásával, a Vele volt összeköttetésemnek, a kö-
zöntini irásbani tudositással fönntartását ? e beli mu-
laszrásomat, mig élek minduntalan sajogni fogom, s
meg sem bocsáthatom ön magamnak.

Isten tartsa s élessze sokáig Nagyságodat
önnön Maga megelégedésére, s tiszteliöinek örö-
mükre !

A tiszta vonzalom hüségével s leg főbb tiszte-
lettel maradok

Nagyságodnak

alázatos szolgája
Sallai Imre

Sár Bogárd Február 15. 1854.

174

Méllyen tisztelt Földy Ferencz Úr!

Tegnap olvastam a Pesti Naplóban Önnek a Magyar költészet történetéről Február 6án 1854ben tartott tizenharmadik előadását, mellyben Ön az utolsó magyar dalnok Finódy Sebestyénről és műveiről értekezik. – Önnek igen becses előadásában említve van, hogy Finódy Sebestyén nemes, de elszegényedett szüléktől származott, kik nevöket hihetőleg Fehérvármegye Finód nevü népes pusztajától vették, melly már ekkor költönk védura Enyingi Török Bálint jószágai egyike, vagy legalább azokkal szomszédos volt.

Ezek folytán nem lesz érdektelen Ön előtt, ha a Finódi Sebestyénről olvasottakhoz némi visszhangot hallatok. – Lakhelyemnek Sár Bogárdnak tőszomszédságában – mellytől csak egy ország út választja el – fekszik Finód népes puszta, amarval jelenben egy községet és egy egyesült reformált egyházat képezvén. Ezen Finód nevét a Finódy nemes családtól vette, vagy viszont, mert úgy látszik, hogy a szomszéd Bogárddal együtt e család birtokolta. Körülbelől egy szárad előtt még csupán csak egy ház állott a két pusztán, s ez a Finódy családnak

nak hása volt, hozzá tartozván a két puszta. Azolta m
népesebbek lettek a pusztáik, a Sinódy család pedig mind
szegényebb lett, mert úgy látszik szerencsés volt. Az özv. h
fennáll még, de bizonyos patkányok tanyájává vannak
fokozatát, miután tulajdonos
nak gondatlansága miatt elpusztult. A hárhoz tartoz
pusztáik csak huszonnégy köböl földre szántatnak le, mellyek
véres verítékével szállotta ki kenyerét a gyönyörü nép
utolsó birtokosa, ki felett éppen midőn e sorokat ír
halotti énekeiket hallatják a harangok, s koporsóját meg
szánalmas temetik a sírba. Igen az utolsó Sinódi nem
66 éves, év Jóváin nevet viselt, folyó évi Februar 18
végezte be hiányos életét, hosszú, mintegy féléves betegsége
Nem volt fele vége, csak gardaszponyt tartott, két fiat
s kitől két törvénytelen gyermeke maradt. A sors úgy
ta, hogy ő vele pályáján sírba a Sinódi családnak, mert arra
szponyt év, ki gardaszponya volt, s két 1818ban elakart
feleségül, egy nappal esküvője előtt egy napi betegség
elveszteté. Különös játéka a sorsnak! Midőn e
szomjas értekezett az esküvés napja iránt, a férfi három
nappal

nappal korábban, az asszony három nappal később akarta
az esküvés napját határozni, s csak azután mint hallott az utolsó
akaratján nyugodtak meg. Az esküvő estélyokra volt határozva,
s az asszony Kedden Krumplit főzni ment, éppen oly dologra,
melly miatt az esküvőt elhalasztják; másnap készülni akart az
esküvőre, s estélyokon esküdni: Azomban a krumpli főzés
ben megbetegedett, másnap meghalt, s estélyokon élistomot
tére. – Megjegyzendő, hogy Sinódy István akkor súlyos beteg
volt, s azért kívánt gardaszponyával beteg ágyában megesküdni,
hogy nevét gyermekei számára biztosítsa, de a sors másképp
akarta. – Azolta Sinódi István még csak gardaszponyt sem
tartott, hanem a házi és mezei dolgokat maga végezte, két
kis gyermekét, kiket gardaszponyától nemzett, önmaga nevelte.
Képzelheti ön a nyomort és inséget, mellyben ezen ember
s e két kis gyermek – kik példányai lehetnek a koldusságnak
nak – hat év alatt keresztül mentek! Ruhátlanul és lábatlanul, fenyegetve és nyomorgatva, sonda házban, a nevelő
nek legkisebb jelenvége nélkül, e gyermekek mint állatok
nevelkedének akkorig, feresztve asszonyától, kinek ugyan elha
gyatottságában sínlettek. A' múlt évben az özvegy házfedele
összedőlt

öszedött, s az öreg már ekkor betegen, egy már feleségé
szinte törvényteten fiánál- kapott menedéket, a hol hoss
betegség után csak ugyan be is végezte gyarló életét. [illegible]
toka egyetlen növérére szállt, ki férjnél van Tinczehelyen
Tolnában. Feleséges fiának ingóságait, négy lovát, kocs
a két neveletlennek egyenként 200 forintot hagyomány

Így halt ki az utolsó magyar dalnoknak- kit az
nemzet és a tudós világ kegyelettel említ- utolsó ivadé
gyáván és nyomtalanul, alig ismerve e pusztak szük
tárán kívül! Tinódi Sebestyén református volt, ez
Tinódi a romai catholica vallásban halt meg. —

Tolakodásomért ezerszer bocsánatot kérve, marad
Önnek
Méllyen tisztelt Földy Ferencz Úr!

alázatos tisztelője
Sallay Pál

Simon Sc.
Pivoros, Csanád földje, 2/11 1872

Wien am 14. März 1865.

136

Z. 417
II IV.

Euer Hochwohlgeboren

beehre ich mich, in Beantwortung der unter dem 9. d. M. gestellten Anfrage, mitzutheilen, daß Herr F. Kanitz hier in der Stadt, Plankengasse No 6 wohnt.

Mit dem Ausdrucke vorzüglichster Hochachtung

Euer Hochwohlgeboren

Hochwohlgeboren
P. T.
Herrn k. ungar. Rath
Franz Toldy,
Correspond. Mitglied der
kais. Akademie d. Wissenschaften
etc. etc.
Pesth

ganz ergebenster Diener
Fr. Scharler
Actuar der k.
Akad. d. Wiss.

Simon Sc...
Pivoros, Csanád földje, 2/4 1872

177

Simon Sa

Pivoros, kanád földje, 2

Debreczen Sept. 24. kén 842

Tekintetes Academiai Titoknok úr!

Szeretemkez képest felszóllítottam az Édes Atyámat, hogy Csokonayróli emlékezeteit szedje össze. Teendi is rövid idön.

Én pedig szélyel néztem irománnyim között, 's következő darabokra akadtam:

1., Egy nyársra itéltetett kézlakt Gúnárnak Mártonnapi búcsúzó panasza és Testamentoma. Lúd nyelvből magyarra fordítva Bige Márton neve napjára.

Sok pajkos humor van benne. Némely kihagyásokkal kiadható lenne.

2.,

2., Szabadulás. Canzonnetta illet-
tasióból.
(Hála sok csábításidnak.
Nicze! már megpihenek,
Egy szegényen szánakoztak
Végtére az Istenek sag.)
3., Madár a szabadságban, Roberti
után.
(Semmivel sem gondolva m
A szabad berekben
Gyönyörködik a víg madár
Játékban, énekben sag.)
4., Három Mese.
a., Báldi után: Jigefa és
Mondola-fa.
b., Báldi után: Szicilia és
Neptún.
c., Roberti után: A Macska
és a Sajt.
A két első Prósában, az utolsó
versben.

Nem lévén kezemnél Cs. Munkái,
s Domby életírása: nem tudom, hogy
ezen munkák körül nem jött-e ki
valamelyik már eddig is nyomtatás-
ban? A 3.k szám alattiról úgy emlé-
kezem, hogy csakugyan kijött valahol.

Minthogy az említett darabok
nálam lévő példányainak semmi kü-
lönös becsök nincs; mert csak máso-
latról másoltam azokat ezelőtt több
évekkel: nem akartam azokat addig
elküldeni, míg nem tudom, ha mél-
tóztatik-e azokat kívánni?

Szinte folgálhatnék a Cs. emlé-
kének rajzolatával, mely talán nem
lenne kedvetlen (és sokba kerülő) adalék
kömetszetben.

Becses válaszától várva; ma-
radtam
A Tekintetes Úrnak
alázatos kolgája
Sárváry Ferenc

5 3 3

Pivaros, Ca

6

Tekintetes, Tudós Titoknok Úr!

Csokonai Vitéz Mihály eddig esmeretes
életrajzához, ha bővebb vagy helyesebb
vonalokat adhatnék, azt a Kegyed
igen becses bizodalma által meglévén
tiszteltetve: már most szerencsém
van jelenthemi, hogy a mit e részben te-
hetem, igen megtetem, és azt írásba
szedvén jövő Pünkösdre reménylem
megküldhetem.

Tudajdon kéz írásai Csokonainak
mind eddig nem találtam. Sőt ezután is
kevéshez lehet reménysegem: mert szen-
mellátott tanúról hallám, hogy bús an-
nya, fijának koporsójába zárata mind
azt. A mit annak írásaiból közel ta-
láth

Tálhatott

Másolatokban találtam ezeket:

1. Europa elragadtatása.
2. Istenek oktatása.
3. A Bagely és Kócsag (dialog)
4. Francia orsz. változása 1795 ban.
5. Anacreon és Ovid Epigraphiama.
6. Pillangó és Méh (dialog)

Ha ezek Pesten meg nem vóknának Hegyed számára leiratom.

Fiam Jakab kis munkájának mine[illegible] elébbi kiadattatását az Ország gyül[illegible] je dőre nem kértem vólna: hanemha az á rudós társaság financziai érdekén[illegible] nézve is kívánhatónak gondolám vala[illegible] Ha á dolog nem úgy van: csak bocsán[illegible] tört esedezem.

Többire

Többire megkülömböztetett tisztelettel maradtam

Tegyednek

Debreczenben Apr. 3 ikán 1843

alázatos szolgája

Sárváry Pál mk.

Tekintetes Titoknok Úr!

Á milyen örömmel értettem az Athenaeum-
ból, hogy Kegyed á Csokonai Vitéz
Mihály munkáinak kiadásához már
hozzá kezdett: annyira kell fájlalnom
hogy á kedves harafi Költő életének
környülményeiher tőlem kért vagy pót-
ló, vagy igazító adatokkal eddig el-
maradtam.

Én á legszükségesebb és leghitele-
sebb adatoknak öszszekerítéséher jókor
hozzáfogtam, á mi emlékezetemben vólt
is pennára venni elkezdettem: de hol
gyakori és hosszas gyengélkedésem,
hol egyéb szorgosabb gondjaim miatt
egészen el nem készíthettem.

Írtam arról is Kegyeduck, hogy
magának Csokonainak csak egy sor í-
rásához sem juthattam, hanem némely

sem

sem nem eléggé tiszta, sem nem egész
hibátlán másolatjaira akadtam, u
m. 1., Europa elragadtatása Blu-
maueri módorban. 2. Istenek oszto
zása. 3. Bagoly és Kócsag 4. Pill
gó és Méh dialogusok. 5. Franczia
ság Változása 1798ban. 6. Anakreon
és Ovid Epitaphiuma. Ezekről tet
tem kérdést: leírassam-e?: de leg
kissebb feleletet sem nyertem erán
tok. Csak ugyan á múlt ősz elein
leírattamén azokat: de midőn még
tisztabban szerettem vólna meg-
küldeni, az írómtól legnagyobb-
sze ellopatottatak azok.

Most azért azt bátorkodom kér
deni: hogy á már elkezdett kia-
dáshoz meddig nem lenne késő
Symboláeskámat megküldeni? Ha
írás

írásban nem érkezne Kegyed feleletet ad-
ni: legalább rövid szóbeli ízenetére
méltoztassék. Ferencz Fiam is hason-
lót bátorkodik kérni azon apróságok
eránt: mellyekről írt már Kegyedhez.

Többire á Kegyed közhasznú be-
cseséletéhez adjon á jó Isten még sok
védám napokat 's esztendőket! E-
zen szíves kívánással és megkülöni
böztetett tiszteletal maradtam

Tekintetes Titoknok Úrnak
Debreczenben Dec. 12n 1843.

alázatos szolgája
Sárváry Pál. mk.

147

Nagyságos Ur!

Az által, hogy Paschner Gyula helyettes tanári urat a budai kir. Gymnasiumba akarják alkalmazni, a budai kir. főreáltanodában egy helyettes tanári állomás azonnal betöltendő. Az erre vállalkozónak az alsó 3 osztályban a magyar és németnyelvtant meg a földrajzot kellene magyar és német nyelven előadnia. Már két izben volt Nagyságod oly kegyes és tanácsával segíteni a választásban, ez bátorít fel arra, hogy ismét Nagyságodhoz forduljak, arra kérve: hogy kegyeskedjék a tanárjelölt urak közül valakit ajánlani, kit ezen állomásra alkalmasnak tart.

Az ügynek sürgőssége mentse
azon látszólagos advanatlansá
mat, hogy nem személyesen,
nem ezen sorokban adom él
résemet; azonban ma lehetet
szabadulnom az intézetből.

Nagyságodnak tapasztalt
be ajánlja magát

alázatos szolgája

Buda 1870 aprilis 26án

Dr Sayettóricz
a budai kir. főreáltan
nak aligazgatója

144

Vizivárosi állami
FŐREÁLTANODA
BUDAPESTEN

Nagyságos Királyi Tanácsos Ur!

Hollós László tanár urnak megbetegedése folytán szükségessé vált póttanárnak előteremtése alkalmából irányomban tanúsított szivességeért fogadja Nagyságos Ur hálás köszönetemet. Várady Antalt, kit Nagyságos Ur ajánlott, okvetlen alkalmaztam volna, ha épen egy nappal előbb Jónás János gymnásiumi tanár, ki épen rendelkezés alatt állott, Mészáros Ferencz miniszteri tanácsos ajánlata folytán a kérdéses állomást elnemfoglalta

volna. Jogadja Nagyságos
szivességeert hálás köszöneteme
és tiszteletem őszinte kifejeréj

Budapest 1874 jan 22 Alázatos polgája

Dr Sayé Mórics

Vett. jan 10/74 145

Vizivárosi állami
FŐREÁLTANODA
BUDAPESTEN

Nagyságos Ur!

Szives engedelme folytán bátor-
kodom Nagyságodat arról értesíte-
ni, hogy a vizivárosi állami fő-
reáltanodában Hollós László pósta-
nár ur megbetegedése folytán egy
póstanári állomás fog betöltetni,
melylyel a németnyelv és irodalomnak
a II. ezése VI. osztályokban és a ma-
gyar nyelvtannak a II. k. osztály-
ban való előadása, valamint 66 ft 66 kr
havi díj élvezése van összekötve.
A Minisszeriumban ezen állomásra
Jonás János urat (orientalista) ajánlo-
ttak; azon esetre azomban, hogy

ha Jónás ur, kivel még ne
beszélhettem, az állomáse nem
foglalhatná el, kérem Nagy
godat szíveskedjék a tanáyel
urak közül egyet vagy ke
kijelölni, kik egyenkint vagy n
osztva képesek és hajlandók
volnának a kérdéses állomá
elfoglalni.

Nagyságodnak irányomb
tanusított többszöri szíveske
bátorit föl arra, hogy kérel
mel alkalmatlankodjam

Alázatos szolgáj

Budapest 1874 jan. 9.

Dr Sayellóvics
kir. szaszató

Paris, Samedi 10 Avril
1869.
Vett. 4br. 13.

Tekintetes Tanar Ur,

Szomoru voltam, mikor Pesten 1868 augustusban nem találhatám Kegyedet. En, francia tanar, magyar történetet és irodalmat tanuló, vig voltam volna Toldy Ferenczet látni. Reménylem hogy egy mas évben talán ez esztendőben boldogobb fogok lenni.

Most a Kézikönyvben, első-s második Kötetben tanulom a Költőket a francia forradalomkor. Együtt Horvath Mihaly érdemes hatodik Kötetben a 1790-1795 ig történetet tanultam. Igy jobb értem ez az időtt, s talán később Toldy Ferenez s Horvath Mihaly nev is Franciaországban igen hires lennek.

Bocsásson ha Kegyedből harom pontba egy feleltet remenylem:

1-e mikor irt Virág Benedek a Magyar odar (Kézikönyv, I 635):

mit Kétkedem? a Duna Zug.....

és miert ily szomoru volt a Költő?

2: Mi ellen írt Baróti Szabó:
egy ledölt diofához 1791 (I.

3r. Miért 1791-ben a nemzett ist
a protestans tanarok számüzött
Gondoltam hogy a csaszar-Kir
Leopold a vallas szabadsagot a
adni.

Bocsásson is ha némelly hib
ez a levelben talalt kegyed.

devotissimus

Edouard Sayous

A Caroli Magni Lyceumban historiae
lakó Parizsban
rue Mogador, 3.

Vott. jól. 12/70 148

Tisztelt tanar 's barátom,

Reménylem hogy Kegyed ~~nem~~ gondolja hogy feledtem Pestet, Magyarországot és derék vendegeimet. De az atyam és tiz nap később az anyam halála utan nagy szomorusagba ~~[illegible]~~ esettem.

Mikor a szivem nem mondom vig de szabadabb volt, a Magyarszag politikai es irodalmi történetet tanulni és irni ismét kezdetem. Egy kis kötét (300 fol.) végeztem és őszkor fogom kiadni: Histoire des Hongrois et de leur littérature politique de 1790 à 1815. Horváth Mihály Könyvet és Toldy F. Kézikönyvet mindenelőtt dicsérem a darabomban, az igazság szerint, és Toldy Istvan, Csengery etc.

V. Gr. 16/73

149

Sajnalom Kegyedet nem itthon találni. Pavaszigetben tegnap Gyulai Pállal öt akartam látogatni, de nincs. Csötörtökön esten szükséges nekem elutazni — De Kegyedet még reménylem látni. Szolgaba

E Sayous

Angolkirályné-ben lákom, de ritkán a fogadóban vagyok, csak reggel fel tizoráis

150

Pivaros, A

Neusatz, am 25. Mai 1879.

157

Euere Magnifizenz!

In Erwiederung auf das hochgeehrte Schrei-
ben Ew. Magnifizenz bin ich so frei Ew. Ma-
gnifizenz zur Kenntniss zu bringen, dass
ich schon in den ersten Tagen meiner
Ankunft in Pest durch Hegedüs den Di-
ener an der philosophischen Facultät in Pest,
die Prüfungstaxe zu 10 fl. im Pester Steuer-
amte erlegen liess; daher war ich auch be-
fremdet, als ich aus dem Schreiben Ew. Ma-
gnifizenz erfahr, dass Ew. Magnifizenz
besagte Zuschrift nicht zu Handen bekom-
men haben.

Ueberdem bin ich so frei Ew. Magnif.

fizenz kund zu thun, daß ich zugleich
auch dem Diener an der philosoph. Fa-
tät, Hegedüs, geschrieben habe, er mi
genannte Quittung Ew. Magnifizenz
zukommen lassen, damit ich so bald
als möglich mein Zeugniß eingesend
bekome.

In Erwartung daß Ew. Magnifi
meinen Wunsch erfüllen und mir das dep
tive Zeugniß in Bälde zuschicken we

verbleibe ich

Mit Hochachtung

Svetozar Sankovics
Professor.

Neusatz, am 16. Febr. 1872.

152

Euere Magnificenz!

Da ich ich nicht von der löblichen Prü-
fungscommission die Nachsicht aus der Geografie
und der ungarischen Geschichte erhalten kon-
nte, so war ich genötigt aus der Gruppe
der Geschichte und Geografie überhaupt Haus-
aufgaben zu verlangen, und bin so frei in
der Hoffnung zu leben, daß meine Bitte
bald als möglich erfüllt sein wird, damit
ich dann am Ende April's oder Anfangs Mai,
der längstens Ende Juli mich der Klausur
und der mündlichen Prüfung unterziehen
könne. Jedenfalls ist es mein sehnlichster
Wunsch, die Prüfung noch unter der

Vorstandschaft Euerer Magnificenz zu machen, da hier von allen denjenigen, welche die Prüfung an der Rester philosophischen Facultät unter dem Präsidium Euerer Magnificenz gemacht haben, die Güte und Gerechtigkeitsliebe Ew. Magnifenz gerühmt wird und es würde hier der Rücktritt Ew. Magnificenz von der Universität mit großem Bedauern aufgenommen werden.

In der Hoffnung, daß Euere Magnificenz mein Fürsprecher bei der Erledigung meiner Bitte sein werden,

verbleibe mit Hochachtung

Szvetozar Szavković
Gymnasialsupplente

154

Méltóságos Úr!

A központi növendékpapság magyar egyházirodalmi iskolája négy évtizednél hosszabb egyházirodalmi működését megörökítvén, kedves kötelességének tartotta hazánk első irodalmi tekintélyének, ki ez intézményre már a harmincas évek elején hazafias s lelkesítő soraival éltető befolyást gyakorolva s azóta ismételten figyelemre méltatva létokait biztosítá – őszinte hálájának némi jeléül a mellékelt példánynyal kedveskedni. E kötet szolgáljon annak bizonyságául, hogy az ifjabb nemzedék egy része – a központi növendékpapság – Méltóságodnak iránta tanusított érdeklődését meghálálni törekedett, valamint hogy Méltóságodnak évek előtt kifejezést nyert reményei már nem csekély mértékben teljesedésbe mentek.

Azon reményben, hogy Méltóságod az iskolának, sőt hogy úgy mondjam az iskola összes volt tagjainak ezen hálanyilvánulását ismert, lekötelező honfiui szeretettel fogadni méltóztatik, maradok mély tiszteletem kifejezése mellett

Budapesten 1874 május 30.

Méltóságodnak

legalázatosabb szolgája
Séda Ernő
a m. e. i. iskola ez évi elnöke.

155

Piñeros,

T. cz.

A Rókus-kórház boncznokának megválasztása, szerdán, marcz. 8-án, d. u. pontban 3 és 4 óra közt visszavonhatlanul végbe menend a városi vigadó éttermeiben.

Miután az ellenpárt a választási napra tartá fel erejét s az utolsó közgyűlés óta az agitatio minden fegyverével küzdött: ennek folytán egyetlenegy pártbelinek elmaradása, sőt pár perczczel később történő megjelenése is oka lehet jelöltünk — Scheuthauer tanár — elbukásának.

Pest, ... Marcz. 1871.

Scheuthauer nehány választója.

Nyomatott Neuer I-nál.

P. T.

Die Wahl des Prosectors des Rochus-Spitales erfolgt unwiderruflich Mittwoch, den 8. März, in den Speise-Localitäten der Redoute von 3 bis präcise 4 Uhr Nachmittags.

Da die gegnerische Partei ihre Kräfte auf den Wahltag aufgespart und seit der letzten Plenar-Versammlung das Möglichste an Agitation geleistet hat, so kann das Wegbleiben auch nur eines einzigen Anhängers, das Zuspätkommen um wenige Minuten die Niederlage Prof. Scheuthauer's, unseres Candidaten, bedingen.

Pest, ____ März 1871.

Einige Wähler Scheuthauer's.

157

Wien 12 May 1814

Lieber Freund!

Ihre geehrte Zuschrift muß mir eine angenehme Ueberraschung machen. Ihr Schicksal mit so glücklich bey Ihnen so gut angeschrieben zu sehen, stets Sie in der Nähe zu haben bey Ihrer Haltungsart ist meinem Wunsche gemäß und zugleich mit einem recht voll abgefaßten Lobspruche zu belohnen. Dieses für mich unendlich schätzbare Lob wird Ihnen freundschaftl. sind wir immer die angenehme Gelegenheit zu Ihnen zu kommen. Meinerseits werde ich jederzeit Ihnen etwas Gutes, das mit Ihrem Ihnen Neigungen und wie mir scheint auch Talente übereinstimmt, anzubieten wissen, anbieten zu können. Ihnen zu dienen ist mir Lust und Talent. Ihr Schicksal für mich Ihr Schicksal Ihr Schicksal Ihr Schicksal

den 14 May. Es wird mir nicht möglich Ihnen dieses Beinschen
mit der bewußten Gelegenheit zuzuschicken
vielleicht gelangt es, so wie ich's mit den
unsern Schatzes wünschte, auch erweitert
der Post in Ihre Hände. Ich bin ut

à Monsieur François Joseph de Schedel
à
Pesth

159

Pion

Kedves drága Régim!

Ok hogy ösmerdel, miként örökké oda megyünk haza gondolatban, mert ennél kedvesebb ... sincs a világon. Koporsóban alusztok gondolatban.

Mindig gyötrött hogy ennyi évtizedet nem emlékeztem meg Kedvesemről, midőn egy szerencsés gyermekei korban, a legnemesebb szeretetnek ingerében egymást ... Otthonom ennek tökéletes leírását a Reform. Kedvesemnek nyújt, ... a mostani gazdagabb mellett nem kevesebbet. ... egy nagyobb kényelem. Mert az Kedvesebb ... hol az idomok polidaplasa.

... gai kényelmet, még bizalmat,
... nem kell gyökeresztül a világot.

... Csak szeressen ... mennyi fér szívemben
... verbe venni az igaz dicsőség.

... Tüzel vassal dolgozni, agyat beszivattyúzni ...
... a jóság szavának ellenállni.

Kedves édesemben is ellenségre, nagy ellenségre ... kissen nemcsak ... gyűlnek, ... hol felsőbbnek gyűlöltnek ... legyen Kedvesem ... hordani magamban ... vetlen el a hol a jót nagy ellenségnek és a szeretetet a ... ellenem, nagy el és ... — Ti is harcoltok ... e szeretet, ... élet nevetsék alatt keserűtlen ugrálva ... ben. Korban — Toldy ... — és ... ... hatalmas ... gyűlt ... ...

Tobb a túrus lepény mint valamennyi loveg és
pohányarend. — Kerecsenpipere, borju csoda.

Kodolányi Anti.
Perzsiában, 8/4, 1871. —

Toldy Ferenc Urnak, a
Cucumis Lovagrend nagy keresztes
Bajnokának

Pesten.
A Tava szigeten.

164

Már ha valakifia veremben esett, mint
ön, hasztalanul vigasztalja magát,
csak ott van ő. —
Én jobbnak tartom meghüdeni
az örök, szabadságért s diadalmas-
kodni. —
A Sóeának, heringnek jobba
világtengerben, mint a hamburgi tzuná-
ban, habár ott gőzvonaton szállítják
is. — Nem tudna ön azén öprö-
vér Sóeámra, a szegényre, valahol
nápolyi öblöt, megfogom halálni!

Simon István
Pisvaros, Csanádmegye, 1/4 1872

Én sem maradok ki szerencsekívánatom-
mal 50 éves irdalmi ünnepélyéssel. —
Ön egyik szentje ifjuságomnak,
a régi szentek egyetlen fenmaradottja.
Hasem én csak mint olyat üdvözlöm önt,
s a magyar remekirókuak ennyedeslen
kiadóját, örökitőjét. A ideáltartiven-
deghajban s tyúk hetvenben, kiba olban
nem ösmerem önt, — teljességgel. Ha-
nem ön okos, itt is arat, ott is kaszál.
Mundus vult decipi, ergo decipiatur.
Qui bene distinguit, bene docet!
Üdvözlöm irodalmunknak szente,
megfoghatatlanul nem barátomat.

Simon Herakles.
Pantheonia, 12/4 1871.

Földy Ferencnek Pestre

Mert a mérgesség a fene fáradtnak
Kordiáspatikában rávaló állítás,
S a mennyibe gyémánt fajtával
Hagyes utat találhatna tán nyílt.

Kedves Barátom!

A kis ódát nem értem, az baromi. Felfáradtam az emlékezésen, pihenni a tiszta vonalú, egyszerű mértani szemlélődésben vonhat — és gondolom — az olyan lényt elszámlálni emberi nem vállalkozik magának. ——

De fájnom volt barátra, mint kiadóra és olyan valakire, ki már mást vesztegetett volt annyi, sőt annyi, hogy ne legyen vesztenivalója, örökre az ügyben ember. — Nem beszélhetünk egymás, de beszélni jó. Mindig vesztve érzi ő magát kedves, fájdalmas egyúttal. Vele jó és szép, lélekben jó találkozni. —

De hát olyan emberekkel is találkozni kell a közönségnek elkerülhetnek. — A dolgát az ostrak és magát találva, becsületét, semmivel sem szennyezett, sőt fogadni — e pokolravalóságot nem lehet elviselni, — és ily tekintetben nem különbek ezek az agyalágyult és korhadt emberek. —

Egyenest elvállalta szerintem a Gondviselés — a földi pokol elviselhetőbbé tételét — e szegénnyel nem lehet megvalósítani. — Ez vagy szent, vagy balga. — Ami mindkettőnek nekem túl gyors és bonyolult. —

Ez örökké pont úgy van ezzel a pénzzel, mennél erőtlenebb el egyúttal, de hogy nélkülözni is kínos vagy emberi érzés pesszimizmus — kár ilyenről beszélni találkozunk a jobbnavalóban, hogy hiszem ők is úgy vannak.

Ugyhogy az irodalom pénzügyének ebben ő úgy helyesen kiegészülni, s nem hiszem, hogy sokszor szemlélni valami groteszkul jó, de elmés dilettánsság, hogy élni fudjak. Engemet másodszor elhagyott, hogy ezt ő sokszor is. —

Bonyodalom ömlene e levélbe, ha jeles nem lehetnének mert sokszor kínos sokszor fájó pontról fogja. Ő nyert is irodalmi körpor, sokat akarni. —
Nem fakad lemondásunk a pénz világnul e földön s az testvéreink lelki — — — Ja kerekedő falak ő sokat mindenről, folyamodnak, hogy önök csodamadár fajnaka lehessenek. — — —
Kevesen ünnyöklik, hiszen pofilhel ne vendéglőjén, e fondly raplanak elhanyatlottan ígyunkon. —

Ut halhatnak

A halálnak a jobb legyen nem parancsolója, s
rá fedni akarom. Itten bé dertyu ajtó
hülfelejtem mi ez, halálok, s rövid az élet. —

Ki valaki a Dunában fuldok
ágyat nem kalapja lóka nappá vagy
pádra. — —

Új évre vánok mány inváradok a kép
redvény elegyüket bé és semmi madár rej
tanuja felül ön nem tartaja vissza, az nem
lenség volna. —

Itten bészrá az erdély, mint kéte
nekem gyöke pelem gyászban nem gyötrő, s
tán csak nyugtat hallatni, vagy fokozna
hazai ön. — —

Mondva akkorát lehetne ezt ékes
beat célpont felé bárom hell ugranak, hay
menik minden pénzek darabra elvesztek —
Most ön fejét, régi kegyelőjét, nem
lóra és emlékezen önt. — tapsra —
Nem hell dobbal, nadrágni ideje, a
penzjei elmaradnak, ne vesztenek legyenek. —
Halunk a nappant fiskemi parabai, nagyra.

Varom legyen önnek ellátó gyógy vala
Tatum, kinyomtatják tanemtnak, elvárom a mai
telept. — —

Kalunk fongetes ittlétemajja valóság
jel, Ily napjait a mulyenne en bé ever palyá
nem emlékjem. Bron landi esélyeknek ragadhat
holtemlé s nagyunk fiúre. — Lest most orpheus
watter plapokban! — —

Havafon ont fiúem lefjébül, s varándor
varon ennek evangéliumát. — hivánalu hegyek
lakóit

Oly s tt.

ma dixhexetten, ha harai pantfle,

Simon Stöll.

Piciaros, Grandmegye, Granzeiran,
Ft. 1872.

Toldy Ferencnek, Pestre.

Tisztelt régi Apolga a Hiem Szellemének!

13/470, mondd nyolcadon ever nyolc fal 70 nagy
elpatyolvan, elvéloroban vak a poesnyi szerencsés
ol vetetlen edrem, fejedelmet parlattam, — —
vagy a kol vetetlen edrem, fejedelmet parlattam, — —
es még sem inertem semmit —

Pedig dolgoztam annyit mint öt Briareus.
De mumlamat kajlam a fel, a lengene elnyomta. Mue
tá magam, folat a korosbe dobtam, pa vétpa korabis
penzem, pras alak, ujra — folat elegetem a panasz
tengetem, mert nyomatasi penzem nem lehetett kere
sőjöl. — Dolgos tömegü naplókat kirjam, irnet kepsza
lamat. Letárkinyomom mumlatet eve dolgozom, szabad
tabot nagyon rossz evekben polisi adá
vata alatt. — A pangás kezdod nem emelkedett kedvet
ujra, mint Hallyey. De alatt ugy mint a nyomdász
begyekeg magyar fajtyu nem vesz fel polgy semmit.
Most ez ura nagyon deveset voltam egyel az agyhaza
vese hi is feleselet vat veszem a degtörgyes sza
bad jaratanak kija mint —

Most kezdet kirjam volna mán, de kab
morni erőtlegemnek mumlamaly — es mig ő ma
gyok, ő a parlamentyekben a velag kara nagyat, a uz
volt kan. —

Fogam nem gyötrt kevasni, es mar 72 evek
pótan — nyugodj, nagy kan ő pesti nyugodj mi ő ma
Tizenot evet fiatalabb pesten lehetnek, dele fogva
és még nem is gyászolnom, nem kirjak pevasni, ha mar
gyászolnak, bizom hódnak elve halnak velem. —
Nem szomjuz, nem is szomjuz, nem kozasra
ez ő. nem emlek masa ő kol nak? —

Ő most 4000 forintal a pagos nagy és
munkadija kevesek, hogy a lelek oromge. Ő most
az egyetemi könyvtárnokságval kezdod, de pesztenkere
zem állomás ne sagemet, de mi ő ez parton dúl volnek
Ő nem tudom, mi volna kozam. Most mint ő ő
Könyv szekany vagyok. Sok nincs de annyi, hogy a
mennyi ő ma elfogyasztam. Gondolok lelek ha ra
gondolok. — Tán gondolt ő rám ebben? vagy ha gon
tessek most fegyelmesse képem, minden penzink és kez
gyek nincsen. —

Segítsen engem az egyetemi könyvtárnok fajta, egyem
elevén polgat, s pamai vérem lengot, s halottakat es
varnot, és gödet.

Jaj, él más ki az örök barna kerül em be
nek kezébe. Sötétség még ömet es, régi pesztenmel.

amennyi

amennyi annyi időt, s ne legyen az inspirec-
ecs mennyiség, hallatlan mauzolea, piedest-
la dromma együtt. — — —

Ennek vajha nemes kegyűsége fogja ez-
és ömeum e kétségtelen ihnyujtegés dicsem-
sejtése vajham is. s az eg alkotás
mes boldogsággal s hálaszavakra emlékező sz-
gaccsel! —

Ennek akarata sokat tehet egyébk-
dig mentsenek ütt. — Hazalmas, kétlegés
bell, elmaradhatlan, nem puszta stb. —

Hevem nem tőle és mentől hegyek,

papvarlan régi régi kétkö-

Simon Ferenc

Pisvaros, karádmegyei 22 1872.

Plenitudo Simon Ferenc Rom Rank

Miről legyen szó? Nem vala hogy Dante-ról
Goethéről sejtsen valami
Sirályosan meg ne botoljon. Ott hárpa
mindenfelé gúlát fordi, minden partban
Pratem fogja azt, mit a kéza javára
Kolyásnak hisz; s ezek állatképét
Minden párnál sok fejedelmeink Vörösmarty
barnult
S ha még is vala parasz választ, mert
Debard országban is akkor jeltek tűnő,
Legyen nekem gyagyaz akkor karlegyen, mely-
nél több jót, sparos jóra több károlgyon
egyelőnyan mellett is
Lár. Get így dithyrambus — tanítnak,
entik fiúnk helyesen. Lyon stb
Dec 31. Flóres

Toldy Ferencnek, Pestre.

167

Ür gyan gyanez tiszta fiuna
ommiat. — —

Tisztelt Férfia!

Én nagyon sokszor vettem önnek, ele kéz kevelet, de hogy nem kapott tőlem
jele választ, nem ez adatban. Ür nem akar nekem üres levelet
irni, jól teszi. Nekem már az ilyenből elég volt egyszer
nekem már egy ilyen volna valott angol kalandozó kész
engem quasi nak e elgyötörte ki és boszantó hülyeségeim.
En keresem velo, ha, idehaprek független irodalmi ál-
lást nem keresnem és e hon viszonyaihoz sikra képe-
nyemnek nekem, a hüsz lötte. Nemelli nem kellenek
ha egy tengyben jól eresnek en magamat tökéletesen.
Sokat nekik is hep kép képesnek az ha kelmenyem
magamat. Nyavanya mindig koan kulturna időtazás
s alatt a kérdést pörkerte sit nálam sweiti önülnek
nyek, ovomeben, pongyolában mert tanácsy tanácsy hogy
atyamnál, sweiteken, képesben, midőn sokat tanácsy
nyelv" vott sokszor alatt. — Nagyatyám, rongyat tanács
sokat, kétség nyelvtudós, hanem képesse ne, sinek nedi
hanna a kéket, nyelvek tanácsot kaszan, de sokat
es sanny karaskaye elmult. — Hogy képesne ön is nálam.
ha a világtanuság, minden kisebb elöljáróság
vott nyugtalanok elyet. A tőlem nagyon kép világos
hegyesre elvesznem, az alföld minden vetegek-
avarnak, elvesznek a nem sietne hegyek kövek, stb.
Mondom, kellenek ök egy tanegyet —
Tudományok, nyek minek akarnak függetlenség kell.
Hetkenaz tekerne legyőbeny ha nem volna kabal —
Ház nagy elpusztak nem volna semmi nadrág e
tanácsnagy ország kapcsa Ö —
hozzájuk kell, annak és meglett lenni. Ez minden
ast tanácsom, s kellene nálg elvenni: a kit van akar
nagyon compromittálva, ez ért nem pusztán —
Tehát meglett lenni a nagy eléd országkezelő és mert
az a világ boldogító. — —
Fogyen tanácsom és tudósítson!

régi igaz hívője ét

Simon Ferenc

Pisvaros, karád földje, 2/6 1872

Toldy Ferenc Ő Nagyságának
Boerhavenak Európában

Pesten.

168

Da mihi ubi consistam!

Tisztelt Férfiu!

Hiv müssen uns rühren wie die Schachfeln, wenn wir leben wollen. Azért ön is forgolódjék ügyemben. Nincs lehetetlenség ha vasakarat kisérí. A mi jónak nem enged, azt bucogáunyal kell áttörni! Aztán nem is vagyok én olyan ákár sörnyeteg, hogy illő helyet ne remélhessek e világon! —

Rajta hát! mozdítson ügyemben! Nem akarok sokat gazolni! Leveleimbül kivehette, hogy bizony nekem jó volna már egy menedék szirtvár, legyen azon! megfolgálom ezen és a más világon.

Azért ne félyen fenki, hanem a rosszért! — Lehet gyözni a világot, s cél felé evezni — — — ne hagyjon sok vészlövéseket tennem, mert bizony már belefáradhattam bi ev óta a harcriadalba. — — — Nekem egész pályám csata hullám. — — —

A hanyon mint hajdan Toldy! studósítson!

Olyszott.

Szepedve lesem azt,

Simon István

Csanád földje, 2/10 1872.

Tiszelt Kedvesünk! Hogy vagyunk azon, könyvtárnoksággal? Azt is az ördög és deákpárt vitte el?! és én elmehetek Romába datinul erni és koldulni mint Lessing! — Akkozott pattagon életünk van itt e hazában rekünk pellemi emberekvek a franciák hozang olokhoz kéj est?! —

Mi lesz, ha bizton ránk kerülvén a sorz mi is még a pervétabul is kiidvjuk a deákpárti emberekeket! Legyen sütmiplója a deákpártnak mig nem lesz bésp. —

Hirmondást várok!

Sitvaros Csanád megyes 2/22. 1872.

Simon István

Francisco Tor
pluremam,

Toldy Ferencnek!

Tön a Nemesis! mely jutalmaz pemetével!

Roland ki e tunqui világ
Fölött kusul mint parázág,
Válaszró v[illegible]szöntsd,
E Romond[illegible]zöld.

Vlg. s ltt.

Simon.

2/28, 1872.

Ön és a deákpárt azt akarjáli, hogy
ha én, és örök elveim kenülnek fel-
jül, hogy én a legmélyebb szerencsét-
lenség torkában hagyjam önöket.
Mi könnyen fordul az élet kol-
hája?! Bach, Schmerling, Napoleon, és
sokan mások egy reszben odavolnak.—
Historia vitae magistra.— Inspicere
tamquam in speculum jubeo.——

Simon István-m.
Pitvaros, Csanád földje, 3/12, 1872

Toldy

Én nagyon csodálom, ön már két ö-
zönvészt ért Pesten, 1839 és 1848 ban
s még sem okult.
Teleuben megveti gőzhajómat,
mivel nincsen rá szüksége, s nem part-
hajó, de már kötel van, a küszöbön
a harmadik zivatar, majd ön ismét
porusba fog jutni, kiáltani fogtün-
déri gőzhajóm után, mi lesz? ha az
majd hedérítlen ott hagyja az ordény
sodramában?!—— pontjavale-
gyüt. A halhatatlan, elvely minden pe-
ráleg intelkedik!——

Simon István. Pitvaros, Csanád, 3/15 1872.

170

171

Nagyságos M. Királyi Janácsos
és Egyetemi Tanár Ur!

Azon határtalan tisztelettelyes bizalom, melylyel Nagyságod iránt viseltetem, bátorit köverkező kérelmeni előterjesztésére: a M. Kormány hoz a Tekintetes egyetemi Facultas utján még e napokban Pauer Imre, szerzetes növendékem ügyében nyujtandom be alázatos folyamodványomat a végett, ha a jelzett egyén részére, ki nem csak a gymnáziumi és theologiai tanulmányokat végzé kitünőleg, de mint tanár a gymnázium felső osztályiban 3. évi tanárkodása alatt korát felhalladólag ritka üzességet tanusitván, a tanári vizsgát, hiszem Nagyságodnak is kegyes megelégedésére végzé, legfelsőbb Helyről megnyerhetnők ama kitünő kezelmet, misszerint a bölcsészeti tudorsági vizsgálatokra mehetne az Egyetemnél töltendő két évi tanulás nélkül már csak azért is: mivel a folyó tanéven át legkitünőbb szorgalommal látogatja az egyetemi előadásokat, s ritka szép tehetségét legbuzgóbban a tanulásra használja, s a bölcsészeti tanulmányok előadása körül lehetlen többé nélkülöznöm.–

A jelzett egyénnek rendkivüli szép tulajdonai reményt nyujtnak,

miként Nagyságod a magyar tudományos
-veltség elömozdítása körül viseltető hazafiai
-szeretete által kegyes lend szerény kérelmemet
tályos befolyásával támogatni.—

Szabadjon ez alkalmat Nagyságodnak közelé
két szeretesem iránt a tanár vizsga alkalmán
tanusított kegyességéért őszinte köszönetem nyi
-nitására felhasználnom, ki is fentebbi kérel
ismétlésével magamat és egyéneimet Nagyság
kegyes pártfogásába ajálva kiválótisztelettel

Nagyságodnak örökök alázatos szolgája

Csornán April 2án 1866 Simon Vincz

premontrei rendii
prépolt.

172

Nagyságos Kir. Tanácsos Ur!

Jelette sajnálom, hogy Jarezas Elek, premon-
-trei rendü áldozár levele folytán, ki e
tanév kezdete óta a Jászberényi gymnázium-
ban nyert alkalmazást, nem lehettem sze-
mélyes tisztelettem nyilvánításával Nagy-
ságod udvarlására, miszerint a jegyzett
egyén alázatos kérelmét előterjeszthet-
tem volna.
Mire nézve kénytelen vagyok ez uton Nagy-
ságodat ~~[illegible]~~ egész bizalommal meg-
kérelni: ha méltóztatnék kegyesen intéz-
kedni, hogy a fentjelzett egyénnek tanárvizs-
gálati bizonyítványa, miután még sept. hóban
4 egedüs, egyetemi egyénnek a 4. fon. váltsági
díjt elküldötte, Jászberénybe szállíttatnék
annyival is inkább: mivel hatóságilag azon
tanárok mellett nyert alkalmazást, hogy a la-
tin és görögnyelvekből a tanár vizsgát kiáll-
ván, ennek elömutatását megigérte.
Az érdeklett egén, mint ma érkezett levelében
kifejezi magát, kért bizonyítványának elömu-
tatásától föltételeztetik fizetésének némi
mérvbeni emelése is.

Mely

Mely körülménynél fogva ismételten
megkérem Nagyságodat, miként a kér
bizonyítványnak Jászberénybe leen
elküldése iránt kegyesen intézkedni ne
heltessék.–

Ki egyébkint kitünő tisztelettel
Nagyságodnak örökök alázatos szolg

Pest 9ber 4é 1870. Simon Vincze

Csornai prépolt

Pest 1872 Decemb 24.

174

Nagyságos Úr!

[illegible] legőszintébb, 's mélyen érzett
[illegible]lám kifejezése mellett bátorkodom
[illegible]agyságodnak ezen itt küldött fény-
[illegible]ppel kedveskedni.
Kegyskedjék Nagyságod — 's a mélyen
[illegible]tett Nagyságos Asszony engem,
[illegible]galádomat, vákozatlanul tapasztalt
[illegible] akaró pártfogásában továbbra is
[illegible]esiteni.
Boldog — nagyon boldog ünnepek-
kivánva, a legmélyebben érzett

hálás tisztelettel vagyok.
Nagyságos Urnak

alázatos szolgyja
Simonyi Antal

Nagyságos Uram!

Midőn, a ki Nagyságod értelmi
's erkölcsi javaiból oly bőven részesültem, amá-
ból épen, táplálkozám, — azért eredezem hogy e-
gészen magán ügyemre Nagyságod lesszi idejé-
ből valószínűleg egy oranegedet kérjek, — nemcsak
a multat, de a jelent, 's jövőt tekintve is Seneca-
ból, erelőtt legalább 30 évsel olvajott azon gondolat
tolakodik fel mintegy biztatás — 's igazolásul, melyet
Seneca a következő szavakkal fejez ki: „magna et
vera bona non sic dividuntur, ut exiguum in

176

Kensington Square London Marcius 13. 1873.

171

S.C.

Kitönösen Tisztelt Harafi.

Felette becses levelit s'a hozzá mellékelt
1000 arar ötszár o.é. forint értékő váltót
vettem a melynek vételit midőn ezennel el-
ismerem is mint a M. Akademia részivül a
[illegible]ásolt Rákóczy okmányok fejébenvett tisz-
telet díjat ezennel nyugtatmán, egyszersmint
[illegible]sánalot kérek hogy ebbeli kötelességem teljes-
[illegible]tisét oly sokára elhalasztottam. Az utóbbi
[illegible]tekben azonban engyt váltortattam tartozko-
[illegible]si helyemet hogy tulajdonképen sehol nem érzi-
[illegible] magam diggeothon, s igy sok levél irása
[illegible] elnevedt. Ezen mulasztásért ismételve bo-
[illegible]sánalot kérek, s vénilem hogy e hó vé-
[illegible]nel haza érkezvén szerencsés lehetek könö-
[illegible]ezemet szines farádságáért személyesen le-
[illegible]onhatni.

Többiben öszinte volodi tisztelettel marad-
[illegible]

öszinte harafitása

Simonyi Ernő

178

179

Nagyságos Elnök Ur!

Esedezem a legmélyebb tisztelettel, kegyeskedjék a kiállott tanárvizsgálatról a bizonyítványt, — minthogy igen szükséglem — mielőbb megküldeni.

Nagyságodnak

Besztercebánya 1870. máj. 16.

legalázatosb holgója

Schlott Gyula

kir. gymn. r. tanár

180

Nagyságos és Tudós Elnök Úr!

Személyesen akadályozva lévén, bátor vagyok tisztelettel teljes soraimmal legbensőbb hálakösze-temét nyilvánítani Nagyságodnak azon kegyessé-geért, melylyel f. évi majushó 6-án tett vizs-gálatomat megítélni s vizsgálati okmányomat ke-zeimhez juttatni méltóztatott.

Fogadja Nagyságod legmélyebb tiszteletem kifejezését, melylyel mindenkor maradok

Kecskeméten 1871. évi junushó 24.

Nagyságos és Tudós Elnök Úrnak alázatos tisztelője
Schmidt Ágoston
gymnasiumi tanár
a kegyesrendi által.

182

183

Ew. Hochwohlgeboren!

Hochgeehrtester Herr Cön. Rath!

Ich gebe mir die Ehre Ihnen beifolgend noch einmal die letzten Correcturbogen der kleinen Broschüre und des Briefes vorzulegen, mit der Bitte von

1. der populären Einleitung (mit Titel)
2. von dem am Schlusse befindlichen Namensverzeichnisse
3. von dem Briefe

die ungarische Übersetzung gefälligst veranlassen zu wollen. Der ungarische Text der

Statuten ist bereits im Satze-
dienstag wurde ich die Ehre haben Ihnen
5 Exemplare des deutschen Textes zu über-
senden.

Mit dem Ausdrucke vorzüglichster
Hochachtung

ergebenst

Dr. Schmidt

28/7 863

P.S. So eben erhalte ich den
Kreisdruck und übersende diesen. Ich
gehe morgen Mittwoch abends fort. Ich
ersuche daher den Dir von Ihnen unterschrie-
benen Kreisschrift des Briefes mit

[illegible] Gesellschaft.
[illegible] Text wollen gefälligst
[illegible] zu Bagó schicken

Pesten jul. 1 jén 1868.

185

Nagyságos Kir. Tanácsos Úr!

Tiszteletteel ásztepem Kucs-
kovics Lapló kegyesrendi áldozár
és kecskenési tanár folyamodá-
sát, melyben házi feladványokat
kér.

Nagyságod

alázatos szolgája
Somhegyi Ferenc
rendfőnök.

Pesten jul. hó 10-kén 870.

186

Nagyságos Elnök Úr!

Midőn Kovács János kegyesr. tag et tanár folyamodását azon kéréssel polgáltatom Nagyságod kezéhez, misszerint folyamodónak a feladványokat még e hó lefolyta előtt megküldeni kegyeskedjék; egyszerre tisztelettel jelentem, hogy csütörtökön délután a vizsgálaton nem lehetek jelen, szombaton pedig a várost több napra elhagyom; kérnén tehát úgy beosztani a vizsgálatokat, hogy kötelességemet ne mulasszam.

Nagyságod

alázatos polgája

Somhegyi Ferenczy

Pesten aug. 5-kén 1870.

187

Nagyságos Elnök Úr!

Midőn perencsés vagyok Schmidt Ág. temesvári tanár folyamodványát Ngdhoz áttenni: egyszerre egész tiszteletteljel kérem, – ha lehetséges, – neki még e pünnapokra a felványokat kiepközölni; Farkas Lajló és Laky Mátyás feladványait pedig mielőbb Kanizsára megküldeni.

Nagyságod

alázatos polgája
Somhegyi Ferencz
rendfőnök.

188

Pesten febr. 27-kén 1872.

Nagyságos Elnök Úr!

Sajnálkozással jelentem, hogy a jövő csütörtökre rendelt vizsgálatokon nem jelenhetek meg, mert holnap 10-órakor Váczra kell rándulnom, hol pintén vizsgálatot tartok a vend ujoncz növendékeivel, melyet sem el nem mulaszthatok, sem más napra át nem tehetek, minthogy magam pabtam ki már a hónap elején febr. 28-kát és 29-két. Kérem tehát, kegyeskedjék Kerékgyártó urat helyettesemül felhívni, ha a vizsgálatot más napra áttenni nem lehet, mit szükségesnek egyébiránt nem látok. A mi Tankó János házi dolgozatát illeti, elfogadható ugyan, de annyit előlegesen mégis kell jelentenem, hogy annak csak első répében felelt meg a várakozásnak; mig második részében majdnem kivétel nélkül másról bepél, mint a feladat perint pólnia kellett volna.

Nagyságodnak

alázatos polgája

Somhegyi Ferencz

ny. r. tanár.

Nagyságos Elnök Úr!

Midőn rendem két tagjának kérelmét házi feladványokért tiszteletteljesen áttesem, egyúttal elnézést kérek pámukra az elkövetett formahibákért. Gondom lesz, hogy a hiányzó-vizsgálati díjról pólónyugta és bizonyítványi bélyeg mielőbb pótoltassék.

Pesten dec. hó 16-kán 1872.

Őszinte tisztelettel
Somhegyi Ferenczy
t. rendfőnök.

Nagyságos
Toldy Ferencz Úrnak,
kir. tanácsos és a tanárvizsgáló
bizottság Elnökének.

Helyben.

190

191

Nagyságos Dékán Úr!

A bölcsészkari első ülésben nem kétel-
kedem hogy Dr. Lewis folyamodványa ü-
gye is tárgyaltatott és a t. Kar ez iránt
intézkedett – bátor vagyok ennek következ-
tében Nagyságodat ezzel bizalmasan
felkérni, hogy a karnak ide vonatkozó
határozatáról engem hivatalosan érte-
siteni mielébb sziveskedjék – minthogy
ezen tárgy képezendi jövő Csütörtökön
tartandó tanács ülésünknek első szá-
mát. A karral 108ik számalatt közölte-
tett. – Maradok teljes tisztelettel

Nagyságodnak
Pesten Novemb. 26.
1864.

alázatos szolgája
Schopper

142

(43)

Tek. Dr. Toldy Ferenc úr
ő nagyságának

Pesten

Mélyen tisztelt uram!

Az hötvös-ünnepély alkalmával, szerencsés voltam nagyságodnak megigérhetni, hogy a „Fünfkircher Zeitung"nak és a „Pécsi Lapok"nak azon számait, melyek amaz ünnepélylyel foglalkoznak, el fogom küldeni. Az időben épen Kaposvárra utazván, szerkesztőségi szolgánkat biztam meg, hogy az ügyben járjon el. Most esetleg rájöttem ez ember hanyagságára és sietek a mulasztást, melyért ezerszer bocsánatot kérek, jóvá tenni. Az illető lapokat egyuttal kapja e sorokkal. Bátorkodom figyelmeztetni, hogy a „Fünfk. Ztg"tárcájában megvan nagyságodnak a bányatelepi banketten mondott toastja lehetőleg szószerint.

Mély hódolattal
alázatos szolgája

Pécs augustus 7. én

Schoßberger Armin

144

Mélyen tisztelt tanár úr!

Jelen csomagban két folyamodványt vagyok bátor átküldeni a nagytekintetü tanárvizsgáló bizottmányhoz, melyek egyikében házi dolgozataim kiadatását, másikában az egyik dolgozat alól való fölmentésemet kérem. Minthogy jelenleg helyettes tanári minőségben csak ideiglenesen vagyok alkalmazva, oda kell törekednem, hogy a tanári vizsgát még juliusban tegyem le, nehogy évre alkalmazás s igy kenyér nélkül maradjak. Bátor vagyok tehát azon alázatos kérelmet intézni Nagyságodhoz, méltoztassék ismert szivességével oda törekedni, hogy a kért dolgozatokat minél előbb kapjam

Ki. Érettségi bizonyítványomat jele
nem mellékelhettem, minthogy most épen
nincs keremnél. Bátor leszek azt legk
zelebb utólagosan beküldeni.

Nagyságod kegyes pártfogásába aján
ván magamat vagyok mély tisztelettel

Nagyságod

S. A. Ujhely 1/2 1869. alázatos szolgája és
hálás tanítványa

Spitko Lajos.

146

Nagyságos Kir. Janácsos Úr!

Mélyen tisztelt Kegyes Uram!

Ha nem tudnám azt, hogy a kitünö érdemek és a lélek megnemesedésével engedékenység szokott párosulni, nem merném ezen munkámat alázattal átküldeni és így nem lenne alkalmam legforróbb tiszteletem nyilvánitására és legbuzgóbb honfias érzeteim kitörésére. és most, midőn ily drága óhajtásaim betöltése által a megelégedésnek ily üdvében részesülök, valóban csak rettegve merem előfizetési felhivásomat Nagyságos Kir. Janácsos Urnak alázattal átküldeni, — talán nem is tennem azt, ha annyira nem esengenék azon nagy kitüntetés után, hogy Nagyságos Ur magas neve előfizetőim sorában tündököljön. Valóban boldognak érzenem magamat, ha ezen oly nagy fáradtságomba került munkám legdrágább jutalmát Nagyságodnak helyeslését képes lenne kivivni.

Ki is, midőn az egyetemi könyvtár számára szánt munkámat mély alázattal levelemhez rekeszteni bátor kodnám, magamat nagybecsü kegyeibe alázattal ajánlom és mély tisztelettel maradok

Nagyságos Cs. Kir. Janácsos Ur

Buda 24 ig 8 br

alázatos szolgája:

Sréter Kálmán

Nagyságos Cs. K. Tanacsos Ur! s.t.s.t.

Hodolva kisztelt Ur!

Hódoló kisztelettem igen eskély tanú sitásáról bátor vagyok a parányi munkammal ala zattal udvarolni.

Kiüs mély és örökös kisztelettel ma radtam

A Nagyságos Ur

Budan 21/4 72

alázatos szolgája

Szete Rohman

Hochverehrter Herr Rat.

Ich habe viel auf dem Gewissen! – Erstens
habe ich Ihnen zu danken für den II. Bd des
Lutheus, den mir Ihr lieber Sohn überbrachte.
Dann habe ich versäumt denselben um seine
Adresse zu fragen und aufzufordern uns
manchmal zu besuchen, wenn er das
Bedürfnis haben sollte in einer Familie
zu sein. Bitte ihm dies gelegentlich
mitzutheilen! – Endlich habe ich Ihren
freundlichen Brief vom Oktober so lange
unbeantwortet gelassen! – Verzeihen Sie
mir, indem ich versichere daß äußere Lebens-
umstände es sind, die mich leider einige
Zeit solchen Verpflichtungen entzogen haben! –

Inzwischen habe ich Herrn K. Rath von
Pfecker gebeten meine Schrift „die Dichtung
Heinrichs von Nügeln" als vorläufiges
Lebenszeichen Ihnen zu überbringen. Aus
selben konnten Sie entnehmen, daß ich schon
ein Stück Arbeit hinter mir habe zur Her-
stellung von Heinrichs ungr. Chronik.
Darüber ist indessen in einem Aufsatze
von Wilmanns Haupts Zeitschr. (1867) neue
Folge. Zweiten Bandes, erstes Heft S. 15
die Vermutung aufgetaucht: Heinrich hat
vorübergehend in Ungarn gelebt. Es wird
mich interessieren zu erfahren, was Sie
verehrter Herr, hierüber denken?
In Bezug auf Ihre freundliche Anfrage
ob ich die ungr. Chronik nicht in der
monumentalen Hang. herausgeben will?
Kann ich nur erwiedern: daß mir dies

allerdings angemessen erscheint und daß ich
ich freuen würde den wissenschaftlichen
Reisen meines theuren Vaterlandes, ~~mit~~
durch näher zu treten. Eine deutsche
Einleitung zu dem deutschen Text würde ich
allerdings für unerläßlich halten, weil ich
fast ja einen großen Theil meiner Mühe,
die ich mir unter anderen mit Constatirung
der Mundart gegeben, für verloren er-
achten müßte, indem ja dann die Einleitung
dem deutschen Lesepublicum nicht zu Gute
kämen. Aber dies wird ja kein Hinder-
nis sein! Scheint es mir ja doch, als ob
der Augenblick gekommen wäre, wo ein
innigerer Anschluß des deutschen und ungrischen
Elementes bevorstehen müßte!
Ob ich dabei auch wie bei der Kais. Aka-
demie 50 Freiexemplare erhielte, so wie

was sonst die Bedingungen sind
wäre mir wol angenehm gelegentl
zu erfahren. Ich warte noch 2 m
ner Codices ab, die ich noch nicht kan
sonst ist das Material beisammen...

Von Sr Excellenz B. Zeringer hör
eben, daß auch Herr Rath v. Pleck
nunmehr eine erwünschte Stellung gu
Bitte ergebenst dem Manne, den ich hoch
achte, meinen Glückwunsch auszusprechen
daß ich indess zum a. Professor der
deutschen Litt. mit 1800 f. ernannt bin
wird er bereits wissen.

Und somit empfehle ich mich denn
voll Hochachtung als Ihr
ergebenster

Wien
23. Dec. 867.

B. Schröer

Adresse: Wiedner Hauptstr.
40.

Post 17/3 842 Nachts 10 1/2

202

Ew. Freund!

Ich halte den Umständen angemessen: ein eröffnendes Klystier zu geben, und erweichende Cataplasmen auf den leidenden Theil anzuwenden. Innerlich dürfte es gut sein alle 3 Stunden 1/2 Gran Calomel zu geben, und nebst allen diesen auch auf die Waden Sinapismen bis zur leichten Röthe aufzulegen.

Ich wünsche herzlich baldige Besserung, muß aber bei dieser unbezwinglichen Gemüthsstimmung alles besorgen.

Die Vorsicht möge Ihr Erleichterung, — Dir Geduld und Ausdauer verleihen

Stahly

Post 17/3 842 Nachts 10 1/2

202

Lieber Freund!

Ich halte den Umständen angemessen: ein eröffnendes Klystier zu geben, und erweichende Cataplasmen auf den leidenden Theil anzuwenden. Innerlich dürfte es gut sein alle 3t Stunde 1/2 Gran Calomel zu geben, und nebst allen diesen auch auf die Waden Sinapismen bis zur leichten Röthe aufzulegen.

Ich wünsche herzlich baldige Besserung, muß aber bei dieser unbezwinglichen Gemüthsstimmung alles besorgen.

Die Vorsicht möge Ihr Erleichterung, — Dir Geduld und Ausdauer verleihen

Stahly

Spectabili Dno Francisco
Schedel
p.t. —

Vitt. Mária fürdő (Sept. 13. 1889.) 204

Nagyságos Úr!

Mindenekelőtt ezerszer kérek bocsánatot, hogy oly bátor vagyok Nagyságodat esendes magányában soraimmal fölkeresni és nyugalmát háborítani; de miután már több ízben szerencsém volt, Nagyságodnak esekély személyem iránt tanusított kegyességéről meggyőződni; miután Nagyságod az, ki boldogabb, nyájasb jövőm kapuit kitárá és nincs senkim, a kihez szorult óráimban forduljak, tehát el fogja nézni határtalan jósága szerénytelenségemet.

Nagyságod szivessége és buzditása következtében szerencsés voltam kitüzött célom felé közeledni. Méltoztatik tudni, hogy a pesti elemi tanodáknál 9 éven át viselt hivatalomról lemondván, a lefolyt tanér elején a budai kir. főreáltanodánál fölállitott párhuzamos osztály tanitójául alkalmazást nyertem. Három hónap lefolyta után azonban a fennevezett intézet természetrajzi tanára megbetegedvén az igazgatóság fölszólitására –

más tanrá nem találkozván – elvállaltam az állomás helyettesítését is, mint az a mellé. Kelt tanodai értesítőmből kitünik.

Ez magamat ezen állomás betöltésére annál is inkább elhatároztam, miután miskáromra már első hetében megtudtam, hogy a budai főreáltanodánál a párhuzamos ex. tály a "bizonytalan helyek" közé tartozik, azaz egy évben van, a másikban nincs és az általam helyettesítendő betegeskedő tanár pedig hivatalától semendaki közelében, én hozzá. mom és tevékenységem által remélhettem magamat ezen állomás rendes betöltésénél annak elnyerésére érdemessé tenni és hivatás nélkül mondhatom, hogy betöltöttem darára összes reámet azok tanári kötelességim tel. jesítésére fordítottam; végre még az által is hittem az érdemet növelni, hogy nyár közepén Dr. Schenzl igazgató úr felszólítására az intézet induló természetrajzi gyüjteményét rendeztem. Ez és hosszas betegeskedésem, melynek közvetlen következményében még most is szenvedek, akadályoz, hogy képzőtársi dicsőségemat nem tehetem be, akár, a midőn ezt jövőm biztosítására megkívánja valna, só ez most, ha úgy szabad magamat kifejezni, tán vaskeretre van.

Alázatos tisztelettel

[illegible]

ismeretes lett, a budai reáltanodánál a jövő tanévre a magyar nyelv mint egyedüli tannyelv behozatott be, ez által a természetrajzi tanárnak működése függetlenített és a többi között a természetrajzi tanszék is üresedésbe jött. Megkeresésemre olvastam a "Budapesti Közlöny" September 8-diki számában a tanszék betöltésére pályázatot, mely f. é. September 20-dikáig tart. Bár a tanári testület részéről felszólíttattam, hogy a pályázatban szintén egyetértő részt, alig van remélnem, hogy én ezt elnyerhetném, miután a közpróbái dicsőségemat még nem tettem le, sőt Nagyságod távollete miatt azt nem bizonyíthatom be, hogy az irántam belső elismeréssel közöttem, a vizsgálati folyam alatt vagyok.

Nagyodalom szállja meg lelkemet, midőn e pillanatot képzelem magamnak, hogy talán rövid idő múlva állomás, tanyér nélkül vagyok és reményi tevékenységem a pedagogia terén eredménye a szülőföld volna.

Ezennel állapotom indított meg, hogy Nagyságodhoz folyamodjam és ezen szerény kérést bátorkodom Nagyságodhoz intézni, Nagyságodat arról tudomásul adni, mi levő legyek most!

Meggyőződvén arról, hogy Nagyságod a szerény-
telenségemet elnézendi és kegyes pártfogá-
sában részesítend, maradok Nagyságodnak

legháladatosabb szolgája
Stacebe Mórics

Budán, 1868. Septbr 10én

P.s. Lakásom Budán, iskola ut. 681.

Weimar am 2ten Dez. 1857

Vett. dec. 10. 206

Hochverehrter werther Freund!

Wie man ein seltenes Kleinod hü-
thet und bewahrt, ohne viel
davon zu reden, so ist der
Beweis Ihrer edlen Gesinnung
meinem Herzen ein Schatz
geworden, da er den sin-
kenden Glauben an die Treue
der Menschen gerettet hat,
aber in welcher Weise, kann
ich eben jetzt nicht ganz
aussprechen. Nehmen Sie,
und bringen Sie auch den
guten Taschner vorerst
meinen wärmsten Dank,
für alle Bemühungen de-
ren Erfolg gerade in dieser

Zeit, für die Meinigen von
nachhaltigen Segen sein wird
den ohne denselben hätte ich
den musikalischen Unterricht
meiner Söhne, wo jede Stunde
1 fl kostet nicht fortsetzen
lassen können, und doch sind
die Fortschritte bei diesem
ausgezeichneten Schüler Liszt
bedeutend.

Ich schicke auf Gut Glück
noch ein Blumenbild, durch
dessen Verkauf ich bis Ostern
die Stunden decken könnte, u
tief gerührt von Ihrer Güte
noch einen Versuch zu wagen
leg ich den Erfolg in Gottes
Hand. Wohl unterrichtet
kann ich dann getrost meine
Söhne in die Welt hinaus

schicken. Für Sándor eröffnete
sich eine gute Aussicht nach
Ungarn zu H v Lonyai Gá-
bor. Könne er im Frühjahr
durch Pest würden Sie mir u
meinem Mann einen großen
Gefallen thun ihn irgend in
einer angesehenen Familie
aufzuführen, wo er spielen
könnte, um sich nach u nach
einigen Ruf zu verschaffen.

Wenn etwa in kurzer
Zeit von Wien aus noch 2
Bilder an Sie können, so
nehmen Sie bestens, folgende
Auskunft darüber. H Knaust
ein Fabrikherr hatte auch
aus Theilnahme für uns 2
Stück in Wien anbringen
wollen, als Weihnachtsge-

den Zeit. Für Ihre begeis-
te Liebe der beiden großen
Dichter kann ich ja nie genug
danken! Sagen Sie der werth
Ihr Gemahlin und lieben Tochter
tern, wir kehren im Geiste auch
oft ein in Ihren Familienkreis
mit jener liebenden Sympathie
die durch das Element des Schönen
u. Guten gegenseitig erweckt
u. genährt wird.

Und so Bild u. Briefe
kann ich getrost empfehlen, eine
so menschenfreundlichen Gem
die herzlichsten Grüße den lie
Ihrigen, Bartfai Kunfalvi s
und zuletzt die Bitte nicht m
de zu werden im Wirken fü
die Gegenwart, den Blick der
Erinnerung zu erschließen, neb
bei Ihren dankbaren Freund

Caroline Steinacker
geb. Weszten

Hochverehrter Herr!

Wenn die Hand meines Sohnes statt meiner ei-
genen die Feder führt, um Sie von unsern
lieben Weimar aus im Vaterlande zu be-
grüßen, so entschuldigen Sie dieß gütigst
mit den vielen zurückgebliebenen häuslichen
Arbeiten, welche die Hände in Thätigkeit setzen
nur dem Geist zu manchen Ausflügen Zeit gestat-
ten. Dieß ist einestheils auch Ursache, wa-
rum ich das Blumenbild nicht sogleich mit-
schicke, anderntheils hat mir Herr Kunsth
ler Wagner in Pest geschrieben, daß
sehnlichst erwarte, um das dort befind
Bild an den Grafen Károlyi zu b
weil er selbst sich nicht zutraut
Erfolg zu bewerkstelligen
Sorgniß hat mich etwas
weil ein solcher Transport
kosten verbunden ist,
Ihre gütige Verwend
erst für das

ich den Klavierunterricht meiner beiden Söhne
wieder anfangen lassen. Leider kann
ich noch immer nicht die officielle Bes-
tigung meines Mannes nach Buttels-
melden, um durch eine recht frohe Nach-
Die Erinnerung an Weimar aufzufr-
Sie, hochverehrter Herr, haben sich inde-
im Kreise Ihrer lieben Angehörigen
der heimisch gemacht, um die Schätze
gesammelten schönen Anschauungen u
Erfahrungen von der Reise, in unser
lieben, gemeinsamen Vaterlande an-
legen. Für uns war die Zeit Ihres D-
fenthaltes hier ein Licht- und Glanzpun-
in diesem Jahre. Die Erhebung, welche
re gemeinsamen Gespräche für Geis-
gegeben haben, sind wohlthä-
n für lange Zeit. Wenn
n derselben ausdehnen wol-
Zukunft durch die Emp-
Blumenarbeit, so werd-
und kämpfende
Anlagen ihrer Kinder zweckmäßiger und
gründlicher auszubilden, als es ihr selbst
vergönnt war.

Ist es mir möglich, so will ich bis Ende
nächster Woche noch an Frau Hunfalvi schrei-
ben, und wenn dann keine entmuthigende Ant-
wort von Ihrer Hand kommt, gleich 2 Bilder
unter Ihrer Adresse — da Sie es erlaubt
haben — zu senden, denn Sie können nicht
glauben, hochverehrter Herr, welche Wohl-
that es auch für mein Gemüth wäre, wenn
ich auch nur auf ein Jahr die Musikstund-
meiner Kinder decken könnte, da die
terbrechungen in denselben, besonders
ser Zeit von unberechenbarem Nachth-
Wenn auch außerhalb ihres Vaterla-
sollen sie doch für dasselbe geb-
Das Wohlgefallen welches
Arbeit fanden, bürgt mir
auch um der Sache willen
gelegenheit mit Inter-
den. Mein Mann
Liszts Gebu-

Lebt. Toldy Weimar am 11 April 1858.

Vett. april 18.

Hochverehrter Herr u. Freund!

Gestern ist mein Sohn Sandor von hier nach dem Oberhof gereist, um in Deutschland erst die Oeconomie zu lernen, und Oelön soll, wenn wir das Geld zusammen bringen zu Johanni nach Stuttgard auf Politechnikum so sind, oder würden dann die Brüder nur 7 Stunden mit der Eisenbahn nähmlich von einander entfernt sein! Ich habe noch einige Anordnungen wegen der kleinern Kinder zu treffen, und will mir den Sontag

Salvi absenden
Ich bitte uns Ihren lieben Angehörigen bei zu empfehlen und in freundlichen Andenken zu behalten

Ihre

ergebenste

Aurelie Steinacker

ken, daß meinen Söhnen
ihre Laufbahn gefördert w
wenn sie ins Vaterland kom
Für Sie mache ich ein Neu
u hoffe Hr v Lonzay der d
Jahr nach Kissingen ins Ba
über Weimar kommt, wird e
für Sie mitnehmen da me
Sünde erst — 2 oder 3
Jahren zu ihm soll. Denn
Sie müssen Schillers Relig
bekommen! Mein Mann schre
noch selbst wohl, ich werde
erst Ende der Woche zu ih
fahren, Was an mich soll, i
besser nach Weimar zu a
reßiren da ich viel bei mei
Kindern weile. Alles Schöne
an die lieben Ihrigen, u Bar
fays — u dem edlen Menschenfre
die Versicherung aufrichtiger Ver
rung von Amelie Ste
ach

210

Hochverehrter Herr!

Wohl kann ich voraussetzen
daß Ihre fernern Bemü-
hungen für meine Arbeiten
nicht geglückt sind, weil
ich noch gar keine Antwort
habe, allein länger kann
ich's nicht aufschieben ohne
Sie zu bitten, mir doch
Nachricht zukommen zu
lassen, weil ich ganz
gehemmt bin meinen Mann
einigermaßen nachzu-
helfen mit meiner Hände

Buttenstedt am 5/5 60.

212

Verehrter Freund!

Der zweite Band Ihrer Geschichte der ungrischen Poesie ist endlich! Unter dem Drange der mannigfachsten Abhaltungen u. Geschäfte, die mir insbesondere der im vorigen Jahre statt gefundene Brand unsers Ortes aufgeladen, vollendet und wird eben durchgesehen u. zur Absendung vorbereitet. Sie erhalten beikommend wieder, wie vor einem Jahre die Übersetzung der poetisch Widmung mit einigen Varianten die Sie gefälligst nach Ihrem Ermessen berichtigen u. auswählen wollen. Ferner eine Liste derjenigen Stellen u. Ausdrücke, die mir nicht ganz klar gewesen u. hinsichtlich deren ich so bald als möglich einer berichtigenden Aufklärung entgegensehe.

Wie viel hat sich nicht während der langen Zeit zugetragen, seit ich gänzlich ohne Kunde von Ihnen geblieben bin, welche Begebenheiten haben sich in u. außerhalb unsers Vaterlandes ~~[illegible]~~ ereignet

welche Zustände sind namentlich in
für den, der sie noch nicht kannte
an den Tag gekommen. Wie hat Sze
Brenks Tod mein Herz ergriffen
Auch Sie sind durch Erstere viel
Anspruch genommen worden. Gern
wüßte ich, wer die Gelächtniß ver
auf Széchenyi in der Academie ha
wird oder gehalten hat, ob dieselbe
im Druck erschienen, ob man sie
kommen u. vielleicht auch in ganz
oder theilweiser Übersetzung dem deu
Publicum zugänglich machen kann
endlich möchte ich gar zu gern wi
an Heckenast wiederholt gestellt
aber stets unbeantwortet geb
beim Frage von Ihnen beant
tet sehen, ob nemlich von der
durch Csengeri Anno 50 u. 51 her
gekommenen Magyar Szórokon
és Státusférfiak Sie in der Vorrede
erwähnten u. vorbehaltenen abgekü
deutschen Übersetzung erschienen ist
oder nicht u. wenn ja, wie viel dieselbe
kostet.

Lassen Sie mich doch wieder ein
mal hören, wie es Ihnen geht!
Ich bin Gottlob sammt meinen Kindern
von denen Irma u. Arthur jetzt
bei mir sind, wohl. Auch von Irma
lauten die Nachrichten etwas
tröstlicher. Der Arzt schöpft wieder
Hoffnung; besonders rechnet er auf
die wohlthätige Folgen einer Reise
nach Ungarn zu den Brüdern in
Leutschau, die so Gott will dieses
Frühjahr statt finden soll.

Und nun herzliches Lebewohl!
Ich harre Ihrer Antwort sehn
suchtsvoll entgegen um dann
das Ms. sogleich nach Leipzig u. Stett
senden zu können was Sie gelegentl.
Hr. Heckenast sagen wollen
Mit den besten Grüßen
Ihr treuergebener Freund
G. Steinacker.

Buttelstedt 13 Aug. 60.

213

Theurer Freund!

Seit Anfangs May liegt das Ms. zur Absendung fertig, u. — nach immer keine Antwort von Toldy! Trotz deiner von ihm gehörten Worte, es sei Alles in bester Ordnung, habe ich keine Zeile erhalten, seitdem abermals direct an ihn geschrieben — ohne Erfolg. Ich weiß mir die Sache nicht zu erklären u. kann nichts anders thun, als deine Güte in Anspruch zu nehmen, indem ich das Ms. direct an dich sende. Sei nun so gut u. reich mir deine fördernde Hand, indem du selbst die nicht gerade häufigen Lücken ausfällst, die an den Seite überall mit einem — oz | bezeichnet sind. Du brauchst also blos zu blättern u. auf den Zeichen zu achten. An den meisten Orten habe ich durch dies Zeichen auch nur eine gewisse Unsicherheit andeuten wollen, ob ich auch den rechten Ausdruck getroffen. In der Noth erkennt man seine Freunde. Ich stecke nun wirklich in der Noth u. rechne auf dich. Hoffentlich nicht vergebens. Verfüge über mich, in so weit ich dir irgend

können kann. Lasset uns nun den ungefähr
gnal in die Hand der begnadeten Ar
warteten zu nehmen, aufgefallt, die ma
lassen Eindruck verbessert so gib
Mts. an Gnadenmast genügt, fragen
wen es mit dem Glück des ersten
die Frist, ob wir einen Tag vorher
wird mit der Post nachgeschickt, da
Alles, was ich heute 2-3 mal
sen von irgend einer Seite neu
meist zu verhalten. Es ist in der Ha
den nachzuweisen! Es [illegible] auf
müssen. Jeder Mensch soll
dass einem jeweiligen [illegible]
jeweiligen Platz ist, dass auf der
Land. Das einen ist [illegible]
nach Polen innerhalb [illegible]
sein können. Gott mit
Tode! Der Feind des Menschen
wenden ist [illegible] auf den Sieg
zu passen. Wenn wir [illegible]
einem Gewissen [illegible]
ist wie ein Elefant [illegible]
für seinen Freund stehen muss. Denn [illegible]
An Leo Trol. Leute.

An seinen Cousin Bobus-Löggenz

Es wächst in seinem Land sehr viel Holz,
Vor denen Bäumen stumm in langen Reihen
Die dicken Tannen rauschend vorüber.
Auch steht der Hymne, der zum Herrn Gottes
Auf die Gebete Volkes feierlich spendet,
Das Land, die still die Gegend sich Gestimmt
Der mitmenschlichen Einsamkeit umbaut.
Auf ansteht in den ganze Tannen hier
Dem Feind von Augenblicke zu rechen die Gesang
Verspalten nun bricht die Burg vollen
Der Bosse, die Tannen unsere Heimat laufen,
Und Tannen entzückt, mit offenen Ohr Gegen
Der nahen Gatten seinem Kinde vor.
Dem Falk zurück die Tannen Raben Bäche,
Den wilden Land, und stumm das Vogelsang.
Das öffnen blickt aufs Tag um Holz u. Gasse
Unverstand hin, und lichtet das ganze nun.
Da sonst die Halle des Gesangs [illegible]
Und einsam trauernd spornigt die Burgen Pfeile
Das Du, o freie Frau, den Ton Gesang
Des nimmer mehr so wissen Kinde Klang,
Kann! ergreift die Hand des Kindes Fassen
Zum neuen Mären, die mit Tannfall so
Selber ergriffen, bring mit dein Person
Und [illegible] den feinsten Distanz nun Di

Hier siehst du Zeinyi, der voll hohen
Im Liede Szigeth's wackre Helden preist,
Dort Gyöngyössi, Kemény's beredten Sänger
Der in des Kerkers dunkler Schauernacht
Aus seiner Leyer Saiten trost sich geschöpft
Hier Káday mit des Glaubens heilgem Pfand
Dort Amadé voll zarter Liebesseufzer
Faludy da mit süßem Liederspiel,
Und Orczy, ihn, den sanften, heitern Greis
Deß Sang belehrt, bezaubert, Herzen hebt
Hier steht, ein neues Feuer uns entzündend,
Der Weisheit sinniger Jünger, Bessenyi
Indeß in mondverhellten Nächten Anyos
Um sein verlornes Glück voll trauer
Dort nähert Fanny sterbend jene Wunde
Die, ach, das Leben ihrem Herzen schlug
Hier tönt Daykas Schmerz hier wälzt
Im edlen Kampf den Stein des Sisyphus
Und Himfy singt in Vaucluse Schattenhaus

Es schuf der Herr der Welten eine Perle
Nicht schimmert ihres Feuers sanfter Glanz
Am Halse des verschwenderischen Reichen
Nicht ziert ihr Farbenschmelz des Stolzes Stirn
Die Perle thaut beim Bild des bleichen Elends
Thaut bei des Landes Noth u. seiner Blüthe
Als Thränen mild aus zartem Frauenauge

Und solche Perle sah auf deiner Wange
Edle Frau, vor Freud u. Schmerz ich glänzen
Verscheuch den Kummer, den das Schicksal beut
Heiter deinen Blick an (meinen) Bildern,
Und was von ihnen (jener Sänger) der gesammten Schaar
Unsers Landes hoffnungsreicher Jugend
Von Zeit zu Zeit mit reger Lust verkündet
O hör' es du, o hör' es dein Geschlecht,
Des unsers Stammes Loos im Herzen trägt,
Und auf vergangner Zeiten Liebe wach!
Dann lebt, was todt war, wieder freudig auf,
Und frommer Glaube u. Vertraun sie thauen
Des Friedens so milden Balsam still auf Euch
Auf Euch den Balsam der Beruhigung.
Das Volk vergeht nicht, das der Vorzeit Lieder
Als heiliges Vermächtniß wahrt und ehrt;
Das ihrem Wink gehorcht, sich selber treu bleibt.

Buttersstedt 23/3 63.
Vitt. mart. 28.

Hochgeehrter Freund!

daß ich wohl einige Ursache hätte, Ihnen ob Ihrer dreijährigen Verzögerung u. hartnäckigen Schweigens auf etwa ein halb Dutzend Briefe von mir zu grollen, das fühlen Sie wohl selbst. Doch hadernde Nachtragen liegt nicht in meiner Natur, u. so will ich denn all des Ärgers nicht weiter gedenken, der mir während dieser drei Jahre vor Pesth aus erwachsen ist, wo ich mich bereits daran gewöhnt hatte, meine begründetsten Bitten und Vorstellungen gänzlich ignorirt u. unbeantwortet zu sehen. Ob nicht auch die günstige Zeit für den Verleger Ihres u. meines Buches dadurch ungenützt vorüber gegangen, jene Zeit, wo die so hoch gestiegenen deutschen Sympathien für Ungarn einen bei weitem besseren Absatz in Aussicht stellten

als dies gegenwärtig der Fall, wo
ich ganz unerörtert lassen.
So ganz ohne Busse möchte ich Sie
doch nicht durchschlüpfen lassen u.
stelle es Ihnen anheim, ob Sie
Erfüllung der Bitten, die ich hier
an Sie richten möchte, durch d.
That beweisen wollen, daß Ihr
an meiner Verhöhnung — denn
gestehe, ich war recht bitterbo
auf Sie — etwas gelegen
oder nicht. Diese Bitten sind
aber:

1. Verhelfen Sie mir gefälligst
durch Ihre Fürsprache bei H.
Heckenast selbst, oder noch bes
bei seinem Buchhalter, H. Inn
dazu, daß ich die letzten Correc
Aushängebogen unsers Buches auch noch zug
schickt bekomme. Ich besitze d
selben bis inclusive 22ten dann
wurde mir, nach einigen Monat
Zwischenpause, der 25te gesand
u. dann keiner mehr. Meine dem
fälligen Reclamationen blieben

an Heckenast
wie, meine beiden letzten Briefe
u. so manche andere frühere — un
beantwortet u. — unbeachtet.
Sie werden begreifen, daß derlei
nicht eben zu den angenehmsten
Erfahrungen gehört.

2. Ich habe Heckenast ersucht, mir
mindestens 6 Freiexemplare
zu schicken, u. er hat es mir zuge-
sagt, aber in seinem eigenen
Interesse wünschte ich, daß diese
Zahl bis auf 10 erhöht würde,
da der Gebrauch, den ich davon
zu machen gedenke, jedenfalls
dem Renommée u. Absatz des Buches
zu Gute kommt.

3. Da ich leider jetzt von aller
ungarischen Literatur gänzlich abge-
schnitten bin, habe ich ihn gebeten,
mir wenigstens einige Cataloge
neuerer ungarischer Bücher, wenig-
stens der in seinem Verlage erschei-
nenden, zu senden, um mindestens
die Titel kennen zu lernen, da meine

Verhältnisse gegenwärtig, wo meine
4 Kinder, die sämtlich auswärts vor
mir erhalten werden müssen, (wo-
ber weiter unten mehr) neben den
fortwährenden bedeutenden Kosten
für meine arme geistes kranke
Frau in der Irren anstalt zu Blan-
chain — mir schlechterdings nicht
statten, mir deutsche, geschweige
ungrische Bücher anzuschaffen, ob-
ich sie oft recht schmerzlich vermi-
Vielleicht können Sie auch hier
einem erinnernden Wort der Fü-
sprache meinem mehrfach geäus-
ten Wunsche Gewährung verschaff-
4. Sollte Ihnen etwa, da Sie me-
poetische Übersetzung ungrischer Ve-
rühmen, eine Gelegenheit bek-
werden, dieselben an einem ach d-
andern Gegenstande in Anwend-
bringen zu können, ohne besorg-
zu müssen, meine Zeit u. Mühe v-
gebens aufgewendet zu haben
so wäre ich Ihnen gleichfalls
dank verpflichtet, denn es würde
mir eine solche Arbeit vergnügen mach-

Nach dieser kleinen Abschweifung kehre
ich zu Ihrer Angelegenheit zurück.
Sie erhalten bekommend das neu
u. fast ganz Ihren Wünschen u. Andeu-
tungen gemäß umgearbeitete
Vorwort. Ich habe nicht damit ge-
zögert, obgleich ich gerade diese Wache
durch die am Sonntag stattfindende
Confirmation, die Schulprüfungen
u. die Osterarbeiten sehr beschäf-
tigt bin. — Die beantragte Ändu-
in der Epistel an die Gräfin Virgini
bitte ich Sie so zu machen:
der Erste war ich, der an ihrer Hand
die ganze Liederheimat meines Volks
des nicht- und falschgekannten — kühn
durchwandert.
Hinsichtlich der Nachrichten, die Sie in
theilnehmender Weise über die
Meinigen zu hören wünschen, kann
ich Ihnen leider nur berichten, daß
meine arme Frau, nachdem sie sich
in Jena — von der Wärterin allein
gelassen — am heißen eisernen
Ofen (trotz des Holzgitters daran) die Füße

Hochgeehrter Herr und
Freund

Ihrem Wunsche gemäß zeige
ich Ihnen hiermit an, daß ich
morgen Abend [illegible]
und wenn es Ihnen genehm
ist, ein Concert geben könnte,
ich in Begleitung meines
meines Vaters mich um
Ihre bei Ihnen einfin-
den werde.

Hochachtungsvoll ergebenst
G. Reinecke

Mittwoch
Leipzig den 14/10 68

[illegible] Freund
[illegible] Ihnen
[illegible] Ihnen
[illegible] Ihnen

Bettelstedt d. 20/1 69.

Hochgeehrter Freund!

Ich trage schon seit Wochen eine Dankesschuld an Sie mit mir herum, die mir – obwohl nur durch den Drang unaufschiebbarer Geschäfte u. Abhaltungen veranlaßt – doch um so drückender wird, je größer die Freude war, die Sie mir durch Ihre weinigen, aber von herzlichster Theilnahme zeugenden Zeilen nach Jonas Concert in Pesth bereitet haben.

Eine Anerkennung ihrer Leistungen wie Sie sie ausgesprochen,

hat meinem Herzen unendlich
wohl gethan, u. ich danke Ihnen
bestens für den wohlwollen-
den Gesinnung, die sich darin
mich u. meine Tochter kund
gab. Vor Kurzem hat sie auch
in ihrer Vaterstadt Triest
mit ungewöhnlichem Erfolg
einmal im dortigen Schil-
verein, u. einmal in einem
eigenen Concert gespielt.
Sie fand sowohl von Seiten
Publikums als der Kritik
eine überaus freundliche
ehrenvolle Aufnahme, die
nur dazu dienen kann ihre

ihr noch stets größerer Kunst
vervollkommnung anzuspor-
nen. In kurzer Zeit er-
warte ich sie über Venedig
u. Bergamo, wohin sie eine
Einladung erhalten, auf der
Bahn über den Brenner zu-
rück, da Liszt bereits in
Weimar angelangt ist, der
sich ihrer behufs ihrer letzten
künstlerischen Ausbildung
freundlich annehmen will.
Vielleicht schlägt er später
wieder seinen dauernden
Wohnsitz in Weimar auf.
Ich selbst gedenke meines
letzten Besuchs in Ungarn nach

mit vielen Freud, ganz bes
dass auch Sie schönen Abend
den ich in Ihren werthen Ge
mildernden Umständen annehmen,
ich mich freundlich bestens
empfehlen bitte.
Der beiliegenden Schrift Ihrer
Entgegnungen über die Einsiedler
Reisen" sehen wir im 1. Heft unse
"Familien-Buch des Oesterreichischen" 1869
S. 36 Erwähnung gethan, in Ge
denken uns auf Ihre Einsendung
den gewünschten Aufschluss
"Siebenbürgisch-Deutschen Provinzial
blatt" zu bringen.
Mit Bitte, mich Ihrer
Ihr wohlwollen in Ihrer geschätzten
zu erhalten, zeichnet Hochachtungs
Ihr ergebenster
G. Steinacker

219

Buttelstedt bei Weimar,
(Datum des Poststempels)
Vett. dec. 72

Geehrter Herr!

Ich bereite gegenwärtig eine Gesammt-Ausgabe meiner metrischen Uebersetzungen aus dem Ungarischen vor, welche im Laufe des nächsten Jahres unter dem Titel:

Ungarische Lyriker
seit **Alexander Kisfaludy**

(55 Dichter mit 186 Dichtungen, nebst literarisch-historischen, biographisch-kritischen Notizen) nach dem Muster der bei A. Fritsch in Leipzig eben in dritter Auflage erscheinenden: „Deutschen Lyriker seit 1850, von Dr. Emil Keschke" und Max Moltke heraus kommen soll.

Bei meiner langjährigen Entfernung von der ungarischen Heimat, entnehme ich die betreffenden biographischen Notizen bezüglich der meisten älteren Dichter dem Sammelwerke:

Magyar irók
von **J. Ferenczy** und **J. Danielik,**

welches zu Pesth 1856 erschien, und gegenwärtig im Buchhandel nicht mehr zu haben ist.

Da ich nun auch von Ihnen, geehrter Herr, einige Gedichte in meine Sammlung ungarischer Lyriker aufgenommen habe, aber die biographischen Notizen über Ihre Lebensverhältnisse (Ort und Zeit der Geburt, Religion, Studien, Amt und Stellung, literarische, insonderheit dichterische Veröffentlichungen) nur bis zum Jahre 1856 reichen, so ersuche ich Sie hiermit freundlichst, das Fehlende, oder seitdem Veränderte, in gedrängter Kürze — gleichviel ob deutsch oder ungarisch — brieflich zu ergänzen, und zwar baldigst, längstens bis Ende dieses Jahres unter meiner Adresse an mich gelangen zu lassen, wofür ich Ihnen im Voraus meinen besten Dank sage.

Hochachtungsvoll

G. Steinacker,
Pfarrer.

Herrn Professor
Dr. Franz Toldy
in Pesth.

Leopoldgasse 15.

Buttelstedt 18/1 73

Hochgeehrter Freund!

Meines Wissens schulde ich Ihnen
noch immer den Dank für
Ihre letzten Zeilen u. die Sen-
dung Ihrer "Magyar Költök"
wodurch Sie nicht nur mich
persönlich so hoch erfreut, son-
dern sich auch so große Verdienste
um die Vollendung meiner
Ungrischen Lyriker erworben
haben. Ich werde Ihrem Rathe
folgen, u. die alphabetische in
die chronologische Ordnung
umwandeln, ganz nach der Reihen-
folge, die Sie so gütig waren
mir aufzuschreiben. In letzter
Zeit bin ich durch amtliche u. ander-
weite Geschäfte u. Reisen etwas

5

6

Darunter eine "Ehrenhalle
ungarischer Zeitgenossen"
in 11 Nummern u. zwar
1. Gräfin Therese Brunswick
2. Gräfin Johanna Teleki-Mi[illegible]
3. Stanislaus Albach
4 Franz Liszt
5 Graf Stephan Széchenyi
6 Ludwig Kossuth
7 Franz Deák
9 Graf Julius Andrassy
8 Baron Joseph Eötvös
10 Moritz Jókai
11 Franz Toldy (zur 50 jährigen Schriftstellerfeier im Febr. 1872 (in welchem Tage)

Dach nun herzliches Lebewohl
u. die besten nachträglichen
Glückwünsche zum neuen
Jahr. In innigster Liebe-
Verehrung

Ihr
aufrichtig ergebener Freund
G. Steinacker.

+ erwachsen, u. Sie nur die Verstorbenen bringen.

Bukelstedt 3/4 74

Hochgeehrter Herr u. Freund!

Indem ich mir erlaube, Ihnen die
beiliegenden Circulare mit zu
übersenden bedarf es wohl
kaum der Erwähnung, daß die
Einzeichnung Ihres geehrten
Namens an der Spitze der Sub-
scriptionsliste keineswegs
der Anspruch auf Bezahlung des
subscr. Exempl. in sich schließt;
Vielmehr werde ich mir er-
lauben Ihnen s. Z. ein Freiexem-
plar des Werkes zu übersenden.
Sollte es Ihnen aber gelingen,
durch Ihren Einfluß in Kreise
Ihrer Umgebung u. zahlreicher
Bekannten einige Subscriben-
ten zu gewinnen, so wäre ich

44.

Buttelstedt *bei* **Weimar**. *Datum des Poststempels.*

P. P.

Ihre vorausgesetzte Theilnahme für das beikommend angezeigte Werk, welches einem künstlerischen, wissenschaftlichen, patriotisch-internationalen und Humanitätszwecke dienend, sich von Seiten der namhaftesten Vertreter der magyarischen Poesie und Literatur der regsten, förderndsten Theilnahme zu erfreuen hat, und Ihr freundliches Wohlwollen für den Herausgeber desselben, gibt mir den Muth, mich vertrauensvoll mit der Bitte an Sie zu wenden: falls Zweck und Tendenz des Werkes Ihren Beifall und Ihre Zustimmung findet, die Herausgabe desselben dadurch freundlichst mit fördern zu helfen, dass Sie in die beifolgende Subscriptionsliste Ihren geehrten Namen einzeichnen und, wo möglich, im Kreise Ihrer Freunde und Bekannten noch einige Subscribenten dafür zu gewinnen suchen.

Bis längstens 1. Juni d. J. erbitte ich mir die Subscriptionslisten, auch die etwa leer gebliebenen, event. mit den betreffenden Beträgen, an meine Adresse zurück, um die Grösse der Auflage bestimmen zu können. Etwaige Spesen an Porto oder Colporteure, so wie nach Umständen, durch gelegentliche Auflage in den Lesezimmern von Vereinen, Casino's u. s. w., bitte ich den Beträgen zu entnehmen, und mir zu verrechnen. Bei Bezug von mindestens 6 Exemplaren erfolgt s. Z. die Sendung derselben Portofrei; an alle Subsribenten aber, deren Adressen genau angegeben sind, in der Regel direct, und bei nicht eingesandten Subscriptionsbetrag, mittelst Postnachnahme. Bei 12 Exemplaren wird ein Frei-Exemplar bewilligt. Die Namen der T. T. Subscribenten werden mit abgedruckt.

Indem ich die Förderung dieses patriotisch-internationalen Unternehmens schon um seines wohlthätigen Zweckes willen Ihrer freundlichen Theilnahme und Berücksichtigung empfehle, zeichne ich mit besonderer Hochachtung

G. Steinacker,
ev. Pfarrer.

Verkauft.

G. Steinacker.

220

Tekintetes

Mélyen tisztelt Dékán Ur!

Mennél inkább napjainkban az önzés uralkodik, és a szédelgés lábra kap, mennél inkább az embernek nemesebb termeszte az üzérkedéstől és egy közönséges forrongástól elnyomattik: annál kedvesebben meglepett engem azon önzéstelen, valódi barátságos részvét és gyámolítás, mellyel Tekintetes Dékán ur Antal fiamat szerencséltetni kegyeskedett. Mert ámbár gyanítom hogy ezen a Tttes Dékán urnak különös részvétét igen tisztelt Hunfalvy Pál barátom uramnak s ajánlatának köszönhetem: ezt még sem tekinthetem egyébnek mint alkalom szolgáltatásnak egy nemesebb jellem nyilvanitására. Midőn tehát Tttes urnak fiam segélésére váltalt fáradtságait háladatosan megköszönni kötelességemnek tartom; egyszer s mind nemes szivü jellemének őszinte elismerésére és tiszteletére indítatva érzem magamat.

Kétszeresen éreztem ez alkalommal, mennyire képes egy nemes jellem a társaságnak hiányos intézményeit helyre ütni, a kornak vagy körülményeknek hiányait pótolni, hibáit helyre igazitani, s áldást hozni egész nemzedékre. Mert mint hogy fiamat elegendőlé-

pen

képem kiképzettnek tartottam, hogy a gyogyszerészeti tanulmányokat
könnyü szerrel tehesse magáéva; az időt és költséget lehetőleg fe
nálni akarván tudományos kiképzésére, először az állati orvossag
egy időben akartam vele végeztetni, miután pedig ennek kivi hetetlen
géről győződtem meg, legallább a bonoztant akartam vele hallga
bizakodván az egyetemek szabadelvü szerkezetébe, melynél fogva m
ki tanulmányait szabadon választhatja, a közvizsgánál számot a
tudományos szerzeményeiről. Hogy ezen, fiam tökéletesb kiképzés
ből folyt szándékomat, egy egész év hasztalan költségével és veszi
ségével nem fogom lakolni mint remenylem: ezt egyedül Tekintetes
Dékán ur nemes szivüségének köszönhetem. Midőn tehát fiam ir
tanusitott ezen jószivüségeért szivem mélyéből hálás köszönetem
mondanám: bátorkodom a Tkes Dékán urat bizodalommal megkérn
méltoztatnék tovább is ezen ifjút, ki szerénységénél fogva tanára
részvétlenségén meghőlken legyes partfogása alá venni s ott, meg
bált tanácsával jövőben is segiteni. Ezen kérésemmel hálás kö
netemet ismételvén maradtam Kesmárkon Sept 25 én 1865
a Tekintetes Dékán urnak

szolgálatjára kész tisztelője
Steiner Samuel
a Vallás és bölcsészet tanára.

5
224
6

Tekintetes Orvos Ur!

Azon idő alatt, melyet 1856 dik év nyarán Tő Tisztelendő Czuczor ur szíve ajánlata folytan gyermekeinek oktatásával töltöttem, Tekintetes Orvos Urnak irányombani nagylelkűségét örömmel érezém. Sez látorit engem arra, hogy Tekintetes Orvos Urat részemre jelenleg pártfogóul felkérjem.

A Gazdasági Lapok 1858 dik évi folyamának 43. számában egy mérnök keresztetik. Legyen szíves Tekintetes Ur nagylelkűségét velem újolag érezteni, s személyemet Tekintetes Korizmics urnál barátságos viszonyánál fogva a kitűzött mérnöki allomásra nézve ajánlani. Mint diplomaticus mérnök 34 éves korommal 14 évét folytonosan részint közbirtokossági, részint urbéri felmérés és tagosításokban töltvén,

elég alkalmam volt a mérnöki munkálatokban m
előfordulható nehézségeken sikeresen áthatolni
kellő tapasztalatot, jártasságot szerezni. Jell
leg a Vmsgu Veszprémi Püspökségnél szinte u
ri tagosításokkal foglalkozom.

Ezen alkalommal írtam ez kérő levelet Te
tes Korizmics László Urnak is ez érdembe
lamint Tő Tisztelendő Czuczor Gergely Urn
is, – mert Széchényi szerint: pártfogás nélkül
a legszentebb czél ú dugába dől.

Többnyire személyes tisztelettem tételeig u
magamat nagylelkűségébe ajánlva s becses
értesítését várva és tisztelettel kérve, vagy

Tekintetes Urnak

Szent Király Szabadján
Veszprém mellett N. 78. Nov. 5.

örökös tisztelője
Stetinaszk János
dipl. mér

226

Tisztelt barátom.

A' Scultetica postillához csak ugyan következő tol-
dalékot kötöttek a' mi példányunkban is
Jubileus extensae praedicatio, — e germanico
in ungarium sermonem conversa, — cum appen-
dice latina de idolo Lauretano, et horribili
papatus Rom. Idolomania et tyrannide, quibus
subjunctae admonitiones Cl. V. P. P. Vergelii,
S. Hulderici & aliorum &c. Oppenhei-
mii 1618.

A' kérdéses dolog áll pag. 94–97. ezen felirat
alatt: Specimina bellicae curiositatis & tyrannidis
pontificiae, ex narratione historiae obsidionis Cani-
siae desumpta.

Az értelem következő: Az országok és magyarország
szerencsétlenségének oka a' pápák & papok, kik min-
denbe beártották magokat, s a' törökök elleni hadjá-
ratokat is intézték. Innen járt rossul Zsigmond,
Nikápoly alatt; Ulaszló Várnánál, II. Lajos
Mohácsnál. Isten azért nem engedett győzelmet a'
keresztyén fejdelmek fegyvereinek, mert „per socia
illorum (pontificum) arma ad iram semper provo-
catus fuerit (96. l.). 's a' világ folyvást annyira
vak, hogy csak a' pápától és Jesuitáktól nyert se-
gedelem által gondol győzhetni: mintha senki más
jobban nem tudná Turcarum impressiones consiliis

Indosyts e
sen. Öle

Az Urnak a a
gosan Cs

egyz. ha kitörölt
helyek a' levél
az ó fölébe tett
csepi közbiro

et factis frangere."

„Et hoc quidem in apparatu nuperi belli unice
ctatum et observatum fuit. In eo enim sola do
batur bullata pontificij factio. Hæc suggerebat
chiduci consilia militaria, qua ratione regiones s
jam maxima parte laudabili & heroico suo zelo
lutheranorum fece perpurgans et gremio veter
Romanæ ecclesiæ rursus adductas omnino in t
collocare, Turcam hostem occupatione castri Ca
ensis superiori anno vicinum nimium factum
mere, residuos vero hæreticos funditus exscin
& sic duo Catholicissimis valde noxia & mo
ra capita unico ictu amputare posset." Kési
tehát, a pápa Aldobrandin alatt 10,000 ol
igért; a főherceg tanácsosai insolentiája anny
ment, ut ... „triumphum ante victoriam canere
dubitarent." Hinc privatim & publice pro con
nibus audita lætissima vota & tripudia de r
ctione aurei seculi; -- Hinc publice fabul
hibitæ et comediæ, expugnationem Canisiensem,
turcarum trepidationem, fugam & futuram str
repræsentantes." Hanem mind ez olly kevéssé m
teliesedésbe, mint Achab győzelme, mellyet haz
profeták jövendöltek neki.

Tehát színi mutatványokról van szó csakugy
mellyekben 1618-előtt a várt és remélyett gyo
delmet adták elő.

Vöröspataki János ról & Taskó Kristófról
semmi hírünk sehol; a Jancsó könyvei
között sem, mennyire megnézhettük.

Liptelő

barátod
H. Pál.

Sudosyts e
sen. Öle

Az Urnak a
gosan C

Megyz. ha kitörölt
helyek a levél
az o fölébe tett
csepi közbírsó

Jelentetes Jolly
Ferenc urnak
helyl

Januar 15d. 1827. délután 3 órakor.

Kedves Barátom!

Tőnnek, Carbonas Magnesiot tegnap kétszer, 's ma már négyszer adtam-be: de még eddig semmi foganata sem lett; azért is á mixturából még semmit sem adtam-be neki. Az éjszaka türhetőn alutt; nyelve ma tisztább mint tegnap; de egész délelőtt éles főfájása volt; szemei fájtak, gyomra émelygett és kevergett; 's még most is böfögései vagynak. Meglehetősen evett, evés közben kimelegedett 's izzadott, 's ekkor á kiütései viszkettek. Fejfájása ~~Opop~~ opodeldocal ismételt kenés után szünt, de feje, még most is sajg. Irja-meg édes

Ferin.

várv
da D
lenás
Pudós
sen.

Az Urnak
gosan

Megyz. há kitö
helyek á
az ó fölé
csepi köz

Jerim á mit szükségesnek
Costánj 's ha teheti jöjön
tal, hogy á továbbiakról
hassunk. Csókolom
(Kroatrugassu No 329.)

barátja
Stettner

Pápa, Nov. 6d. 1843.

229

Édes barátom!

küldöm viszsza Kisfaludy 7dik füzeté 22 példányát, mellyek hozzám kétszer küldettek, 's elvárom helyettök á 8dik füzetet, 's á Kisfaludy-Évlapok 4dik kötetét.

Hartleben küldött hozzám 10 példy á Nemzeti kömpotár 2d. folyamá 1ső füzetéből. Erre ugyan eddig csak 4 aláírom van; nem küldöm azonban még viszsza á fölösleget, reménylvén, hogy, á munká folytában, még találkoznak részvevők.

Igérętem szerint küldöm á Csokonai it érdekló Correspondentiát is eredetében, úgymint:

1, Rozgonyi levelét hozzám dtto 27. Dec. 1834.

2, Mészöly levelét Rozgonyihoz dtto 21 Dec. 1834.

3, Mészöly másolatát Csokonai levelének Lillához dtto Bicske, 21d. Oct. 1797.

[illegible]lezeket á magok valóságában viszszavárván. Csokonai pajkos levelét Sándor Dániellhez, ha elákereshetem, hiven lemásolva, postán fogom küldeni. Indósítts ezek vételéről, 's élj szerencsésen. Ölel

barátod

[illegible]

Pápa, Nov. 11d. 1840

230

Édes barátom!

napokban küldtem hozzád Vásfaludy munkái 7d. füzeté 22 példányát, s egy Csokonait érdekli levelezést most ezennel küldöm Csokonainak másik levelét, mellyet á nálam levő, kissé megrongyollott, eredetiről, dipplomatikus hűséggel másoltam-le; teged viszont arra kérvén, hogy nekem á Vásfaludy 8d. füzeté 22 példányát, s ezekkel együtt, egy jelenévi azaz 1843diki akademiai Nérkönyvet, küldeni, s Bajzát az 1842diki Athenaeum 2d. félévi 75dik számá megküldésére emlékeztetni szíveskedjél. Isten velünk!

[illegible]

á levél 8d rétbe hajtott negyedivre van irva.

Komárom. 19 Jan. 1798.

Kedves Barátom Uram!

n régiben érkezvén haza, azonnal sajnos nyavalyába estem, á mellyből tsak tegnap kezdtem enyhülni. — Az rövid időhöz képest sem akartam, indulatomnak valamelly tsekély jeladását elmulatni, ezen Levelkémben, vagy Levél-úrfiba, á melly tsak ollyan vett forma. — Barátom Uram. ha van az Urnak szánkója, tsak ~~szánutat~~ szán-útat vegyen hozzá, s kimegyek egy verdung Farsángotskára á Csepi Seminariumba. — — Fel megy é az Úr Pestre Eskütt Jegyzőnek? pro ulteriori practizatione in partibus si.. Foris Interpedaneis? — Mozog á Kotsis:e... ajánlom magamat Pataki szívességébe

Barátom Urammak

jó ba.....

Csok...

Az Úrnak Sándor Dániel Úrnak barátsá-gosan Csepen. (P. H.)

Jegyz. 1) á kitörölt szánutat az én másolási hibám. 2) á kipontozott .... helyek á levél szélével leszakadtak. 3) á czímen á barátságosan fölött az ó fölébe tett éket maga Cs. húzta keresztül kétszer. 4) Sándor Dániel Csepi közbártokos Cs-nak tanulótársa volt Patakon á Iusban.

Pápa, Május 8d. 1844.

291

Édes barátom!

Jem mostanában folytatott leve-
lezésednek az a sajátsága van,
hogy válaszaidban, mindazt, minek
csak rám nézve van érdeke, igno-
rálod; ellenben, a mik rád nézve
érdekesek, azok iránt nem szünöl
sürgetni. Reménylem ezen barátsá-
gos figyelmeztetés ezutánra méltá-
nyosabbá teend, 's meg fogsz engem
nyugtatni azok iránt miknek tudá-
ra érdekemben áll. Ugyanis

Még a mult Novemberben kül-
döttem hozzád a Nemzeti Könyv-
tár I. kötete 7d. füzetét 22 példány-
ban, mellyet hozzám, fölösleg, té-
vedésből küldöttél; 's küldöttem
még Csokonay levelei, két más
levéllel együtt. Kértelek, küldenéd
meg számomra, az Akademiá 1843d.
nevkönyvét, miután az enyémet az
utóbbi Közgyülés alatt, az Akade-
miai Alapszabályok revisiójával,
szállásomon – ámbár minden rész-
vétem nélkül, működött Aka-
demikusok elakkasztották; 's em-
lékeztetnéd

Pápa

Tekintetes tudós Schedel Ferencz
tudor, tanár és magyar Akademiai
titkár urnak,

Pest,
Lebestyén piacz, Kovács
ház Rd. emelétén.

lékeztetnéd Bajzát az 1842dre
félévi Athenaeum 75d. Szám
küldésére —— 's de mindezes
egy betűt sem írtál.

Octoberóta vettem tőled
zeti Kompsár I. Köt. 8d. füzet
példj. 's a IId. Köt. 1–4 füz.
ezt azonban folytatnod nem szi
mert Hartleben, a mint irá, a
tasításodra, fölösleg is ellátot
neki is csak 4 aláírót bírtam
rezni. Vettem az Ak. Nérkönyv
1844. 's az Ertesítő 1ső szám
mégis a Jogt. Pályamunkák
köt. 's Gévay Pásait. Az Kis
ludy-társ. Erlapjaiból az itt
pártolók részére, ez idén 4
rabot vettem ugyan, de az e
tévedésből, 3d. köteté, és így
4d. kötettel fölcserélendő
mellyet ügyekezzél minél elő
kezemhez juttatni, hogy a f. e
gélyilletékes annál szívesebb
megfizessek. Küldj 1 példányt
Jogtudományi műszótárból is,
vel ehhez igényem is van, 's a
nagy Szótári illetékem dolgoz
nál használni is kívánom.

A Csokonayról újabban kívan
datumokat egyenest Csurgóról k
ne

szereznem, a mi legalábbis 5–6
tetyi időbe telnek; ha akkorra késő
nem lesz, szívesen munkás leszek
bennep. Írj már egyszer kiglégítőleg,
s felelj mindenekrt. Ölel

barátod

[illegible]

Pápa, Május 15d. 1844.

202

Édes barátom!

Hogy lásd milly részvéttel viseltetem, folyvást, vál-
lalatod iránt: íme ide zárva közlöm (Sokonay)
egy levelének hű másolatát, á nálam levő erede-
tivel, á legnagyobb diplomatiai pontossággal (még
á toll' hibáira nézve is), öszsze egyeztetve. Ámbár
neked, ki az irók orthographiai sajátságaikat
semmibe látszol venni, nem sok okod lehet e-
zen másolati hűséget méltánylanod. Áll az
egész 3 negyedrétű levélből, (Sokonay) félre ismer-
hetlen kezével sűrűn tele irva; tartozott hozzá
még egy negyedik levél is, 's hogy arra is több
tételeknek kellett irva lenni, mutatjákezen töre-
dék' végszavai: „Soha egyszer=egyszer" mellyek
egy újabb eszmérei átterést jelentenek. —
Figyelmeztetlek, hogy ezen levél' egy része már
az 1818d. Tud. Gyűjt. VI. köt. 91–95. lapjain le van
nyomtatva. De á beküldő az eredetit bizonyosan so-
ha sem látta; mert az á ~~26~~ 21½ sor á mit én veres ónnal
huztam alá, 's á mi (Sokonai) egyediségére igen
jellemző, ott nem találtatik, valamint nem, vagy
elferdítve, sok egyéb is p.o. á 95d. l. 4–5 sorai-
ban: „szobák" helyett „vásznak" 's á tz. Levél
volt-e ez, vagy emléklap; 's anyjához szóló-e (mint
Clementis uram állítja)? vagy máshoz? nem tudom
mivel benne megszólítás nincsen, á berekesztő véglap
pedig

pedig kezembe nem került. —

Cs. Csurgén léte iránt már tettem lépést, 's mi
hírt veszek azonnal közlöm. Bár Te is illy kész
nál bizonnyim' teljesítésében! Isten velünk

Stettner György

Jóskának mondd-meg, hogy kész leszek segélni
Történeti tárát; ha a feltételekkel megismer
's Rotteck, Schlosser, Thiers, Mignet munkáik
ditárát használhatja.

Tekintetes Tudós Titoknok Úr!

A Magyar Tud. Akademiának 25 müből álló becsesaján-
doka, mely által a Késmárki Lyceum
magyar könyvtára tetemesen szaporodott,
ujra szolgáltatott alkalmat azon érzület
kifejezésére, mellyel azon intézet tanárai a
hazai tudomány, drága hazánk és annak
szent ügyét kezelő intézménye, a Magy.
Tud. Akademia iránt viseltetnek.

Azon öntudat, hogy a Magy. Tud.
Akademiának e becses ajándéka intézetünk
szellemének uj táplalékot nyujt és czélja
utáni törekvéseben öt elősegíti, minket
édes örömre gerjeszt és a leg bensőbb hálá-
ra kötelez.

Bővebben adakozó pártfogók hiá-
nyában csak nem egészen magunkra ha-
gyatva lehetetlen örömet nem érezni,
ha arra gondolunk, hogy Lyceumunk
magyar

magyar könyvtárát épen azon intézet veszi pártfog-
sa alá, melyre az egész nemzet kegye-
tel és büszkeséggel gondol.

Fogadja azért Tekintetes Tudós
Titoknok Ur legbensőbb hálaköszönete
azon intézetnek, mely, felfogván hiva-
tását, soha meg nem szünend az orszá-
határán, a rideg, hideg Kárpátok alján
tudományosan nemzetileg működni és azonn
is érdemessé tenni magát a legjobbak párt-
fogására.

Ezen törekvésünkkel a Magy. Tud. Aka-
demiának becses ajándokát legjobban
meghálálni és ugy Önnek szives pártfog-
sát azontúl is magunknak biztositani
reménylvén maradunk a

Tekintetes Tudós Titoknok Ur

alázatos szolgái:

Kelt Késmárkon az 1861 évi Octob. 20 kán
tartott iskolai ülésünkből.

Stenczel Hugo mt
igazgató tanár.

Sólczfrigyes
iskolai jegyző skönyvtárnok.

225

1712 sz.

Nagyságos dr. Toldy Ferencz Kir. tanácsos
s könyvtárigazgató urnak.

Midőn az /a. mellékelt ministeri meg-
hagyást Nagyságoddal Közölni sze-
rencsém van, egyúttal felkérem, misze-
rint az abban kifejezett kivánatnak
a lehetőségig annál is inkább eleget ten-
ni sziveskedjék, miután a nm. Mi-
nisterium, amint Nagyságod előtt is
tudva van, egy előbbi ezen ügyben kia-
dott intézvényében az egyetemi taná-
csot erre nézve felelősse tette.

Pesten 1871 évi augustushó 31.

Stockinger
e. i. rector

3887 számhoz — Folyó évi Martius 14-én 3887 sz. a. kelt rendelettel az egyetemi könyvtár igazgatónak kötelességévé tétetett, hogy az 1865/6 évi számadások iránt felmerült észrevételekre vonatkozó felvilágositó nyilatkozatát, ugyszinte az 1867/8 tanévről szóló számadást folyó évi május 31-ig az 1868/9 és 1869/70 tanévi számadásokat pedig folyó évi Junius hó végeig ide terjessze fel.

Minthogy daczára annak, hogy a' határidő, mely alatt az elébb érintett felvilágositó nyilatkozat, ugyszinte az 1867/8 évi számadás (mely tehát már három évvel ezelőtt lett volna bemutatandó) ide felterjesztendő volt, a fentebbiek szerint harmadfél hónapra kiterjesztetett, még is számadó ebbeli kötelezettségének mai napig eleget nem tett; felkivom az egyetem tanácsát: miszerint az itt érdekelt könyvtári igazgatót kötelességének teljesitésére felszólitván, a kérdéses háromévi számadásokat folyó év september végeig okvetlenül ide terjessze fel.

Budán 1871. évi Augustus hó 25-én Dr. Pauler Tivadar msk

Ad 11um 1712.

237

Mélyen tisztelt barátom!

Mindenkor kitünö beszédeidnek ismét egyikét olvastam – és valóban köszönöm. Perczeink igen is, drágák és nemzeti tudományunk megalapitása elsö teendöink egyike. Azért elöre egyetem is, Reitorával élén, ezt óhajtja tisztelöidnek

való egyike

Az asztrongtól szives üdvözletet.

Stockinger

278

Tekintetes Úr!

Itt küldök 4 azaz négy a.é forintot, a Magyar Akademia philosophiai törvény- és történettudományi osztályának közlönyére, azon kérelemmel, ha netalán az 1ső füzet már megjelent volna, arra nézve megküldeni ne terheltessék. — A fönmaradt 20 a.é. krajczárt pedig, kérem a Kazinczy alapítványi tőkéjéhez adni.

Kelt Tászón Február 12. 860.

mély tisztelője
Stöhr Szilárd
praemontrei r. növ. pap.

Címzése: Tászó, utolsó posta Kassa, – Szepsi.

240

Kassa No 6d 1857

241

Tiztelt Szerkesztőség!

Néhány nap előtt értesítettem Hartig Gustav könyvárúr Ur által, hogy az Ur magyar Muzeumra, könyvárusi uton féléves előfizetés el nem fogadtatik. Sietek tehát előfizetésemet az ezévi folyamra kiegészíteni, s ezennel az előfizetési Díjt 4 p. forinttal elküldöm, azon kérésnel, a megjelenő füzeteket, pórta utján, mint eddig, az alant kitett ezím alatt, ide Kassára elküldeni. Egyszersmind kijelentem, hogy a 7d füzetet már megkaptam.

Alázator polgája
Dr Stoy Jakab
cs. k. szredorvos
a 15d gyalogezrednél
Kassán.

242

5

243

Wien, *im März 1863.*

Euer Hochwohlgeboren!

Ich erlaube mir auf die grossartige Theilnahme und den Fortschritt meiner Sammlung aufmerksam zu machen, wo ich bereits schon vergangenes Jahr die Einladung hierzu zu übermitteln die Ehre hatte.

Die Sammlung, aus lauter ***Männern der Wissenschaft*** *bestehend, wie die beiliegenden Abtheilungen ersichtlich machen, zählt bis jetzt über 600 Nummern.*

Ich hatte schon die Ehre, Se. kaiserl. Hoheit den durchlauchtigsten Herrn ***Erzherzog Rainer***, *als Curator, und Se. Excellenz den Herrn Staatsminister* ***Ritter v. Schmerling***, *als Curator-Stellvertreter, nebst 43* ***wirklichen*** *und 27* ***correspondirenden Mitgliedern*** *der* ***kaiserlichen Akademie der Wissenschaften*** *in meinem Atelier aufzunehmen.*

Euer Hochwohlgeboren *werden gewiss in diesem Jahre* ***Wien*** *besuchen, um an der* ***General-Versammlung*** *der* ***kaiserl. Akademie*** *Theil zu nehmen, und ich stelle hiermit die freundliche Bitte, bei dieser Gelegenheit, durch den gütigen Beitritt zum Album* ***für die kaiserliche Akademie***, *mein Atelier auszuzeichnen, und es hierdurch mir zu ermöglichen, ein completes Ganzes zu schaffen.*

Die Aufnahme erbitte ich unentgeltlich machen zu dürfen, und selbe findet täglich, ohne Unterschied der Witterung, von 9 bis 2 Uhr statt; der Aufenthalt beträgt nur eine viertel Stunde, und Probe-Abzüge werden einige Tage nach der Aufnahme dankbarst übermittelt werden, ohne sich dadurch an einer Pränumeration oder sonstigen Bedingung betheiligen zu müssen.

Indem ich nochmals um den Beitritt meines Unternehmens bitte, zeichne ich mit wahrer Hochachtung und Verehrung

Euer Hochwohlgeboren

ergebenster

F. Schultze

Druck von J. B. Wallishausser.

6

Gesammt-Uebersicht

der bis jetzt

theils begonnenen, theils complet aufgenommenen

Akademien, Fakultäten, Gymnasien,

grösseren Institute

und sonstigen

höheren Lehranstalten

IN WIEN.

Unternehmer und Herausgeber

F. Schultz,

Photograph, **Josefstadt**, am Glacis Nr. 23 (neu: Auersperg-strasse, am Glacis Nr. 19).

WIEN.

Druck von J. B. Wallishausser.

1863.

Sr. Hochwohlgeboren
Herrn Herrn
Dr. Franz Toldy
der Philosophie & Medicin, Docent und
Präfect der kk. Universitäts-Bibliothek zu
Pest, Mitglied der kaiserl. Akademie der Wissen-
schaften in Wien etc.
in
Pest

245

Lieber theurer Freund Ferentz!

Unter 6ten Mai war ich so frei Dich mit einem Schreiben zu belästigen – da ich wiederholt mir die Freiheit in süssesten Vertrauen unseres Freundschaftsbundes nehme – so liegt dieses mehr im Grund eines Zweifels dass vielleicht jenes erste Schreiben Dir nicht zukam – wonach ich Dich lieber Bruder, bitte mir in Betreff des Dr Schmalz einige sichere Auskunft zu geben – da ich gerne meiner verfluchten Schwerhörigkeit entbunden werden möchte – so möchte ich wissen:

1tens wie lange bleibt dieser Freund in Pest?

2tens wie lange dauert diese Ohren Cur? da ich mich infolge meiner hierortigen Commandanz nicht länger als 1 Tag in Pest aufhalten kann!

3tens wie hoch kommt diese Cur? und die allerfallsigen Auslagen?

4tens Ist dann wirklich die Kehr von solchem günstigen Erfolg – dass man mit Vertrauen sich dieser unterziehen kann? –

Es möchte mich wirklich freuen wenn du
mich in baldem mit deiner geehrten Art
und zu hoffenden resultate beglücken möchtest

Empfange hiedurch die Beweise meiner wi
Hochverehrung Freundschaft und Anhänglich

az Isten veled!

Dein
aufrichtigster
Freund Felix Schu
Oberlin

Leva vom 24. mai 1845

VEGE